

บทละคร เรื่องเงาะป่า

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ฉบับมีรูปภาพ

พิมพ์ในงารฉลองพระชันษา

พระอรรคชายาเธอ พระองค์เจ้าสายสวลีภิรมย์

กรมขุนสุทธาสินีนาฏ

เมื่อบกฤต พ.ศ. ๒๔๖๖

24/06/2565

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

คำปรารภ

ลยกน พ.ศ. ๒๔๖๖ น พระอรรคชายาเธอ พระองค์เจ้าสายสวลี
ภิรมย์ - กรมขุนสัททาสีนาฏ - ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ ปี กำหนด
จะมีการบำเพ็ญพระกุศลฉลองพระชันษา ในปลายเดือนมีนาคมคกน
ข้าพเจ้า - สมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์
วรเดช - มา มีความคำนึงถึงพระคุณ สมบัติแห่งพระอรรคชายาเธอ ฯ
พระองค์นั้น อันไฉนแล้วแต่อดีตกาล เช่นเหตุให้มีจิตต์เบกบานเพื่อ
เป็นโอกาสจักได้สนองพระคุณในโอกาสกชิตกาลครั้งนั้ ใคร ๆ โดยมาก
ย่อมทราบอยู่แล้วว่า พระอรรคชายาเธอ ฯ ที่กล่าวพระนามมาแล้วทรง
ตั้งอยู่ในฐานะเช่นไร คือ :-

๑) เป็นพระราชวงศ์พระองค์ ๑ ซึ่งสืบสายตรงลงมาแต่ในรัชกาล
ที่ ๓ อันร่วมสายทางพระชนนั้ของข้าพเจ้าด้วย

๒) เป็นพระภาคิไนยของเสด็จยาย - คือสมเด็จพระมหาสุท
รัตนราชประยูร - ผู้ได้ทรงบำรุงข้าพเจ้ามาตั้งแต่เยาว์วัย และพระอรรค
ชายาเธอ กรมขุนสัททาสีนาฏ ก็ยังทรงพระอรรคชายาเธอ ฯ อีก
๒ พระองค์ผู้เป็นพระเชษฐภคินี ได้เสด็จอยู่ในพระสำนักของเสด็จยาย ฯ
ได้ทรงอุปถัมภ์บำรุงแต่ตั้งเดิมมาเป็นอันดี ทรงพระเมตตาปราณีสนิท
สนม จนทรงเจริญพระอิทธิยศยิ่งขึ้นโดยลำดับทั้ง ๓ พระองค์ พระ
เชษฐภคินีทั้ง ๒ พระองค์สิ้นพระชนม์ไปเสียแล้ว บัคนยังเหลืออยู่แต่

พระองค์เดียว ซึ่งสำหรับเขาคงเป็นหลักอยู่ในพระองค์นั้น อันความ
พระเมตตาปรานีของเสด็จยายซึ่งมีอยู่ในพระอรรคชายาเธอ ฯ นั้น ย่อม
แพร่หลายสืบเนื่องมาตลอดถึงพระราชโอรสธิดาทัง ๓ สายซึ่งได้สิ้น
พระชนม์ไปแล้ว และที่ยังทรงพระชนม์อยู่ด้วย เพราะเหตุนี้ข้าพเจ้า
จึงได้คุ้นเคยกับท่านทั้งหลายในพระวงศันมาด้วยทุกพระองค์เป็นเอกเทศ

๓) เป็นพระ อรรคชายา ฯ พระองค์ ๓ ในชั้นเกล้าชั้นกระหม่อม
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบิษยะเสวยสุวิบูลย์พระเคศ
พระคุณอันยอดเยี่ยมของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าต้องใส่ใจไว้วางพระอรรคชายา ฯ
พระองค์นี้ เป็นผู้ทสมเค่งพระบิษยะเสวยสุวิบูลย์ราชของข้าพเจ้าได้ทรงพระ
เมตตาปรานีมาก และทรงยกย่องพระเกียรติยศไว้เป็นชั้นสูงพระองค์ ๓
พระกวีนิพนธ์ของ พระ อรรคชายา อันคเลศทิฐิได้ สืบของพระเคศพระคุณในชั้น
เกล้าชั้นกระหม่อม เป็นที่คองพระราชหฤทัย ได้ทรงพระเจริญสุข
สถาพรมาชั้วกาลนาน ย่อมเป็นขจยให้ ผู้มีความจงรักภักดี ในสมเด็จ
พระพุทธเจ้าหลวง รู้สึกมีใจกตัญญูเพือกตเวทิตอบด้วยความเคารพ

๔) เป็นพระมารดาของสมเด็จชาย — คือสมเด็จเจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร
กรมขุนลพบุรีราเมศวร์ — ผู้ ซึ่งเป็นภัสสชาติคาทริกยกย่องของข้าพเจ้า — คือ
พระองค์เจ้าเฉลิมเขตบรมงคส — ได้มี โอรสคิงกันแล้วถึง ๓ พระองค์ คือ
พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล ๓ พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร ๓ พระองค์
เจ้าอนุสรณ์ยุคลการ ๓ ย่อมเป็นหลักฐานในความสัมพันธ์เกี่ยวคองกันอีก
ชั้น ๓ ในพระวงศ์ทัง ๒ นั้น

24/06/2565

๕) เนื่องแต่ความสับสนตามทกล่าแล้ว พระอรรคชายา ๗
 ทรงพระเมตตาประทานในโอกาสที่ทรงของข้าพเจ้าเป็นอันมาก และได้ทรงพระ
 กรุณาบำรุงเป็นอนุเคราะห์ประการ ไซ้แต่เฉพาะผู้เป็นพระสนีสา ยังได้ทรง
 พระกรุณาเป็นอันดีแก่น้อง ๆ ตลอดจนครอบครัวของข้าพเจ้าด้วย โดย
 อาศัยด้วยมีนาพระหฤทัยอารีรอยคอบเป็นพระจริยานุวัตรอยู่ตงนั้น จึงมี
 ได้ทรงย่อโทษในการบริจาคเกื้อหนุนแก่กิจการที่จำเป็นทั่วไป จักกล่าว
 แต่ตัวข้าพเจ้าเพียง ซึ่งได้รับพระคุณประการของพระอรรคชายาเธอ
 พระองค์มาแล้วเป็นอนงนัย

เหตุผลทั้ง ๕ ประการที่ได้กล่าวมาข้างบนแล้ว จึงเป็นการสมควร
 ที่ข้าพเจ้าจักกระทำอย่างใดอย่าง ๓ แม้แต่จะเป็นส่วนเล็กน้อย เพื่อให้
 สนิษนาคุณถวายพระอรรคชายา ๗ ในสมัยอภิสิทธิ์คมงคลนี้ นอกจาก
 การถวายสิ่งของขวัญเฉพาะพระองค์ตามประเพณีแล้ว ใครจะทำสิ่งใด
 ซึ่งเป็นประโยชน์แก่พระภคินีด้วย ทั้งยอมเป็นการยากที่จะทำ
 อะไรให้สมใจพอใจ — และเหมาะที่ ได้ทราบว่าในงานระพิมพ์หนังสือ
 พระราชนิพนธ์ — ในรัชกาลที่ ๕ — เรื่อง “ไกลบ้าน” เป็นนิพนธ์เรื่อง ๓
 ข้าพเจ้าเห็นว่าหนังสือพระราชนิพนธ์ซึ่ง สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงได้พระ
 ราชทานกรมมสิทมิไว้แก่สมเด็จพระเจ้าน้อง — คือสมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎ —
 เหมือนอย่างเรื่องไกลบ้าน มีบทตอนพระราชนิพนธ์เรื่อง “เงาะป่า” อยู่
 อีกเรื่อง ๓ ซึ่งทุกว้นนักหายากเหมือนเช่นเรื่องไกลบ้าน ข้าพเจ้าคิด
 เห็นว่าถ้าพิมพ์แจกในงานฉลองพระชันษาพระอรรคชายาเธอ ๗ ทั้ง ๒ เรื่อง

ด้วยกันก็จะเป็นการสมควรแก่เหตุผล ย่อมจะเป็นที่พอใจของคนทั้งหลาย
ที่จะได้รบแจกทั่วกัน ข้าพเจ้าจึงขออนุญาตต่อสมเด็จพระที่นั่งอัย
ยวดีพิมพิ์ช่วยอีกเรื่อง ๑ ก็ทรงยินดีในการนี้ ข้าพเจ้าจึงได้ขอให้หอพระสมุด
สำหรับพระนครพิมพ์หนังสือเรื่องเงาะบ้านขนเป้นจำนวน ๓๐๐๐ เล่ม เพื่อ
ถวายพระอรรคชายา ๆ ได้ทรงแจกในงานครั้งนี้

ข้าพเจ้าหวังใจว่าบรรดาผู้ที่ได้รับหนังสือแจกเรื่องนี้ หรือผู้ที่ได้อ่านหนังสือ
จะมิได้ตรึงจิตช่วยกันถวายพระพรพระอรรคชายาเธอ พระองค์เจ้าสายสวลีภิรมย์
กรมชนสัทธาภินันท์ ในโอกาสที่ทรงมี
สมัยฉลองพระชันษา ให้ทรงพระเจริญพระชนมายุยืนนาน และให้ทรง
พระเกษมสุขสำราญ ดำรงพระเกียรติยศมีพระกิตติคุณ วิบูลย์ไพศาล
จิรัฏฐิติกาลทุกประการ

รทพร

วังบูรพาภิรมย์

วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๒

พระราชนิพนธ์

คำนำ

เมื่อเดือนก่อนนิจใช้ไป ๒ วัน ครั้นหยกจยแล้วหมอให้
หยกทำงานสำหรับเป็นเวลาकिनยาควินินต่อไปอีก ๘ วัน นอนจน
หลังแขง แลอ้างว้างไม่มีอะไรทำ ครั้นจะคิดอะไรที่เป็นเรื่อง
จริงจริง แลจะเขียนให้ตีจริง กำลังไม่สู้จะบริบูรณ์ จึงได้
เอากระทาตมาเขียน ๆ เรื่องที่ไม่เป็นแก่นสาร คุมเป็นเรื่องขบเล่น
พอให้เพลินใจ เมื่อถึงกำหนด ๘ วันก็ต้องจบเรื่องทันที จะทำ
ต่อไปอีกไม่ได้ แต่เมื่อเวลาว่างได้เอามามองแก้ไข ขยายที่
แคบให้กว้างขึ้นบ้าง บางแห่งแก้กลอนแก้ถ้อยคำที่ซ้ำซากพลาด
พลั้ง เห็นว่าเรียบพอใช้ได้ จึงได้คิดจะพิมพ์ไว้ไม่ให้สูญ เพราะ
นึกเสียดาย แลพึงร้องกเพราะคือ
หนังสือที่แต่งนี้ไม่ได้ตั้งใจสำหรับที่จะเล่นละคร แลไม่รู้ว่าจะ
จะตี เพราะแต่งเรื่องชาวยุทธ ซึ่งกันการเหลือประมาณ เหมือน
คุมโต๊ะมีแต่ชั้นกะลา แลวิชาตกๆเข้าโดยมาก จะคุมให้งาม
ก็ยากอยู่ แต่ครั้นเมื่อคุมเข้าเสร็จแล้วค่มั่นก้งามก็ ประสาเครื่อง
นาเงินเครื่องแดงฤชาเลิศชำหนอง ได้คิดคำบรรดาที่สูงเกิน
ไปออกหมด ตั้งเรื่องขึ้นตามความคิดนึกเอาใหม่ แต่นำความ
จริงมาเจอลงไว้เป็นตอน พอให้ค่อยแยกคายขึ้นสักหน่อย ความ

จริงซึ่งเก็บไว้แต่เล็กน้อย ไต่เขียนไว้ ในคำขอกรปต์ออกไปข้างหน้า
ผู้ซึ่งจะอ่านควรระวังสังเกตให้เข้าใจ จึงจะรู้ว่าแต่งอาไศรยหลัก
อยู่เท่าใด

ส่วนศัพท์ภาษาก่อนไล่เรียงจากอายคณังทั้งนั้น แต่ไม่ใช่ไล่
เรียงขึ้นสำหรับหนังสือ ไต่ชำระกันแต่แรกมา เพื่อจะอยากวิรู
ภาษาวามันเป็นอย่างไรร แต่คำให้การนั้นไต่มากแต่เรื่องนกหนต
หมากรากไม้ เพราะมันยังเป็นเด็ก บางทีผู้อ่านจะเหนอຍหน้า
ด้วยคำที่ไม่เข้าใจมาก จึงไต่จกคำแปลศัพท์ติดไว้ ในสมุดเล่ม
นี้ด้วย

หนังสือไม่ไต่ตั้งใจที่จะแต่งให้ถกถวน แต่ไม่ตั้งใจที่จะ
ตามแบบ ไต่เขียนตามน้ำใจที่นึกจะทำอย่างไรก็ตาม เพราะเวลาที่
เขียนนั้น เป็นเวลาที่ต้องการจะเปิดไม่ให้ มีอะไรบังคับใจ เมื่อ
เขียนแล้วเสร็จ เห็นว่าควรจะสั่งผู้ซึ่งชอบพอกันพึงไต่ จึงไต่ให้
พิมพ์ขึ้นไว้เป็นฉบับแรกสำหรับแก้ไข จะได้ไม่เลอะเลือนในเวลา
กันต่อ ๆ ไป แต่วิธีเรียงเป็นหนังสือล้วนอย่างไทย ๆ เก่าเกิน
เวลาแลความพอใจของคนประจุบัน จะอ่านได้แต่เฉพาะตัวผู้ซึ่ง
พอใจจะอ่านหนังสือแปลก ๆ ไม่เลือกแต่ตามแบบฉาเขือเขือ
หวังว่าจะไม่เป็นที่เหนอຍหน้าใจของผู้อ่านพวกนี้มากนัก

พระที่นั่งวรมานเมฆ

วันที่ ๑๔ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๔

บอกรูปพวกเงาะโดยสังเขป

พวกที่เราเรียกว่าเงาะมีหลายจำพวกตามที่เขาคำวพยะ
แต่ไม่จำเป็นจะต้องยกมากล่าวในที่นี้ ที่จะกล่าวกับประสงค์เอา
พวกที่ตัวมันเองเรียกตัวว่า “ก๊อຍ” ฤๅถ้าจะว่าตามหมวดหมู่
ซึ่งมีสเตอร์อันนั้นเคลเขียนไว้ ก็เป็นพวกที่เรียกตามภาษามลายูว่า
“เซมิง” ฤๅ “สโก” แต่จะต้องเข้าใจอย่างภาษาของเราที่เรียก
ว่า “เงาะ” ซึ่งมันเรียกตัวมันเองว่าก๊อຍ

รูปพรรณไม่สูงใหญ่ ตามักจะแหลม จมูกกว้างแบน ปาก
ไม่เถือเช่นนี้ใคร ผมนสั้นอ่อนแลขมวด ผู้ชายไว้ผมกลมรอบศีรษะ
เช่นเงาะหัวโขน แต่ผู้หญิงไว้ยาวอย่างมวยก็มี แต่ที่ตัดสั้น
เป็นพิน ผิวคำเถือแคงไม่ใช่คำเขี้ยว ก็ไม่เถือแต่ทำอย่างเคี้ยว
ที่ส้างออกไปก็มาก ขางพวงสีเหมือนคนปรกติ แต่มักจะเป็น
ลายเช่นแผลออกผตามตัวมาก ด้วยเมื่อเด็ก ๆ มักเป็นแผลต่าง ๆ
เป็นพิน กำลังย่อมเป็นคนแข็งแรง

ความคิดอยู่ข้างจะฉลาด จำแนกตามปรกติของคนชาติที่
ไม่มีหนังสือ ขันจะอยู่ข้างฉลาดไม่ใช่ชาติที่คร่ำครึ ไม่มีความคิด
ในทางเพาะปลูกฤๅเลี้ยงสัตว์ ซอยแต่หาสิ่งของเกิดจากธรรมชาติ
เอง คือตัดหวาย ตักเตย ตัดฝิง ลนน้ำมันยาง ลงมาแลกเปลี่ยน
อาหารตามหมู่บ้านคน วิชชาช่างที่ทำได้ คือ สานสมุกโยเคย
สานตกรัว ฤๅกระโปรงที่เรียกว่า “จอง” ด้วยหวาย สานเสื่อ

กระสอบใบเตย ชุบน้ำมันเปงานของผู้หญิงในเวลาที่อยู่ชายไปทำงานอยู่ในป่า

ที่อยู่ตามปรกติ อยู่ในทึบซึ่งทำสังจากพินดินโดยใช้กิ่งไม้ง่ามเป็นเตาหม้อ หลังคาทำขึ้นมุงด้วยใบไม้ มีใบปลิวอย่างต้นตาล เป็นต้น ซึ่งไม่สู้มีกลิ่นนัก นำฝนกันฝนไม่ใคร่จะได้ บ่อมเข้าไปอยู่อาศัยโดยมาก ทึบที่อยู่นั้นมีกระปลอกเป็นหม้อราย ๆ กันตามพวก คงมีต้นไม้ใหญ่ที่เหลือไว้ มีลานที่คักคอกไม่ลงเป็นที่แจ้งสำหรับเล่น

ที่ซึ่งตั้งทึบนั้นย่อมหาควาบลที่ใกล้ธารน้ำเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าหากว่าจำจะต้องอยู่ใกล้หนอง มันสามารถที่จะทำรางด้วยไม้ ไม้ต่อให้มาตกลงที่อยู่ แลจำจะต้องมีทซึ่งเกิดเผือกมันอยู่ในที่ใกล้แห่งหนึ่งแห่งใดเป็นเสียบงกรัง จึงจะเป็นที่ซึ่งตั้งทึบได้ ถ้าหมตมันฤมเหตุคนตายเป็นต้องย้ายไปตั้งทึบเสียก่อน

ภาษาที่พูด ซึ่งเป็นภาษาก้อยแท้ แผลจากภาษาไทย แลภาษามลายูใกล้เคียงมาก มีหางเสียงคล้ายภาษาอังกฤษ แลเยอรมันบ้าง แต่ไม่ครบทุกสำเนียง ดูเหมือนว่าภาษาก้อยแท้จะมีคำน้อยนัก จึงต้องใช้ภาษาไทยแลภาษามลายูปนเข้าไปมาก

อาหารปรกตินั้นมีเผือกมันเป็นหลัก แต่มีก็ได้ กินเข้าเสมอเป็นปรกติ โดยหาสินค้ามาแลกตั้งเช่นว่า ผลไม้ทุกอย่างเป็นอาหาร สัตว์ต่าง ๆ ชอบค่างเป็นพิน อาจจะได้กินเป็นของแห่งประจำไม่ขาดได้ นอกนั้นก็เช่นพิน เว้นไว้แต่

บางอย่างเช่นไก่ป่าเป็นต้น ก็อว้ารางวัลความแรง สัตว์สี่เท้ากิน
 น้อยนัก มักเป็นสัตว์ของเลี้ยง ซึ่งได้ไปจากคนไทยตามลายุ
 แลสัตว์ป่า เช่นเนื้อทรายเป็นสัตว์ที่มรางวัลความมาก ไม่ได้เป็น
 อาหารประจำของพวกนี้ ถ้าเป็นอาหารป่าที่เขาหาได้เองใช้เผาไฟ
 กินทั้งนั้น เว้นไว้แต่หึ่งเข้าฤกษ์ ซึ่งได้เวียนไปแลได้ภาชนะ
 จากคนไทย ก็ทำได้ง่าย ๆ ง่าย ๆ ของนอกจากอาหารปรกติ
 ซึ่งเป็นเครื่องเพิ่มเติมความต้องการเช่น เกดอ น้ำตาล พริก
 ตะไคร้ มะพร้าว ผลไม้ของสวน ยาสูบ สุรา เป็นต้นแลก็ได้
 จากคนเหมือนกันแต่ใช้น้อย

ยาที่เป็นโอสถวิเศษของพวกนี้นั้น คือเรื่องออกลก ธรรมดา
 ของพวกก็ยังมีลูกตามปรกติของเขา มักกล่าวว่าไม่มีละคน มียา
 ทำภัยพฤษชาติ ซึ่งคนไทยคนมลายูแถบนั้นไปขอรับมาใช้กัน
 อยู่โดยมาก แต่ใช้เจ็บอย่างอื่น ๆ ใช้น้อย รักษาด้วยอาบน้ำ
 ผิงไฟ เช่นพน

ฤกษ์ฤกษ์ความศุขของพวกนี้ นำหนาวอาไฟศุขของไฟผิงเป็น
 พน เพราะถ้าไม่มีใครจะมีพอนั่งห่ม บางทีมันตายด้วยไฟบ่อย ๆ
 แต่เวลากลางวันยังเป็นเวลาสบายเที่ยวไต่มากรหาอาหารไต่มากร
 ครันถึงฤกษ์อันเป็นสบายที่หนึ่ง เป็นเวลาที่เที่ยวขายหรือพอนว่า
 อาหารบริบูรณ์ทุกอย่าง ครันถึงฤกษ์ฤกษ์เป็นเวลาที่ไม่มีสบายเลย
 ที่ขี้ที่ไม่พอที่จะกินแปะ ต้องอาไฟศุขอยู่ในถ้ำ พนแผ่นดินก็เต็มไปด้วย
 ด้วยตากแลสัตว์สี่เท้ากลาต่าง ๆ เดินไปมาข้างไหนก็ยาก ที่

กลัวอย่างขงน คอทพวกนนั้นเขาเรียกว่าผ่นรอน คอผ่นคกลงมา
แล้วอากาศคอบอวฮัน หายใจไม่ใคร่ออกเช่นนั้นมักเจ็บไซ้ เป็นไซ้
ขา วิธไซ้กนไซ้ขา ไซ้ทาแย่งขาว ๆ ตามลกกคางแก้มแล
หน้าผาก บางทไซ้เชอกรททกลางลำคอให้ตงว่าเปนเครื่อง
กนไซ้ขา

นุงห่ม ผู้ชายนุงผ้าคายหว่างขาแล้วกระหวศรอบเอวไว้ชายทง
นำหลัง เรียกว่านุง “เลาะเตี้ยะ” ชายทหอยข้างนำเรียกว่า “โก
พอก” ชายทหอยข้างหลังเรียกว่า “กอละ” วิธนุงผ้าเช่นน
เหมือนอย่างเขมรครั้งพระนควคินุง ซึ่งปรากฏอยู่ในลายจำหลัก
ศิลา ชั่วแต่ผากว่างแลแคบกว่ากันตามทมีมากแลน้อย พวกคอบ
นั้นเห็นจะไม่โตเปลียนแปลงเลย ตั้งแต่ครั้งนั้นมาจนเกยวัน ผู้
หญิงนุงเตยวชนในเรียกว่า “จรวค” คอมีสายรคยบเอวแลผ้า
ทายหว่างขา แลนุงห่มรอบเอวข้างนอกตามแต่จะมี เมื่อไม่มีผ้า
กไซ้ไซ้ไม่ เมื่อมีผากไซ้ผ้า เรียกว่า “ฮอล” กว่างแลแคบก็
ตามมี อย่างแคบก็ปกกลงมาเห็นอเข้า ผู้หญิงมีผ้าห่มเรียกว่า
“ไซโย” นั้นเห็นจะเต็มชนใหม่เมื่อใกล้เคียงกยชวบ้านเข้า ผู้หญิง
เมื่อยไม่มีสามีสอคคิมหุ ไซ้คอกไม้ โขยมาก คอกจำปูน
เปนทพิงใจกว่าอน เครื่องประคยบนอกนั้น มีททำคยไม้ไม้
ปล้องขนาดใหญ่ม่ากลางจักเปนช แล้วแต่งลายทวยเขาตะกวนาย
แลยอมีขง 06/2566 ไล้รอยทวยเม้ทมกล่า ของเครื่องแต่งทวเหล่านี้
อาจจะผากมาแลกของซึ่งคองการจากคนชวบ้านได้

การสู้อภรรยาเป็นหน้าที่ของฝ่ายชายที่จะต้องหาผ้าให้โตะสองผืน
ไปให้แก่บิดามารดาของหญิง เมื่อบิดามารดาของหญิงวัยไว้แล้ว
เป็นอันตกลงว่ายอมให้

สี่ซอบสี่แดงไม่ว่าอะไร เช่น ผ้านุ่งห่ม ถ้าได้สี่แดงเป็น
ดีกว่าอย่างอื่น ดอกไม้ที่ประดับกายมีเสียบในผม เป็นต้น ซอบใช้
ดอกไม้สี่แดง เช่นที่เรียกตามภาษาก่อนว่า “ซาปอง” ไม้รู้ว่า
ดอกอะไร แต่สี่แดงนั้นชอบกันมาก

อาวุธที่เป็นอาวุธสำคัญของพวกนี้ คือกลองลูกคอกสำหรับ
เป่า กลองนี้ใช้ไม้สี่เหลี่ยม แลกวัดขึ้นกันเป็นของสำคัญที่จะต้อง
ทำแลรักษาให้งามหมดจดพิเศษ เพราะเป็นของคู่ชีวิตประจำตัว

ในการที่จะลงโทษฤจะเอาความให้มั่นคงแน่นอนแก่พวกเงาะ ซึ่ง
พวกผู้ใหญ่ย่านเหล่านั้นเคยทำแก่เงาะ ก็คือยัดกลองนี้ไว้เสียบ คง
จะไม่ทิ้งเลยเป็นอันขาด ไม่ต้องทำโทษอย่างอื่นเลย ไม้กลอง

นี้ยาวประมาณ ๔ ศอกเศษ เรียกภาษาก่อนว่า “ขอลา” ขอลา
นี้ต้องบรรจุในกลักไม้ไผ่ชั้นนอกอีกชั้นหนึ่ง สำหรับถือไปถือมา
เพื่อจะไม่ให้กระทบเคาะหักแลไม่เป็นร้วรอย ลูกคอกทำด้วยไม้

เหนียวเหนียวแหลมหยักคอ เรียกว่า “บิลา” ลูกบิลานี้เห็นขลง
ในแคว้นไม้ระกำ ปลายบิลาทายางอีโปะ คือขางนอง เมื่อ
เวลาจะบรรพกลองมีพายักเข้าไว้ให้แน่นด้วย เพื่อจะให้ยึดลมส่ง

ลูกคอกแรง เมื่อเวลาถึงจึงมีเสียงดังผลึ้ว

ลูกบิลานนี้ไต่เก็บไว้โดยผงในกลักไม้เล็ก ๆ อันลระกลักฤ
 รวมในกลักเดียวกันแต่มีช่องกันไม่ให้กระทบกัน กลักบิลานเรียกว่า
 “ซอนเล็ก” รวมซอนเล็กทั้งปวงลงในกระบอกอีกกระบอกหนึ่ง
 กระบอกใหญ่เรียกว่า “มันน” มีฝาครอบสานด้วยเตย มันน
 นี้ทำประณีตนายเป่นลวดลายเหมือนขลุ่ย มีสายคาด สายนั้นเรียก
 ว่า “ตอกนุก” เครื่องคาดทั้งสำรับนถือเป็นสำคัญอาจจะกันผีสิ่ง
 กระทำยำเยยได้ นอกนั้นมีฮาวออย่างอื่น เช่น หอกแลขยาตะ
 เป่นต้น เป่นฮาวอที่รบมาจากแขกมลายู ไม่ใช่ฮาวอของตัวเเอง
 การเล่นมีเครื่องดนตรี คือกลอง เรียกว่า “ปะตง”
 ย้เรียกว่า “อึแนะ” ตามภาษามลายูเป่นขงชา ย้เรียกว่า
 “บักชี” จะเข้สองสายทำด้วยไม้ไผ่ผ่าซีก เหล็กที่สำหรับขีด
 ในปากเรียกว่า “จองนอง” ก็คือเครื่องหน่ออย่างของเรา มี
 เครื่องเล่นทำด้วยกะลามะพร้าวมีคนซึกด้วยเชือกเรียกว่า “บองบง”
 เวลาเต้นแล้วรำใช้รำย้มาก มีไม้ที่เป็นโพรงยาว ๆ สำหรับเคาะ
 ด้วยรำย้ ก็คือโกร่งเช่นเราใช้ ร้จักร้องขบแล้วรำ ผิวปาก
 นั้นเป่นปรกคิทั่วไปเป่นพน
 ที่นี้ข้ถือ เชื่อกว่ามีเจ้าของข่า ซึ่งเป่นผู้ฮาจจะให้รำย้แก่ผู้
 ไต่ ๆ ที่ไม่ชอบ ให้ตีแก่ผู้ ไต่ ๆ ซึ่งชอบ แลคนไม่ขางต้น
 มีนางไม้รักษาจะต้องประจบขนอย มีผี มียักษ์ ซึ่งเป็นชาติ
 ทรายถือฮาวอองอ เมื่อพบคน เขาฮาวอขึ้นแหวะทองกินเครื่อง
 ใน ถ้าจะแย่งเป่นสัจาพวก คือ ๗ เรียกว่า “ญา” เป่นชีวิต

ฤๅวิญญาณที่ออกจากคนตายแล้ว ไปลอยอยู่จนมีที่เกิดอีก เมื่อ
 จะมาเกิดเป็นคน ย่อมเข้าสิงสู่ในรูปอินทรีย์อยู่ในครรภ์ เมื่อ
 เวลาได้หัดเคลื่อนไหว ถ้าหากว่าไม่ได้มาเกิด ที่ไปลอยอยู่นั้น
 อาจให้โทษหลอกหลอนทำอันตรายได้

พวกที่ ๒ เรียกว่า “โรย” คือที่เราเรียกกันว่าเจตคติ
 เวลาคนนอนหลับออกไปเที่ยว เผลอเพลินหลงใหล จนเกิด
 อันตรายบ้าง

๓ เรียกว่า “เซมิงจิต” คือเป็นพรายภูติจำพวกหนึ่ง
 ซึ่งสำหรับผีมีวิชาไสยได้ ทำให้ไปเข้าในควมึ้นให้คลั่งเป็น
 บ้าให้หลงรัก เป็นพวก ผีคุณ ผีเวช ที่ปล้ำอภัยทั้งเสียฤๅ
 ปล้ำอภัยไปเข้าผีหนึ่งผู้ใดได้

พวกที่ ๔ นั้นเรียกว่า “ขาด” ตรงกับที่เราเรียกว่าปรางควาน
 อันเกิดจากสัตว์ต่าง ๆ แต่เขามีมากกว่าของเรา จัดเป็น
 จำพวกของสัตว์ สัตว์พวกนั้นปรางควานแรงปรางควานอ่อน เช่น
 ไก่ป่าที่มีปรางควานแรง เมื่อเขาอาจจะให้ชนไก่วิ่งไปในป่าในดง
 เป็นต้น

การที่จะกินจะแกงทั้งหลายเหล่านี้ มีวัตถุต่าง ๆ ที่เป็น
 เครื่องมีไว้แล้วก็มี ทั้งมีหมอตี่สำหรับจะเรียกจะถอนขี้ได้
 ถ้าผู้ใดมีกำลังมากผิเหล่านี้ทำอันตรายยาก ถ้ามีกำลังน้อยผิก็
 ย่างทำอันตรายง่ายชน อกรรมดาที่จะถอนพิษมีแลปรางควานนี้ ถ้า
 เป็นสัตว์เดรัจฉานต้องถอนแต่ทางขึ้นไปทางศีรษะ ถ้าเป็นมนุษย์

ตั้งแต่นั้นของเทาซันไปหาปาก เพราะฉะนั้นถ้าหมอจะถอนปราง
ความเอาใจเทาซันที่จุมกส์คว แล้วเรียกให้ขึ้นมาตามนิ้วเท้า ปล่อยให้
ให้มันนั้นออกเสียทางปากหมอ ผู้เรียกไต่ตังนี้เป็นหมอนอย่างวิเศษมาก
เช่นที่ไต่แต่งไว้ในหนังสือ

ในการทำศพของพวกนี้ใช้ฝัง แต่ฝังนั้นคนเหลือเกิน เพราะ
ฝังแล้วทิ้งขยทขยทเดียว ซึ่งต้องขยทขยทนั้นด้วยเหตุสองประการ
คือกลัวฝนอย่างหนึ่ง กลัวเสือกมากับศพแล้วทำอันตรายอีกอย่าง
หนึ่ง กระดูกของพวกนี้หลายอันถือว่าเป็นเครื่องกัน ถ้าผู้ใด
ไปพบกระดูกก็อย่าเอามาไว้ในบ้านเขาไว้ ใช้ทาหน้า กันผีเหล่า
นี้ไว้เสีย

ข้อความปรกษิของพวกนี้ที่ไต่แต่งลงในหนังสือเล่มนี้กล่าว
โดยสังเขปพอสังเกตุท่าน

ภาษาก้อยซึ่งลงไว้ ในบทกลอนนี้

ก

ก้อย

กชคา

กชกัณ

กชเลาะ

กาฤ

กาเหว่า

กามัง

กาหลัง

กาคช

กาวย

กาเขอะ

ไกพ้อก

ไกวัด

กะเจ็ก

กรรา

ไทย

ผู้หญิง

ต้นศคธ

ชายผ้าข้างหลังผู้ชาย

นกขนาดใหญ่

นกทั้งหลาย

ต้นเตย

เหญ่ยว

แรด

หมี

ผลไม้

ชายผ้าข้างหน้า ชายพก

นกยาง

มะม่วงหิมพานต์

ลิง

ข

ก้อย

24/06/2565

เขไฮ้

ไทย

ต้นไทร

จ

กีบ

ไทย

จะเวา

ปลวก

จิง

กะโปรงฤากระจาก

๖ ๖ ๗ ๗
ขบขบ ขงขง

เป็นคำร้องเวลาเดิน

ตบขาในการสนุกรนวิ่ง

ช

กีบ

ไทย

ชีใบ

ผ้าห่มหญิง

เซมั้งจัท

ฉพราย

เซเวธา

คนไทร

เซท

เนื้อ

เซตแซต

นกขนาตเล็ก

ญ

กีบ

ไทย

ญา

๗๗ ๗๗
ขั้วตรมนุษย์ ๗๗ ๗๗ ๗๗

ญะห

๗๗ ๗๗
คนไม้

ญกวัต

๗๗ ๗๗
เต็กเล็ก ๆ

ต

กีบ

ไทย

๒๔/๐๖/๒๕๖๕
๗ ๗
ตชกตชก

๗๗ ๗๗
นกขนาตใหญ่สี่แฉง

ต

๘
ก้อย

ตอเตี้ยล

ต่ายก

ตาเขษ

ตากบ

ตาโกะ

เทาโระ

ทองตง

ต้อตาง

ตอกนุก

ไทย

นกขนาคเล็กสี่ขาหวางยาว

ลิงเสน

นกขนาคใหญ่บินสูง

มัน

เสื่อ

ชัน

มะมค

นกขนาคใหญ่สี่เขี้ยว

สายแล้งลูกตอก

น

๘
ก้อย

นะ

นะณฺาน

ไทย

แม่

เรือนผีทำด้วยไม้ไผ่เหลา

ไขว่กัน ๓ อันเป็นรูปกระโจม

ห้อยหน้าฎาใบตองฉีกเป็น

ฝอยรอบ สำหรับเรียกแด

ชบิศาจจากตัวคนเจ็บให้ไป

อยู่เสื่อในนะณฺาน คนไข้

ก็หาย

บ

ก๊อຍ

ไทย

บขไลเอา

กล็อง

บขเอ็ค

จำเว็ญ

บาค

ปรางควาน

บาชิง

ค่าง

บาวัก

สิงใหญ่ฤกคนป่า

บาเตะ

ประเตระภาษามลาบู

บิลลา

ลกคอก

บองบง

เครื่องเล่นทำด้วยกระลา

บักซ

ผู้

ป

ก๊อຍ

ไทย

ป๋ไลเอา

นกขนาดเล็ก

ป๋บง

พระจันทร์

ป๋คง

กลองเรือกซอเต๋นนั้น

ม

ก๊อຍ

ไทย

มอเอน

ทุเว็ญ

มานค

ไก่เถื่อน

๑๕

ม

ก้อย

ไทย

มเคี้ยว

นกขนาดใหญ่ กอกขาวยกคำ

มนน

กระบอกลูกกอก

เมง

จอมปลวก

บ

ก้อย

ไทย

บวิ้ง

นกขนาดใหญ่

บด

ลิง

ว

ก้อย

ไทย

ไว

เจดภูต

ด

ก้อย

ไทย

ลาเต้

นกขนาดใหญ่ กตัวลาย มี

หัวเขย กินหนอน

ลวาช

คันเสมีค

ลิงขค

นกขนาดใหญ่ ลีชมภูขค

โพรงคยไม้ กินมด

24/06/2565

เลาะเคยะ

นุ่งผ้าอย่างผู้ชาย

๑๖

ถ

๘
ก้อย

ไทย

เลเตเอเลตา

พวกก้อยเล่นสนุก ๆ
กินข้าวร้องเซ่น

ว

๘
ก้อย

ไทย

วอง

ลูก

ด

๘
ก้อย

ไทย

วิไล

เล่นซอซอ

สนอก

นกขนาดกลาง

ข

๘
ก้อย

ไทย

ขิเนะ

ขุ
ขุวา

จิโปะ

ขางน้อง

คเวย

คั้นหวาย

เขย

พ่อ

๘
เขยแข็ง

๘
นกเล็ก ขนาดนกกระจา

๘
ลายคำ กินผลไม้

๓๖

๕

๘
ก้อย

ไทย

ชอลิ^๕

สำนุงรอมเอวหญิง

ชอยะ

ทั้กระท้อม

ซาบอง

ตอกไม้แดง

ซอนเตา

คนลัด^๕

ซอนเล็ก

กระบอกบรรจุกตอก^๕

ชังวิท

อร้อย

สำนักหอสมุด

ชื่อคนที่อยู่ในเรื่อง

หลวงทิพกำแหง	ผู้รั้งราชการเมื่องพิทลุง
นายสินน้อย	ผู้ใหญ่น้อย
นายเวก	ชาวบ้านป่า
นายสมนัยักษ์	ชาวบ้านป่า
นายอ่อน	ชาวบ้านป่า
นายแก้ว	ชาวบ้านป่า
นายแสง	ชาวบ้านป่า

ผู้ช่วย	ผู้ไทยเรียก
ชอกก้อย	คำขาว ผู้
อาเคี้ยว	ควาก เมีย
ขาลัด	

มลูก ก่อ

ชื่อไม	งอก
ใหญ่	แค
แทงดิน	ดิน
คนึง	

ขย 06/2565

มาเนาะ

ปาน ผู้
แก้ว เมีย

๑๕
มัลล กือ

ชอกออย
สังกช
กง
เมง

ช่อไทยเรือก
วำแก้ว
ฮเนา
ป่องสองป่องสุก

ซารุน
โกช

ฉิว
ทองใหม่ เมีย

มัลล กือ

ทอล

ซ่มพลา

ทองยี่

ฉิว

ชอย

ห้อย เมีย

มัลล กือ

เฮงแกง

จัน

ลำหัย
ไม่ใ

ญา

ยัง พ้อ

๒๕๖๖-๒๕๖๗
๒๕๖๖-๒๕๖๗

สังสาท

ลูก

เย็ดคำ เปนลูกโกท

ข้อ ๘	ข้อ ๙
ชอกกอย	ชอไทยเรือก
ท้อม	ชวยท้อม เป็นลูกมาแล
มันนง	คือง เป็นลูกลัทมก
ฮาเลค	ทองยิม
กำเว	ทองบวง
ลำปง	ชอมตุก
เองวัง	วางชอง
โยไละ	จอลอง ผัว
ชอลก	ถึง เมีย
ชอลอม	
โอะ	หินขาว พ่อ
คำไล	ลูก
มือซัง	ลูกบากบ
วังคอน	ลูกยางกำ
โกลัง	จับขี้
กาเซียง	คอเลน

คำเริ่ม

จะเริ่มร่างต่างว่ไปเที่ยวข่า
 แล้วลงเรือมาตีใหญ่ไปพิทลุง
 แวะเกาะขอมซอหม้อเขาบนชาย
 บรรลุถึงพิทลุงรุ่งวราตรี
 ดิงชายแดนแคว้นเขมรเขมรพิท
 เทยวเล่นตามดินแดนบ้านพวกไทย
 จึงวานช่วยพาไปให้ถึงทัก
 พยบายลมมุกแก่แม่เจ้าคอง
 นายสินธุ์ช่วยพยุงภาษาเงาะ
 ยายลมมุกเล่าความตามเหตุการ
 จึงจดจำมาทำเช่นกลอนไว้
 แม้นใครอ่านคงจะคิดนึกเช่นเคย
 ที่แต่งไว้หวังจะให้ไปนคำเงาะ
 ผู้ใดจะใคร่ฟังเชิญตั้งใจ

ชนสงขลาคามีใจคิดหมายมุ่ง
 ตามเขตรั้งทะเลสาบคลื่นนขาบตี
 แล้วแจวกราบไปเที่ยวแวะชมเกาะสี
 ออกจากนชนข้างวางเข้าไพร
 ทิวตาส่านกนคนคนอ่าไครย
 เขาเล่าไซ้เรื่องเงาะที่เกาะง
 มั่นต่อนริยชนสมสุมประสังค์
 ชวนให้ตรงขึ้นไชนั่งยังนอกชาน
 ฟังกเพราะคล้ายผ่องกิ่งฉาดฉาน
 คล้ายนิทานเก่งเหลือไม่เขือเลย
 หวังมิให้ลมคำรำเฉลย
 เงาะเงยก็ว่างามหลามเหลือไป
 เห็นหมตเหมาะรงตงตามวิไสย
 วางตัวไว้ว่าเป็นเงาะอย่าเเยะมัน

ข้าพบ มาจะกล่าวขบไป
อภัยขบแทบขานวัน
ยิตามารตาก็หาไม่
นางควากหอบกินสนชวา
มีเพื่อนชอบนกรักใคร่
เคยคบกันใช่ยาพาเชอนแฮ

ถึงเติกนอัยคนึงคนขยั้น
ท่ายเขตรอนักพิทลงภวรา
คำชาวต้องไฟดับสังขาร
ชยด้วยเซชะฐาชอฮายแค
ชอไม่ใผ่ตวเตงเก็งแก
ตงแค่พ้อแม่ยงไม่คยาบ

๑ ๒ คำ ๑

บนคถึง วันหนึ่ง
จะเจ็บขวยเป็นไรไม่สขาย
จำกจะไปคให้ถึงทภัย
ชวนมันคนตคัพหนาว

ดูคคิคว่าพวงถงสหาย
จึงมีไคพขหลายวันมา
ทอຍไกลกนกันยปากคหา
เทยเวขายกษาให้สวารณ

๑ ๔ คำ ๑

รำบ คิดแล้วเลาะเตยะตัวคคาค
มีอกุมอ้วนกินเคินคยาน

จัญหลอคไม่เฝงาทอจหาอ
จากสทานเข้ายาคัวบวอองไว

๑ ๒ คำ ๑

๐ มาถึง

ค้อยเคินยอองอย่างวางเข้าไป

ยิวตงปากชองคหาใหญ่
ทในชอຍมีคเชา

๑ ๒ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

วังไปกอคคอปาคลอคคลา
มีธระกัງวลกลไคเทวย
แต่มีไคพขพานกั้นนานนัก

ไม่ใผ่คใจเป็นหนักหนา
เข้ามานั้งในปราไสยทัก
ชอย่างนึ่งเลยบชกกรั้ตระหนัก
กคคถงเพอนรักจะชาคใจ

๑ ๔ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น

จึงคอยความตามจิตที่คิดไว้
จึงมาชวนมุ่งไปด้วย
เสาะหาตามมรรคา

นายคนงพงเพื่อนปราโสดย

กูจะใคร่ไปชมพนา
จะได้ช่วยกันเข้าศึกษา
อีกทั้งกาเขะในคงคา

๑ & คำ ๑

๑ ฟังว่า

บนชนเลาะเตะมีทันนาน
คว่ำขอเลาะเข้าล่องล่องตลอด
ชวนเพื่อนรักเค็นมาไม่รำคิน

ไม่ใ้ปรีคาเกษมส้านต์
ไว้ไ้พอกให้ยานประจุกิน
เห็นเกลยงปลอดคั่นชมสมถวิล
ผันผันหากาเหว่าเข้ายาไป

๑ & คำ ๑ เช็ด

ชมคนนอก เทียวไปเ็นคงพงชัญ

เห็นมเตียวคักค้อยู่คยไม่
เชิงแอ้งแอยพวงอเว่ยหวาน
กะแจกลกเต็มคั้นจนหล่นลง
นกแซ่คแซ่คช้องช้อคั้นจ้อเซ็ค
ย่างโผลนบินขยบลงจับเคียง
นกกาเอชเรเห็นเวหาสูง
ทรมทางสล้างล่วนคั้นกาบียง
บินสำเนียงเพียงเาะอ้ายเงาะน้อบ
ทั้งสองเงาะอายใจเ็นโคลคลา

ล่วนคั้นคัพกฤษาสสูงไสว
ลาเาะเาะไ้คตามกั้งกินคองตง
ลึงยคบินทยานกินหัวหลง
โก้วลวงแวกชಾಯอู๋รายเวียง
จงจิกเมล็คกินพลางต่างส่งเสียง
เปล่งสำเนียงเสนาะยังย็นนังฟัง
เห็นเป็นฝูงนั้บร้อยลอบสพรัง
นกบวงจับรายล็คสลายคา
บิงกหน้อยกไม่หน้บิงสิทวา
มันใหญ่กว่าเกินฮาวอูล็คเสียบคาย

นางมาซึ่งเห็นยวงมอเจนโทน
ขาวทั้งข้างทุเวียนกินปลิ้นเม็ล่ตคาย
วานรยคแลคคายกลดกกเกาะ
ข้างจับหมักคัยคแมลงวันคันสกันถ์
คันลวยกั๊งซายลงร่วมคริม
แล้วส่งเสียงขัวขัวทั่วกั๊งไป

พาลูกน้อยล่อยโจนน่าใจหาย
ครู่ร่างกายกำยำล่ำกว่าคน
เทียวไต่เหาะตามกั๊งช่วงชิงผล
แต่่นลูกสนหลยมองม้วน่องไว
เสียงพ้ำพัมผู้เฒ่าโระโผล่โสว
วังเวงใจ้องเดินค้ำเนินมา

๑ ๓๖ คำ ๑ สิงโลก

๑๖ ๐ ชวนกันค้อมอ้อมหากาเหว่าน้อย พยันขรัยยบอกกันต่างหรรษา
มือชวากวกัดกินพลางอย่างย่องคธา คลังไคลก็ขอร่าจนกลมก็
แล้วสื่อคดกลเข้าไว้ ในลำกล้อง หลิวตามองแนใจเห็นไค้ที่
ก็เข้าไปค้องนกดกทันที่ ทั้งสองครึยงซำค้วยซำนาญ

๑ ๔ คำ ๑ เชิดคั๊ง

๑๖ ๐ ครันไค้มากมายหลายสียงนค ต่างอ้อมอกขรัยเวิวมเกษมสนันต์
คังเถาว์ดิยพญูกกล้องแทนคาน พาดไค้แหล่เล่นทายนเห่าครรวโกลย

๑ ๒ คำ ๑ เชิด

๑๖ ๐ มาถง ยั่งซังผิงชวาลทานใหญ่
ทั้งสองรอนรนเปนพันไป กั้ชวนกันลงในลำธาร

๑ ๒ คำ ๑ เสมนค

๑๖ ๐ ๒๑ ๐ ๒๒ ๐ ๒๓ ๐ ๒๔ ๐ ๒๕ ๐ ๒๖ ๐ ๒๗ ๐ ๒๘ ๐ ๒๙ ๐ ๓๐ ๐
๑๖ ๐ ๒๑ ๐ ๒๒ ๐ ๒๓ ๐ ๒๔ ๐ ๒๕ ๐ ๒๖ ๐ ๒๗ ๐ ๒๘ ๐ ๒๙ ๐ ๓๐ ๐
๑๖ ๐ ๒๑ ๐ ๒๒ ๐ ๒๓ ๐ ๒๔ ๐ ๒๕ ๐ ๒๖ ๐ ๒๗ ๐ ๒๘ ๐ ๒๙ ๐ ๓๐ ๐

๑๖ ๐ ๒๑ ๐ ๒๒ ๐ ๒๓ ๐ ๒๔ ๐ ๒๕ ๐ ๒๖ ๐ ๒๗ ๐ ๒๘ ๐ ๒๙ ๐ ๓๐ ๐
๑๖ ๐ ๒๑ ๐ ๒๒ ๐ ๒๓ ๐ ๒๔ ๐ ๒๕ ๐ ๒๖ ๐ ๒๗ ๐ ๒๘ ๐ ๒๙ ๐ ๓๐ ๐

๑๖ ๐ ๒๑ ๐ ๒๒ ๐ ๒๓ ๐ ๒๔ ๐ ๒๕ ๐ ๒๖ ๐ ๒๗ ๐ ๒๘ ๐ ๒๙ ๐ ๓๐ ๐

เห็นฝูงปลามาเป็นพรวนทวนกระแสด	สองเงาแถมมือจ้องเที่ยวมองจับ
เหยียบศิลาตกลงกลมล้มล้มพิบ	ลงนอนทับกับงอนหงอหัวอวก
โค้งโค้งมองจ้องมือจะซ่อนใหม่	กลัวปลาทักใจไม่กระตือ
พอได้ทีช่วยฉับปลากลับพลิก	คืนดีก็ยกโยนไปไว้กลางทราย
ป็น้อยน้อยวิ่งร้องขอมรืมหาค	ทั้งสองมาททหมายตะครมปบเข้ทหาย
คอยปากกรปไม่ทันจะซ่อนกาย	จับเค้หลายตัวชักหักก้ามไว้
จนเห็นชยอ้อนร้อนอีกลงนอนขวาง	ที่ในกลางสายชลลันหลังไหล
แล้วชวนกันชำระสระเหอโคล	เร่งผ่องใสแสนสำราญยานกระแสด

๗ ๓๐ คำ ๗ เพลงฉิ่ง

๐ ไร่ ไร่จัสนานเลียบธารเที่ยวแลหา ตามมรืมหาคาใหญ่ไค้ต้นสน

เห็นม้วนพนรายนชอยกล	สองคนพากันชนหยดพิก
---------------------	--------------------

๗ ๒ คำ ๗ เสมอ

๐ ลมพัดซาซา	เมื่อนั้น	ไม่ใผ่ใจตระหน่วงหนัก
-------------	-----------	----------------------

คิดควรชวนคนึงเพื่อนรัก	เกยกังสนหักมาเป็นกอง
ลวงเหลือไฟในใปกอกออกค้ค้อย	เหมือนหงษ์ห้อยแหว่วจับชคจ้อง
แล้วเข้าชคชคคิตตามทำนอง	จุดพินทั้งสองช่วยกันชก
เขานกหนบ่ปลาเข้ามาเผา	พลิกแล้วพลิกเล่าคจนล็ก
แล้ววิ่งกันกินเดินเปนกิลยัค	สรวลสนุกเขษาประสาใจ

๗ ๖ คำ ๗ เส้นเหล้า เจรชา

๐ เส้นเหล้า	เลเลเอเลลา	เลเลเอเลลา
-------------	------------	------------

๐ ชาในเขาชิว	เลเลเอเลลา	เลเลเอเลลา
--------------	------------	------------

เลเลเฮเลลา	เลเลเฮเลลา
ซังวิซเขแบมซา	เลเลเฮเลลา
เลเลเคเลลา	เลเลเฮเลลา
คากบดอเกี้ยนนา	เลเลเฮเลลา
เลเลเฮเลลา	เลเลเฮเลลา
ซอเง์คกาเคียคยา	เลเลเฮเลลา
เลเลเฮเลลา	เลเลเฮเลลา
กาเบอะกอเฮ็ดค้ำ	เลเลเฮเลลา
เลเลเฮเลลา	เลเลเฮเลลา
ปะเยอเจาะโนรา	เลเลเฮเลลา
เลเลเฮเลลา	เลเลเฮเลลา
เหประเยอวา	เลเลเฮเลลา
แหงไทร ^๑ ทุมนวังตามกิ่งไทร	ใช้อะไรคือกรว
ม่อมน์กำผลไม้	เห็นฤไผ่นั้นแน่นกรว
วังข้างหนาวังข้างหลัง	ไม่หยดยังเลยหนอกกรว
เซเวยกตันโนน	สิงทโหม่นฤอัชกรว
คั้นเงาะเปลือกรแดงแจ้	แม่แม่คี่ชกรว
กอไม้ใบช่อม	เงาะเข่นกุดุ่มล่วนแ่กรว
คั้นไผ่ตายชย	คชกชียชยลกรว
ทักขอยหวทหยพهنยว	ไผ่นกเสยวเลยตุกรว
ทุมนวังขนกิ่งเดิมค	คั้นเหนยวเคตจิงหวากกรว
ไลตโผนโจนร้องแรก	เคียงแจกแจกแจบตุกรว

ไพล่แฝดขี้แฮบไม้อลัย

หัวชันยิงพันดา

คันไม้นอยห้อยทุกกิ่ง

ชยากนกดุอาชยากมัน

เลียขเลียขเมียงมาใกล้

เท่าหนทไม่หมก

สิ่งทองมอญ มาจะกล่าวขบไป

มีกำลังวังชาอ่องไว

หูกกระเมนเฮนหงายกายห้อยโหน

ลำสันส้มชายทั้งกายกร

กลวิญญูช้ายกร

ซุกควาวเจียวช้ายกร

เฮมากจริงฝูงสิงกร

กินตัวกับทหวาช้ายกร

เฮากใหม่ช้ายกร

เราจะออกเพราะช้ายกร

ถึงเงาะคอสจมนผลาเป็นหนุ่มใหญ่

ขันต้นไมแกล้วกล้าเหมือนนนวนร

ใจมกระโจนร้ายไม่ไม่หยดหย่อน

เหมือนถมนรหมุ่นคว้างกลางมรคา

๑ & คำ ๖

ทบท แต่เห็นลำหีบสาวน้อย

เงาะตองขิบขี้ใหญ่เป็นนิตา

ให้ละห้อยสร้อยเครำกำสรวย

ทำไมจะไต่สมภิมยรัก

บิตรมารตาก็ปรานี

อกเอียงจะคิดอ่านประการใด

จะโจน่น่าผาใหญ่ให้ค้ายเลีย

คิดพลางทางทศกแสนทวี

ลูกนางชอชเงาะเสันทา

ร่วมครรรภักขี้ไม่ไผ่วิไลยนัก

คร่ำครวญวิตกเพียงอกหัก

ด้วยประจักษ์ว่าชเนาเขาชอไว้

ทำทวงทีคิดเหมือนหนึ่งจะให้

แม้นมิได้ไม่อยู่โยก

ไม่มึเมื่อยขุ่นเลขจนเป็นผี

คงอัคคีจ้อใจไม่ว้ายวัน

๑ ๘ คำ ๑ โศก

ร้อย ครั้นค่อยเสียมคลายววยเทวศ พอดริแยกเครื่องแรงแสงฉนั้น
 ๑ ๒ คำ ๑ พินัยรอน ฤๅ ภรวาวิน
 ๑ ๒ คำ ๑ เชิด

๑ ๒ คำ ๑ พินัยรอน ฤๅ ภรวาวิน
 ๑ ๒ คำ ๑ เชิด

๑ ๒ คำ ๑ เชิด
 ๑ ๒ คำ ๑

๑ ๒ คำ ๑
 ๑ ๒ คำ ๑

๑ ๒ คำ ๑
 ๑ ๒ คำ ๑

ว่าพลางทางแก้ชอกกนออก
 เช็ดชอนเล็กเห็นบิดาลูกกำลัง
 อันยิลานี้ทายางฮีโฮะ
 เช่นยาพิศม์โลหิตสยสั้นไป
 อันนกลใหญ่ใช้คืนไม่อยู่คชก
 ถึงกาวันตา ใ้ระกุก์เคย

เอากระบอกลมนนนมาตัง
 แลวกั้แง้ช้แรงให้แข็งใจ
 แม้นเข้าไผ่ละถูกเนอศตตรงไหน
 ไม่มีใครรอดพ้นสักคนเลย
 กจะรบกววิให้มิงเหวย
 ถูกไม่เจยลัมผยดับชัว

๓ ๓๐ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น

ตั้งใจพากเพียรเรียนตำรา
 เป้าไขไม่ไกล ไกล คั่นักพิก
 ชมพลาตชอนสั่งให้ตั้งตน

สองเงาะนั่งนั่งฟังว่า
 หยิบิลา มาดองทั้งสองคน
 ไม่ช้านักเข้าไ้ไม่ฉงน
 ตั้งเข้าสยสันจนชำนานู

๓ ๔ คำ ๑ กระบองกัน เจะรา

๑ เงาะคอดชมพลาจึงว่าไป

ใช้บิดาเป็นเห็นพอการ
 มาไปกั๊กกุดเทยวหา
 กจะสอนเองไว้ระไ้คัก

เองว่องไรฉลาดหรือไม่คชค่าน
 แต่จะฉลาดกฤจะหาญยังมีรู้
 สักวร้ายนานาที่คชลู้
 เห็นกูใช้กำลังวังชา

๓ ๕ คำ ๑

๑ ฟังชวน

ลูกชนเห็นตมถันเภา

สองเงาะสำรวจเรียงว่า
 แลลชดสชคหามฤคว้าย

๓ ๖ คำ ๑ เช็ด

๑	ครันถงสัมพุทธมพุกกา	แปลหาลำคัญนี้หมาย
	เห็นตาโทะโตคว์ลาย	นอนชุ่มชุ่มหวายในคาวว
	เงาะน้อยสของคนจนพอง	แถบคันไม้มีคิงในตาชาว
	เหนียวเลาะเคาะซมพลาเปนนาว	งกนสันหนาวอยู่เต็มที

๑ & คำ ๑

๑	เมื่อนั้น	ซมพลาห้ามว่าอย่าองมี
	เองจงแอกชุ่มพุ่มไม้	กุ่มให้เสื่อมาขีทา
	ว่าพลางทางย่องเข้าไป	แอกโคนไม้ใหญ่ช้องหน้า
	จับกล้องบรรจกลูกบิล่า	แล้วหลัวทาเล็งเหมาะเยาเผละไย

๑ & คำ ๑ เชิดกลึง

๑	เทเชิดจิ้ง	ใจกล้า	ซมพลาหลเคยกลัวไม่
	มันแน่นแชนซาคาไว		เจ้าเขี้ยวตึงไซยซาญเคย

๑ ๒ คำ ๑

๑	มือคล่อง	เจ้าไว่องไม่เลิกกลาน
	สอกลูกบิล่าผลาญ	สังหารยกันนัยพันเคย

๑ ๒ คำ ๑

๑	แม่อย่า	ไม่พลาทพลาแม่ยังย่น
	เล็งหลัวแลสาคัญ	แม่นสันลูกถูกทุกคราเคย

๑ ๒ คำ ๑

๑ แขงขง
องอรทงขขว

รขผยผงทงภย
เมมมคว้งกลงพรเอย

๑ ๕ ค่ำ ๑

รข บลลยลขขขว
๑ ทล้งลคทคขขขขข
สองทขขคขรนหนขข
คขงขลขรขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข

คขงคขลขขขขขขข
ขขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขขข

๑ ๖ ค่ำ ๑

๑ เมอนน
เวยขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข

ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข

๑ ๖ ค่ำ ๑ โขค

๑ คขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข

ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข
ขขขขขขขขขข

๑ ๕ ค่ำ ๑

๑ ฟังว่า

คอปลยักรวกักข้าเรียกว่าไร
 เหยียบไขไม่กรอขกักราว
 เห็นเส้นขนหนึ่งไม่ถึงตัว
 จะให้แน่นแท้ยกตัวข่ล่ายกล้ง
 หนึ่งลงแลเลงเพ่งพิง

ส่องขิงกักรหาเชื้อไม่
 ค่อยย่องเข้าไปซาสิ้นรั้ว
 รั้วฉวางโธไปมิใช่ชั่ว
 ค่อยคลายกล้งย่องเข้าไปจนใกล้ซิด
 มันนั่งอยู่ค้ทำงานของตายสนิท
 เหมจิตรพิศของลงเปิดตา

๑ ๖ คำ ๑ เจรจา

๑ ๑ กรวว่า

อาเหืออาเหือเส็ดอ้ายกะโค
 หุขฮาหุขดยแยกเซียว
 ซ่ำหาซ่ำหาคาถลน
 ฉะฉิลาท่าคากาย
 โฮยโยะโฮยแย่มแ่มแตก
 เพอนเหยยเพจนมาช่่วยก
 รุขกัแก่งแรงกัหนัก
 โห้ชิวโห้ชิวโห้เห่

กั้งโคโโลเพราะชมพลา
 ค้แต่เคียวคดอ้ายกราว
 หน้าแยกย่นึงโยธา
 เลี่ยมงหายคมฉุทรว
 ใจนไม่แตกเสียดยให้จำ
 โห้ให้คัรผู้แกดัวกล้า
 โห้กักรรักจนเป่นขัว
 โห้สัมคนอ้ายชมพลา

๑ ๑ ๑ ๑ ๑ รำบ

๑ ๑ ๑ ๑ ๑ เมื่อนั้น

ซักขาคะคนค้ชิวา
 แล้วชวนสองเงาะเลาะลัขีว
 อายหน้าชำระเหือโคล

ชมพลาเกษมสันคัทรรฆา
 ค้ก็เลี่ยมพยัคฆาทันโค
 ตรงมาริมฉารที่อาไศรย
 ล้ำราญยานใจในวาริ

๑ ๔ คำ ๑ ลงสง

๑ ครั้นเสร็จสิ้นงานสัปดาห์แล้ว ผ่องแผ้วประเพณีมกษมศรี
 ชวนเงาะน้อยนอนเล่นบนเตียง นกทิวทิวคินวิญญา

๑ ๒ คำ ๑

พระยาโศก โอ้ลำหีบจับอกของเรียมเอ๋ย ไฉนเลยจะได้สัมปรวาทนา
 ๑) แต่วันเห็นไม่เว้นทุกซัทเวลา มาติดตาเตือนใจให้จำนง
 ทวายเป็นสามีคู่สืบทามหัก ยงรอรักใฝ่ใจจนไหลหลง
 เมื่อยามนอนนอนใจไม่หลับลง จะปลดปลงเสียด้วยงามเพราะความรัก
 จะคิดผ่อนผันฉันใด จึ่งจะให้เจ้าแจ้งจริงประจักษ์
 แม้นใดไม่ไผ่ป่นสอชก ท่วงทีคืนนี้จะได้การ

๑ ๖ คำ ๑

๑) ราช: คิกลางทางพดกยไม่ไผ่ ชกใช้เรื่องราวกล่าวถึงบ้าน
 แล้วถามถึงลำหีบเยาวมาลัย ยึดนึกคิดอ่านประการใด
 ว่าสเนาเขามาขอต่อพ่อแม่ จริงเช่นนั้นแนฤๅเณ
 แม้นรักก็พ้องต้องใจ นางจะรักข้างใครใคร่เซษชิต

๑ ๕ คำ ๑

๑) ๑) เมื่อนั้น ไผ่ไผ่ตอบความไปตามจิตร
 สเนาเขาขอวทิตติฤๅทอ พอกแกคิกระให้ขบ
 แต่พขานนั้นมันเคยอยู่ เห็นไม่สู้รักใคร่ไผ่น
 แต่ตัวของกูเองนั้น ไผ่ชอบกันกับสเนาเขาขอวคตี

แมนอลาทัยไตกยมง
เองเก่งนิกหว่าชาคร

จะพงใจกสนท
ทงเป็นครกนถนถกรก

๑ ๒ คำ ๑ เจริญ

๑ ฟังว่า

กอดไม้ ไม้กลมชมวกักร
ว่าพลางทางสั่งสองศรี
จะไปเก็บมาลมีให้ข้า

ชมพลาหิวเระอยู่คักคัก
แล้วว่าเก่งนิกเจียนองขา
จงอย่นสั่งหน้อยคอยท่า
แล้วลลาลแลลลอสอดค

๑ ๔ คำ ๑ เข็ดฉิ่ง

๑ เข็ดฉิ่ง

เดินกรายร่ายเระเส้าเระหา
อีกดอกชாயองงามตร
แล้วเขาเดี่ยวเสื่อทศคีใหม่
หวังเป็นยฤชฌายอกท่าทาง
เกิดโยโก่เดือนนั้นมาท้อ
ครันเสร์จสมถวิลยนิค

ดอกจำปูนป่าไ้ต่งค
จะฝากไปให้รู้วาร์กนาง
เห็นยไว ในข้อดอกไม้ข้าง
ว่าแม่นัใครซัดขวางจะต่อค
ว่าแม่พ่อไม่ให้ระพาหนี
กลบมายงททงสองพลัน

๑ ๒ คำ ๑ เสมอ

๑ ร้อย แล้วจึงสั่งท้อให้ไม้ไผ่
ให้แก่ล้าหยพมงน

คงจงเอาไปชมขมมัน
บอกทุกสิ่งอันให้แจ้งใจ

๑ ๒ คำ ๑

๑ ฟังว่า

ครันเย็นแล้วขั้วระลาไป

ไม้ไผ่อาษาว่าคงไ้
ชวนคนงัควรวไลยมิได้ข้า

๑ ๒ คำ ๑ เข็ด

มอญโชนคาม ^{ผู้}เมื่อนั้น

แลตามไม้ไผ่ไปลัษตา

ถ้อยคำค้ำมั่นสัญญา

แล้วหวนนึกอนาถหว่าศไจ

ทวยชเนาเขากว้างข้างชาวย้าน

ถึงลำห้วยริบสวาทิสมวิญญา

ชมพลาเกษมสันต์หรรษา

ตรีตรารว่าพึงคั้งใน

เห็นไม่เสียวจาไม้ไผ่

กลัวจะไม่สรณถวิลจินดา

จะคิดอ่านช่วยกันนั้นนักหนา

ไฉนจะกล้าชกผู้ใหญ่ให้ ^{ผู้}ขึ้น

๗ ๖ คำ ๗

คามถวาง ^{ผู้}อนิจาโอ้ว่าตัวกู

แม้ว่าเขาได้ไปก็อายครัน

จำจะไปในป่าเสาะหาที่

จะไปมาท่าทางมิดชีวิต

จะสู้เขาได้ทีไฉนนั้น

ถึงจะม้วยชีวันก็ไม่คิด

คหาลับลี้ให้สนิท

เมื่อสุดฤทธิแล้วจะสักพากันไป

๗ ๔ คำ ๗

ร่ำบ ^{ผู้}ตรีเสร์จรเห็จเข้าไพรสณฑ์

ทั่วทุกถ้ำธารที่ในไพร

แสวงหาตำบลที่ขอไครย

จิตที่พิภโว่คงจินดา

๗ ๒ คำ ๗ เกิด เพลงเร็ว เพลงฉิ่ง จินรว

จันทัก ^{ผู้}ชื่นใจ

หอมกระดินกลิ่นไกลใจรวีรว

โลกยนม่อไรท์ไม่คู้

ดวงจันทร์นยังมิอาทิตย์ส่อง

ตัวเราเหงวอยู่ในโพรงไม้

ยลแต่ฝูงสัตว์หลายไม่วายเว้น

ที่เงาไม้รวบร่วมลมพัดควิว

ฤาใครลี้วลมแลลยมาแอบมอง

ไครเห็นอยู่ทั่วถ้วนล้วนแปนสอง

เดินพบพียงบางคราวเมื่อเข้าเย็น

พระไพรมิอยู่ไม่รู้เห็น

เช่นเพื่อนเล่นพอสมายคลายถึงวัด

รวมดึกไม่ยอกหนามฤยามัน
น้อยฤยามันสองเสือกเขอกคน
เข้ากรวางทองนั้นไม่ยอกผลมะลิ
ถึงเราเก็บวกก็ไม่เปลี่ยวดวงฤไทย

มายวนยิวารชกนสยีสัน
หมยหยตคนผงรวงไม่ห้วงโย
ลองแข่งชนชมกนอยู่พรวันไหว
อยู่ในกลางสมนที่คนเอย

๗ ๓๐ คำ ๖ เพลงฉิ่ง เช็ด

ต้นเพลงฉิ่ง
แกไม่เฒ่ามาแดงแจ่งกีฬา
นางนัถหวาดหัวนพรวันใจ
จะเลยลกสามใช่ไมคี่

บางลำห้เี่ยววยอกเส็นหา
ว่าชมพลาบ้องระใคร่เย็นไมคี่
ครั้นจะโตค้อมเือนกี่ไซคี่
มารศรีมิได้จำนรรธา

๗ ๔ คำ ๗

จ้ปาทองเทศ
ทวันชายฉายน้ำอ่วมคา
ทน้ำขยลกชองมองเห็นพน
พ่นน้ำฟูเป่นลของค้องแมลงคาย
ยามลมคกนกระอ้งช้องแซ่เสียง
ลำทวนคองตั้งกลันประทินช
ประจจัยจะเขยยามาลองเสียง
แล้วบรวรเลงลำนำคำคมใน

เทาราน้ำอนอึงฟังพุกผ
คคตามชชกลศีลาชวักระหอย
ปลาน้อยน้อยลชยคนคูเหลือหลาย
คกเวยวรายเย็นภักยาน่าเข็นค
เสนาระเพียงลำนำเลอยคำท
นางโอมตรฟังเพลงวังเวงใจ
คคิลำเนียงไฟเพราะให้เสนาระใส่
เงาะไม้เฒ่าสขยเสียงนั้งเอียงคอด

๗ ๘ คำ ๗

จินเส มีจิตา

◎ ไฉนไม่ปรี่ซากกล้าเพียงพอ
สักฌาตาคณแล้ว
อันมุนยัสสัคคผลาตทั้งฮารอง

ช่างผลาตเสาะหาอาหารหนอ
มาล่อปากขี้กษาทถาลง
ยังไม่แคล้วขอลาเจ้าช่างหลง
อย่างวอยงให้เหมือนสัคควบศ็อบ

๑ ๔ คำ ๑

ว๊อบ ไม่ใฝ่ฟังคำที่ร่ำว๊อบ

◎ ช่อนเงอนงำว๊อไว้ไม่พิเปรย
เมื่อวานนทในโพรงต้องไปเห็น
ไต่คังใจไว้ว๊ารมาชวน

ช่างเพราะจับใจสวาทิลลาตเฉลย
เสแสรังเอ่ยโดยขวยข้ายสำนวน
ต้นไม่เป็นคนอกขาววอวกับสวน
ข้าเห็นควรไปเกี่ยวเล่นให้เย็นใจ

๑ ๔ คำ ๑

◎ เมื่อนั้น

จึงว่านะสิ่งไว้ให้พิไป
ฮยแถวเตียวกยทมิขุขผา
พรุ่งนี้เข้าเราเข้าไปเป็นเพื่อนทาง

นางลำหีบเซอสนิทไม่คิดไหว
ซุดมันหวไหญ่ทึงคาง
คงจะสมปรารถนาทั้งสองอย่าง
ว่าแล้วนางเข้าไปในทึบหีบโยขน

๑ ๔ คำ ๑

◎ เมื่อนั้น

สมจิตรคิดไว้เห็นไต่การ

ไม่ใฝ่ใจคอหัวหาญ
กักรับร่นลนลานวิ่งไป

๑ ๒ คำ ๑ ๑

◎ ครั้นถึงจึงแจ้งแก่ซ่มพลา

พรุ่งนี้พวาชะเขวโพย

ขัตนจะมายอกลาภาใหญ่
เจ้ามาคงได้พ็พุดกัน

๑ ๒ คำ ๑

๑ เมื่อฉัน
 จึ่งว่าข้าจะชวนคนนั้น
 กุจะไปชวนช่อมพุ่มสอนเตา
 กุขอยใจเองเป็นล้นพัน

ชมพลาปริเปรนเกษมสันต์
 ให้นั้นไปท่วยช่วยคุณ
 ชวนนางเข้าไปให้ใกล้ต้น
 จะรักกันไปจนสิ้นชีวา

๑ ๕ คำ ๑

๑ เมื่อฉัน
 รัยรองถ้อยคำแล้วข้าลา

ไม่ใฝ่ดีใจเป็นนักรหนา
 กลั้มมาทอญมไถ่นาย

๑ ๒ คำ ๑ เชิด

พม่าเห่ เมื่อฉัน
 ยินดีปริธาเหลือประมาณ
 ยึดประตูปักกลอนนอนในทับ
 แสงประกายลงตามใบไม้พรุน
 ออกนอกทับกลั้มเห็นยังราตรี
 เมฆไวรุ่งแจ่มแสงสุริยง

ชมพลาเกล้าแก้วอาจหาญ
 ทวีการที่จะไปใกล้อรุณ
 ไม่หลยจิตระใจให้ว่ารุ่น
 ขยับหรนคววยขอเสาะจะเข้าคอง
 บวนฤที่กาลจิตรพิศวง
 คลังหลงมิไค้หลยภัยไถ่ยา

๑ ๖ คำ ๑

ดวงพระธาตุ ดวงประกายลงยับยั้งไศล
 ๑ ๑
 ๑ ๑
 ๑ ๑
 ๑ ๑
 ๑ ๑

๑ ๑
 ๑ ๑
 ๑ ๑
 ๑ ๑
 ๑ ๑

๑ ๕ คำ ๑

ลงสรรมอญ ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ
 ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ
 ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ

รำบ ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ
 ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ

สร้อยสนทัด ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ
 ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ

รำบ ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ
 ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ

๑ ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ
 ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ

สมิงทอง ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ
 ๑ ๕ คำ ๑ เสมอ

ลวันอาร์มี ให้เรามาเกอ
สายหยกคกภัยฮ้อยพวงยาน
มลิวันพินกอกพุกษาคาค
รคคณธชนแปนกงอย่าหลงเลย
โน่นแนฮ้อยสาวกัไม่มีโย
แมลงลอมตอมว่อนเสียงหวู

เผยเผยอกลีบประทันกลิ่นหอมหวาน
กลิ่นทวายชานนาสาตอกนำเซย
เหมือนผ้าลาดขาวลออหนอน้องเอ๊ย
กำลังเผยกลีบเกสรสลอนช
เหมือนคนไม้ทองคงอยู่ตึง
ไม่มีผู้ช่วยสอยนอัยใจเอ๊ย

๑ ๘ คำ ๑

๓๐ มอญบางซ่าง มาลี

ผีเสื้อร่อนว่อนอยู่ควิไลย
กินอะไรเกิดที่ไหนผีเสื้อเอ๊ย
น้องจะไต่ไปเกิดไปกินตาม

คคกคังลียานเย็นเห็นฤไม่
งามกระไรหนอนผีเสื้อข้างเหลืองงาม
อย่ามิดเลยคอบค้อชชอตาม
ให้ขร้ามเหมือนผีเสื้อเหลืองสวยเคย

๑ ๔ คำ ๑

๓๑ ไร่ ไม่ไผ่พังคังหนึ่งจะยืนหลย

ชมพลาแอบไม่ชมม้อยพลอยงงงวย
ขยับยังพังเพราะเสนระล้า
สมรูปทรงนงนชศัสลำอาก
กระหย้มมองห้องเขมิ่งตาไม่พริบ
เด็กกคนึงนั้งชมม้อยพลอยหลับตา

ตกใจวิวายจิตรคิดเขินชวย
จะใคร่ชวยชายไปให้ ไกล้นาง
เสียงเหมือนน้าผีชรวรคันจรสกระจ่าง
ไม่ควรขวางยามซัยจัยวิญญา
ทิ้งลยลยิบอยู่ในกลางหว่างเวหา
ทั้งสองราตลั้งไข่มุไม่ไหวคิง

๑ ๒ คำ ๑

๓๒ สร้อยสน นางลำหีบจับเต็คควงบยผา

ไม่ไผ่สอยลอยหล่นลงมากจริง

เท่ยวชอกซอนเสาะหาประสาธุณึ่ง

ช่วยโน้มกั้งช้อใหญ่ให้ ไกล้นาง

24/06/2565

แสนสำราญปานกระมลจนหลงไหล เห็นขบถิ่งไม้ ไม่คึกจิตรชนาง
จับต้องง่าง่าที่ตรงกลาง ทิ้งหวางกระหวัดริศแขนพัน

๓ ๔ คำ ๓

ว่านางตกใจร้องกรีดหัวคิ้วมา หมายถึงว่าชั่ววอยอาศัย
ดิ่งลงยังพินแผ่นดินพัวพัน ไม้ไผ่ฉันฉนวนร้องก้องพงไพร
ชมพลาวังถลาเข้ามาถึง เธออดตึงกระซากลากออกใต้
คว่างลงแล้วทวยค้วยท่อนไม้ ย่นไปกยทมิไคนาน
เหลือยวเห็นลำหีบหลยคานัง นึกว่าตายจริงแสนสังสาร
เข้าช่อนนางวางตักคลัดลาน สรวมถอกเขาวมาลัยเข้าไคกา

๓ ๖ คำ ๓ โอด

กล่นกระทบแก้ว ครันพิณพิศศคทัวกย ไม้มีรอยระคายกัทรพยา
รู้ว่านางไม่ม้วยชีว กัลยาลมจับค้วยตกใจ
จึงสั่งให้คนงไปหาน้ำ ทิ้งในลำธารนั้นมาให้
ประพรมลยทั่วตัวทรามไวย ไม้ไผ่ไคกยคพิศง

๓ ๕ คำ ๓ รัว

อาเรือนทอง เมื่อนั้น นางลำหีบยอติงมารศิริ
คองนาฉาชนอนทรย ก็คงคินส่มประตีมมา
เห็นชมพลามาถึงกอดประตัย ให้นักชยชยใจเปนนักหนา
เลื่อนจากคักพลันมีทันช่า ก้มหน้าไม่เหลือยแลไป

๑ เมื่อนั้น
 จึงเล่าโศกตามทราวมวัย
 ยคนมีอาการเป็นโณน
 แม่นเจ้ามอดม้วยชว

ชมพลายังคิพิพิคมีัย
 เปนไตจึงสิ้นสมประคิ
 ฤคค้อยคลายใจมารศรี
 อินทวพนจะตายตาม

๑ ๕ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น
 ข้าไม่ทันรู้ควมวิเหม อนคราม
 ชงเมตตามาช่วยชวครไว้
 จะคิคคณทุกเวลารাত্রี
 แต่ขอทว่าจะตายตาม
 ไม่มีขอควรเป็นเห็นเกินการ

นางลำหั้นบนอบคอบคำถาม
 กสินควมรู้สึกสมประคิ
 มีให้มอดม้วยเป็นฉิ
 ครวยสิ้นชววยยวณ
 ขอห้ามอย่าให้มากล่าวขาน
 ขอประทานโทษที่ทคชคไว้

๑ ๖ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น
 จงว่ามีไตแก้งแสร้งใส่ไคล
 อินควมรักก็ประจักษ์แก่ใจเจ้า
 ชล่ำใจเพราะไคเห็นเหตุขันทาล
 ชรอยฤทอนางไมไพรพฤกษา
 ไม่ทำร้ายหมายพิฆาฏมาคด้าค็ญ
 เพราะฉนพจกัว่าเด็มปาก
 เจ้าจงไคร้ครวญคิถอย่าจิตรจาง

ชมพลายมแย้มแจ่มใส
 ไม่ไรรู้เห็นแปนพยาน
 แต่นั่งเยาวไม่เมตตาจิงว่าขาน
 โหเจ้าพานพยเคราะห์เลาะจะเป็น
 แปลงแปนงจุมามีให้เห็น
 จะชเช่นพอให้รู้ว่าค่านาง
 จะขอฝากรักกันองอย่าหมองหมาง
 พชอวางชีพไว้ในกัลยา

๑ ๗ คำ ๑

รัก
◎ เมื่อนั้น
แรงใจในที่มีชดมา
คอยเดินกรวยตรวจผู้คน
เล่นสล็อตล่อหากันไปพลาง

ไม่ใ้ว่องคล้องนักหนา
ชวนคนง้อออกมาทศนทาง
จะเดินต้นเลาะลัดมาซัดขวาง
วังวางหลบมองว่องไว

๗ ๕ คำ ๗

ตัดตาแฉ่งฉลาด
◎ เมื่อนั้น
สนองคำชมพลาประหม่าใจ
แต่เสแสร้งแกล้งกล้าววาจา
แมนเทวว่าคู่ควรแอบชิง
จนบิทยากให้ไต่ในตงาน
เขนจนใจไม่รั้ที่ระปรองตอง

นวลนางลำหีบพิศมัย
ด้วยตรีศรกรกในให้เห็นจริง
ช่างว่าฉันใดไม่นกริ่ง
ไยจึงนั่งให้ชเนาเขาขอร้อง
ฟังชมชานมานำทำให้ห่มอง
อย่าไต่ของเคองซัดอับยา

๗ ๖ คำ ๗

ไอ้โลม
◎ แสนฉลาด
จะว่าไปไยเล่าถึงเทว
แต่ความรักนั้นประจักษ์ในดวงจิต
จะยากเย็นเป็นตายร้ายฤกษ์
แมนส์ซอพ่อแม่ไม่ยอมให้
จงตอขบรักสักนี้คืออย่าขี้คความ

ช่างตัดขาภซึกชอนค่อนว่า
เมขไม่เห็นแก่ตาปรากภูมิ
นัมนสันทงเงเฮอนาใจพิ
ไม่ทอททิงมารศรีจะติดคาม
จะลักไปเคินย้าพนาหนาม
ไม่ลวนลามให้ันธงไต่ห่มองมัว

๗ ๖ คำ ๖

ต้นคณา
◎ ภูมิพิศ
๒๔/๐๖/๒๕๖๓
ผายชเนาเขากไม่ไต่โกสตัว

ซาไม่เคยคิดจะมีตัว
จะคีชั่วฉนใดก็ไม่รู้

ถึงตัวเจ้าแต่ก็ไม่ได้รัก
นี่จากกรรมนำให้มาพอง
คิดถึงบุญคุณผู้มีช่วยชีวิต
เป็นสัจจากว่าชีวิตจะรอดตาย

ไม่ใส่ชักนำเฉลยก็เคยอยู่
เจ้าจงรู้เข้ามาว่าให้น่าอาย
จะจริงจังรักเจ้าไม่จางหาย
ข้าบรยายคอยเสีจรงเมตตา

๑ ๖ คำ ๑

สร้อยเพลง เมื่อนั้น
จึงเปลื้องพวงนาคพศตถกมา
แล้วปลอชะปลอชมากล้ากำไล
ขอไปชมพลาตางทาง โนมคร

ชมพลาเห็นสมปรารถนา
ให้กลีบยาสรวมไว้ใต้ก้น
ทางสรวนใส่ซอหม้ออยู่
คิดถึงเจ้าจะไต่ชนชมเชย

๑ ๔ คำ ๑

บทลิ้ม แล้วช่วยกันเกร็ดเล็กเก็บขยปลา ตกเลี้ยงเป็นนักรูแนนน้องเอ๋ย
เก็บเลี้ยงใหม่ ต้องเก่าอย่าเอาเลย
แฉะโน้นแน่แม้ซ้อต่างนำรัก
อะไรเล่าเฝ้าแต่ทำเมียงเมิน

กลันรเหยงชอกซำยัวเป็น
พี่จะหักให้ทงกงอขานั่งเขิน
ต่างเพลลิตเพลลิตนขวนขยปรีดา

๑ ๔ คำ ๑ เพลงฉิ่ง

เขมรขอทาน มาจรดล้าวยทไป
แต่ว่างเว้นเป็นน่ายหลายขมา
เรรวนขวนขนกระศัลยวศร
๒๔/๐๖/๒๕๖๕
คารองลอลงหัวล้านว่ายรรโดย

ถึงคารวางซอองเงาะยา
อายุหกสิบห้ายังว่องไว
เผาคีตจะมีเมียใหม่
นางรังเมียไม่สู้แก่นัก

อายราวสักห้าสิบลี
ใต้เกยวพาราณสีที่ระริก

ท้วงที่คิมสันพนพงหิก
แต่ลูกหลานคนคลกคลักไม่ชอบกล

๑ ๒ คำ ๓

รำย ๑๓ นึกกันว่าจะไปพูดปรึกษา
ครั้นรุ่งแจ้งแสงศรีสุริยณ

ที่ไรมันกลางป่าพนาสน์
ก็ชวนกันสองคนเดินเข้าไพร

๑ ๒ คำ ๓ เต็ด

เพลงกระบอก เดินมา

สองปรีดาชนแหม่แหม่ใส
เกยให้นางชมตมทัก

เห็นชบาขาวนาคระการใจ
พยมะม่วงเข้าไคลจยไม่สอ
มีลูปมคล้อยค้อยเล็กอกคัต
ท่านยายรัยรัยพวงมะม่วงห้าม
มกยังติดค้อยยายตะกายรัย
เข้าลูปมอถอไหลยักไปทัว
นางว่าหมดแล้วอย่าคลำคำแหม่ชนเคย

ถกรังทมตระนอยมันต์อัยกั
เถาวัดมัดพวงใหญ่สั่งให้น้อง
ลกกามงามกระหีบมยมย่อง
ดาวางซของตจใจกระไรเลย
อ้ายมตควอมาทวแท้แม่เฮย
ต่างพิเบรยปราไลยกันไยม่า

๑ ๘ คำ ๓

รำย ๑๓ เมื่อนั้น

สองเงาะไม่หยดหย่อนเล่นช่อนหา
ไม่ไผ่คานลลชคเทยวสอคมอง
พมพาศยครงนค้อยอย่างย่อง
นังยของยอภวานาวาอชกเลือน

คณิงซ่มซ่มเงาเถลคัตดา
แหว่เสยงตากยยายหมายว่าหม
ใจทกทกนกกถวชนหัวพอง

๑ ๔ คำ ๑

๑๓ เมื่อนั้น 4/06/2565

ดาวางซของชนใจใครจะหม่อม
ยมเขอนหยอชเฝ้าเจ้าช

ชวนยายถึงเทยวพาพาเซอน

เที่ยวเสาะหาสุมทุมทพุมชิต
จะได้เริ่มขุดกษาปาทิ

ร่วมมิตยังแสงสริยศรี
กระชุ่มกระจือฉวนตามสหาย

๑ & คำ ๖

๐ เมื่อนั้น

พอเหลือยไปเห็นหน้าตากนิบาย
พอคล้อยไปให้หลังบังกอไผ่
ไปพวยอ้ายคนยังโขง โข้ง
ไม่ไผ่ขุดปากกระซากรุก
เล่าเรื่องราวข่าวขึ้นให้เพื่อนฟัง

ไม่ไผ่ตกใจยังไม่หาย
กลิ่นหัวเกอชตาจนวนโขง
คีโรตสิ่งโตคโตคโทยง
ถูกตัวต้องร้องโยงเสียงโถ่งตั้ง
จงนั่งหยุดอย่าเพริศระเสีตระสัง
แล้วคามหลังสักรอชไปคอบมอง

๑ ๖ คำ ๗

๐ เมื่อนั้น

ยื่นคัมใจปรองทอง
หักใบกล้วยยามาปั้ง
ตามางของเอกเชนกนังไฟโร

เจ้าผู้ใหญ่ทั้งสง
ช่างย่องเข้าไซในซุ้มไทร
กลังขอนไม้คังค่างหมอนใหญ่
โศภาย่างไสยเป็นไมตรี

๑ & คำ ๗

จันทอชมะพร้าว

บุญชุก

๐

ช้านานประมาณสักสิบสี่
ให้ยังเกิดกำหนดประทิวหวัง
เจ้ามค้อยครองจงต้องระ
อินนางไม้ โยนเห็นญาไม่
ถึงเรศร้างค่างรักแรมอยู่ชำ

เจ้าจงแจ้งประจักษ์นาใจ
พิไต้ยลมารศรีทยะล
เจียนระคสังนอนเหงาเฝ้าจอนร้อ
ไต้มนต์อตันกอดันแต่ันนมา
นั่งเสยไต้ตงสยสพะวะธา
ไม่สึกสันเสนหาขังเพิ่มพล

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้า

ช่วยกันเลี้ยงลูกแต่เฝ้าประยูร

จนชีวิตม้วยอวสานทำลายสูญ

อนุกุลกันแลถนวันจันทาย

๑ ๘ คำ ๑

๑) เมื่อนั้น

ศศิธรวิศวะวิชัยตฤกษกาย

นางถึงเงาะฟังคำร่ำขาย

จำเลื่องชชายคาคอยให้ชอยท์

๑ ๒ คำ ๑

๑) ปากหวาน

แค่เห็นสวบนมาโต สยสย

จนแก่เฒ่างงกันพันหัก

เจ้าจะรักไปดังไหนให้ครันคร้าม

จนนางไม่วักไม้ออยากได้ สนิษน

ข้าต้องไม่เชคอย่างอย่าชังตาย

ขจรานเคองหริ

ถึงขานนมหนักกลายหายงาม

ยังจะมาผูกรักให้รุ่มร่าม

พวกเด็กเด็กมันจะพยายามให้ ได้ช้าย

เพราะท่านไม่เชคคนจะถวาย

ทำแยชคายคือคนควักยักหน้าตา

๑ ๒ คำ ๑

๑) เมื่อนั้น

นักคนองสองเฮาลูกไม้ป่า

สองเงาะแหวกมของช่องพฤกษา

พอเห็นท่าสยเหมาะป่าเะเะไป

๑ ๒ คำ ๑

โหมออก

๑)

ปากจัท

เฝ้าสองสยตีไปดังไหน

อะไรตักนหนอ้อออกไม้

เห็นจะเป็นพระไทรท่านแกล้งเข้า

ว่าย

โถมออก

เจ้าประมาทหน้าหน้าว่านางไม่
ไม่เชื่อพนอะไรคเณิกเข้า
สู้สร้างฆ่าลูกไม้มาให้เรา

ร้าย

โถมออก

อะเฮอลงมาอีกฤาอย่างไร
จงเก็บไว้เป็นพยานการสำคัญ
ไต่เทวัญเป็นสักขีมีทไหนด
ซึ่งว่าพนหักจะเสียไป

ร้าย

โถมออก

มาอีกหลายใบเจียวครวณ
ลดงิมลิ้มคหวนอยู่แะ
ไซ้จะแคะค้อนว่ามารศรี
กลยหน้าตาจิมลิ้มจิมจิมค
เมอก่อนมีเหยียงออกออกเสียงาม
น้อยฤาอันต้องตัวเฝ้าสัจ

ร้าย

โถมออก

อะยังมาขังขงหนงสองสาม
นัเทวดาเห็นว่าเราทะกลลวม
เลยหยายหยามแกล้งป่ามารำไป
อันยรอยสัตว์รันเหมื่อนมค
มันเหลืออดจะไม่ขิมลิ้มหวนไค
จงโอนก่อนผ่นอนหามืออาไลย

ร้าย

โถมออก

อะป่าใหญ่เสียแล้วพลละขอรบ

ร้าย

ว่าพลางทางตระโยมโถมแล้ว
อะเข้ายังป่ามายขยับ

หิวหนอซำรย่ำย
 อยุ่ไม่ไต่จะคองกลีบทยเสยท
 ว่าพลางต่างลกขนเกกง
 ใหลหลังกลวริงออกวงจ
 จงไต้ ไปรคยกโทษเก็คควาน
 ไม่มาทำย่ำยจนวินตายน

๑ ๑๖ คำ ๑

เช็ดนอก เมื่อนั้น

พรันตัวกลวเจอะตากยบาย
 ชมพลาล้ำหีบสคยเสยง
 นกว่าพ้อมาจยริงกลยวก

คนจกยไม่ไต้ก็ใจหาย
 ว่างทกายเข้าไต้ยู่ในรอก
 เขายนเมียงไม่ซ้อนแลวซ้อนออก
 สท้านสทกแล่นแยกแตกกันไต้

๑ ๔ คำ ๑ เช็ด

๐ นางล่ำหีบกลยเข้ามาทางบ้าน
 ชวนกันคินยาคลาไคล

พ้อมไต้พยพวนกยไม่ไต้
 รัยเข้าในทยหีบหองนอน

๑ ๒ คำ ๑ เสมอ

ฝรังคู้ เอนอิงพิงหมอนนอนอนนาค
 ไต้อกเวรคราวเคราะห์เณภระจร
 เก็คเปन्हูจิงจริงสำหรัยรัยอศสุ
 แม้นไต้กยชมพลากัราคิน
 ไต้ค้เก่าเล่ากัรายน่าอายเหลื่อ
 ยงเฮาส์คยรัยชวลกรวมของเวร

นกหวนนหวากเสยวทรวงสทอนถอิน
 เกอขม้วยมวณแลวมีหน้าซำมตคิน
 สุตจะกัแกกกายให้หายกลัน
 เขารู้สินว่าค้ครองของชเนา
 เขาถูกเนอจยคชงเหมอชนชงเขา
 จะรู้เขาหน้าแฝงไต้แห่งไร

กรรมเขี่ยกรรมลำหทัยอัประภาค
จะละร้างขวางกังวลไว้หนใด

ช่างมเสนยากวางจิตระคิโคณ
จึงจะได้ความสบายหายรำคาญ

๑ ๘ คำ ๑

พันธุ์ฝรั่ง คิคไปใจหนึ่งกันกขัน

เป็นไฉนงูพันแล้วไม่ผลาญ

ฤาอารักษริแถลงแกล้งขันตาล

จะให้พานพยุสค์ชุมพลา

ไม่เคยนกรักใคร่ใจยังเฉย

จงจำเคยเสี้ยนกระมังซังนักหนา

จะชวดสอศคัมพูทศรุตตา

เสี้ยนตายหน่าจะสันได้ไว้มาลี

ค้อยเทจของล่องเลือกขบผาหอม

คังปร่งข้อมสรวรพสันทังกลันลี้

รศคนธูป่นกลันสารภี

ข้อใหญ่นี้เล่นนักหนาเฝ้ามาเตือน

ให้เห็นม้อคนหิกประจักษ์ขบ

สัทจะขบแค้นใจใครจะเหมือน

ไปเสียมช่อนเสี้ยนให้ไกลได้แฉ่เลือน

นางพันเพอนง่วงเหงาเศร้าอร่า

๑ ๘ คำ ๑

หรม์ เมื่อนั้น

ยอข่านเงาะผู้ใหญ่ใจกล้า

แต่ขอปลุกสาวคองขีมา

จะให้เป็นภรรยานายชเนา

ให้นักขันชมสมหวัง

จะได้ปลุกฝังลูกเต้า

คิคจะทำกรใหญ่ไม่เข่า

ให้เขาเลื่องช่อภุษา

๑ ๘ คำ ๑

ร่ำ ทวีพลางทางเรี่ยกลกสาย

คิคนายจำแก้วแก่ล้รักลิ้า

ทั้งป่องสองป่องสุคเข้ามา

ข้ฤกษาหาวิธการ

ให้ไปบอกแม่ใหญ่เป็นใหญ่
 ทั้งคนที่แลกทานมานาน
 คอพ่อสินนุ้ยแด่พ่อเวก
 อีกพ่อสมุนยักผู้ใหญ่ก็
 พ่อแก้วพ่อแสงแม่นั่งเงา
 ส่วนพวกเราเท่าไรอย่าได้พัก
 ให้คักเคยคักหวายไปเลขของ
 แล่วรดที่แต่งงานการมงคล

อยู่ในพวกเงาทั้งหมื่นบ้าน
 ล้วนท่านผู้เมตตาปรานี
 ตัวเอกมั่งคั่งทั้งเศรษฐี
 อีกพ่ออ่อนอารมณ์ใจรัก
 คงจะช่วยคิกอ่านไม่หาญหัก
 บอกร้างให้ประจักษ์กันทุกคน
 ตามต้องการอย่าให้ขัดสน
 ศึกษากันตะเคียนกว้างอย่างโบราณ

๗ ๑๐ คำ ๆ

(๖๖ ตรีพลางทางเรียกลูกชาย คือนายว่าแก้วแก้วกล้า)
 (ทั้งป่องสอป่องสอเข้ามา ปลูกยาหารอกระการ)

๗ ๒ คำ ๆ

๖๗ ๖๖ ๖๖
 ยินดีปรีดาพันประมาณ
 สองบุตรพึงบิดาว่าชาน
 ขอกรมจัดการทุกสิ่งอัน

๗ ๓ คำ ๆ เสมอ

๖๘ ๖๘ ๖๘
 พวกหนึ่งนั้นเข้าไปในป่า
 ตักเตยมามักผูกพัน
 พวกหนึ่งนั้นไปเที่ยวข่าวรัง
 กำหนดคนควินสัญญา
 ตักหวายตะค้าเฟ้นจ้ำลหวัน
 พวกนั้นไปแลกของนานา
 พวกพ้องให้รู้ทั่วหน้า
 ให้มากินเลี้ยงในวันงาน

24/07/2565

ความในวงเล็บนั้นเป็นบทละคร ถ้าจะเล่นละครให้อาตามในวงเล็บนั้น

พวกครัวเตรียมวันลดควายไว้
ทำมัจฉมังชาสุรายน

ได้ถูกขเมือไคะสังหาร
พร้อมทุกประการมีทั้งเข้า

๑ ๒ คำ ๗ เรรจา

(๑) เมื่อนั้น
(ยืนค้ำปรีดาพันประมาณ

สองขตรพงบิตว่าราน)
ชอกมาจัดการมีเรศา)

๑ ๒ คำ ๗

๑) อินทวาทมมงคล
โคนเคียบแปดอ้อมหิมา
ช่วยกันทบทปรายวษรณ
แต่ตั้งไว้รอยชชยระครแนยเนย
ข้างปลุกแคะแแม่พ่อเด่าวสาว
ช่วยกันมากมายหลายสิบคน

จิตไว้ ไตตันตระเคียนษา
ร่วมรกดฉายาเป็นลานเคียน
รอยทราขรายนพให้แลเคียน
ตั้งทางอ้อมเวียนไม่วงวน
เรยวกรวจนรัยสิยสัน
บักคดลก็เสีจคงจินตา

๑ ๒ คำ ๗

(๑) เมื่อนั้น
ไปหาพ่อเล่าแกลงแรงกิจจา

สองเงาะซ่งเป็นทวน่า
การนั้นเข้าจิตพร้อมพรัก

๑ ๒ คำ ๗

(๑) อินทวาทมมงคล
(กระวือเขือกผลไม้บานา
(ส่งข่าวเล่าขจรทั่วถึง
(ครั้นสำเร็จเสีจสรรพมิตันนาน

จิตไว้ ไตตันตระเคียนษา)
ทั้งสุราเมโรยไซยยาน)
เตรียมกนชอชิงทงหมู่บ้าน)
ไปแจ้งการบิตว่าพร้อมพรัก)

๑๑ เมื่อนั้น
เป็นที่ปริศนาเป็นพินันท์

ยอดปานพึงแดลงแจ้งประจักษ์
ลอกจากที่พลไปจักพล

๑ ๒ คำ ๑ เสมอ

๑๑ ให้อายเข้ค่านนั้นออกนำ
ยังพวกสหายอีกหกคน
เพื่อนอีกสี่คนนั้นให้ถือ
เกินเคียงสองข้างเจ้าว่าวไซร์
ล้วนคาคมนั้นถอล้อง
ชนคอยเวลาฤกษ์ยาม

เห็นยพรามือถอล้องสน
ถอยาเตรว่วนเวียนไม่
หอกสำหรับมีชยาวใหญ่
นอกนั้นให้คอยเดินตาม
พวกพ้องห้อมแห่เลหลาม
ในสนามนำทัยสัยสนกัน

๑ ๒ คำ ๑ เจริง

๑๑ ราชใน เมื่อนั้น
จึงส่งลูกชายชื่อนานัน

ยอดปานเร็ววแรงแข่งขึ้น
ให้แต่งตัวคมสันตามทำนอง

๑ ๒ คำ ๑

๑๑ โทน อายน้ำชำระสระล้าง
แล้วนั่งเลาะเคาะโยยของ
ไว้ใ้ไกพิชอกกอเลาะตุ้เหมาะเหมง
มาโดยซาปองยาวราวสักวา
คาคมนั้นคล้ายนายอายุสี่
จับบอเลาะหลดองอวามางมบรรจง

ล่างล้องของอุลิตที่ตดตออง
สทแวงแสงล้องเพียงขาดตา
เชิงนักเลงกลียศกษของยกขา
กระหวัดชายช้ายชวาเว่ยวง
เป็นนาคักกระหนกวิหคหงษ์
อาของยุรยาครนาทกราย

๑ ๒ คำ ๑ ฤชฉาย

ดูขลุ่ย ฝ่าห้อยปล่อยกระจาย
นึ่งไม่วิสต์แดงตุลฉาด
ลมพัดสยัตต้องพองปลิว

นวนายก อกไหล่ผ่ายผางก
วาคแซนกรวิทกรายช้ายชวา
หนุ่มหนุ่มด้วยกันไม่ซันสู้

ปลื้มใจ ช่างกรวิทอัยร้อยมาโดย
จำปูนจำยจำยาสารภี
กระตุงกระตุงห้อยทังพวงยาน

อกเต็ม ทกทกทกทกนกเขม่น
ไต่พิบในฝนมันไม่เหมือนจริง
หน้ากรักรักรมยมลไม

แม่ศรีเอ๋ย
พิไตเคยเห็น
แม่แกนวหน้า
งอนง้อลลเอเลาะ

แม่รววยระรณเอบ
เมอขยามแซมซัน
ยกยมมนยงพอง
นำรักเต็มที

แต่ใจชายยงรวรว
ขาวม้าเขี้ยวคาคเข้าไว้ออกคว
หญิงฤจะไม่ลือคิตควพร

ของอาจไม่มีใครค
ทังปากทังตาเป็นเชิงเจ้าชู้
ลาหลักลู่หลยลระลาน

หมายใจจะไปคั่งงาน
ลวนมาลักลัดนหอมหวาน
ใครเกส ให้เอิกบานตระการใจ

จะใคร่เห็นเจ้าทราวมไวย
ใจเจ้าจะนั่งช้อยไต่โดน
จะช่อนเท่าไรมันไม่มีคเม้น

แม่ศรีบานเย็น
นึ่งกยแม่ชยเงาะ
นาตาลงเาะเาะ
เหลลลละแม่ศรีเอ๋ย

ชอนขมขวนย
ว่านางนองเจายนต์
แม่รววยระรณเอบ

รมาคเม่นหม่มหม่มเทยวทั้นเว่น เขียงผายลเล่นไหล่ผาโหยง
 ควายเถื่อนถักกระตังวั้งคะโพง เสือโค้งงโคคณั๊บไต้ยัคธา
 ๑ ๘ คำ ๑ เชิต

ว่าช ครันถิงจิงหยกทลันใหญ่ ไต้ตันตะเคียนพร้อมหน้า
 คอยพวกเจ้าสาวที่จะมา ต่างคนพุดจาข่ระสาใจ
 ๑ ๒ คำ ๑ รั้ว เจรจา

ข้างประธานงา เมื่อนั้น ต้องขยับขงเป็นเงาะผู้ใหญ่
 ตั้งแต่รับผาคู่สอไว้ ตรีไครในกิจการวิวาห์
 ครันไกลกำหนดฤกษ์ยาม มีความยินดีเป็นนักรัหนา
 เรียกลูกชายพลนมีทินชา เข้มาข่ถูกษาหาวือ
 ๑ ๔ คำ ๑

ว่าช ให้จัตกระบวนควรรควรโดย เซียมผู้รักไคร้นับถือ
 แห่ห้อมลอมไปให้เลื่องภา จะไต้มีชอสิยไป
 ๑ ๒ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น เรงแองฟงแจ่งแถลงใจ
 จิงลางิศาคลาไคล จัตกระบวนไว้ที่หน้าทัย
 ๑ ๒ คำ ๑ เสมอ

(ข้างประธานงา เมื่อนั้น ต้องขยับขงเป็นเงาะผู้ใหญ่)
 (ตั้งแต่รับผาคู่สอไว้ ตรีไครในกิจการวิวาห์)
 ๐6/2565

(ครัน^๖ใกล้กาหนกฤกษ์^๖ขาม

มีความยินดี^๖เป็น^๖นักหนา)

(ชวน^๖ดู^๖ร่วมใจ^๖ไคลคลา

ออกมา^๖จันท^๖ร^๖ท^๖นา^๖ท^๖ย)

๖ ๔ คำ ๖ เสมอ

แปล^๖เลข^๖๓

สาว^๖น่าน^๖นม^๖อ^๖ถ^๖อก^๖ไม^๖ ซื่อ^๖ใหญ่^๖งาม^๖ค^๖ี่^๖ส^๖ล^๖ย

จำ^๖พ^๖้อ^๖ร^๖้อ^๖น^๖ร^๖าย^๖เร^๖ียง^๖ร^๖ีบ

หัน^๖เว^๖ียน^๖เปล^๖ี่ยน^๖ส^๖ย^๖ก^๖ัน^๖ท^๖ก^๖น^๖าง

จ^๖ค^๖ส^๖น^๖าร^๖ท^๖เป^๖น^๖ส^๖าว

ถ^๖ห^๖าง^๖ละ^๖ด^๖ว^๖ย^๖ข^๖าว^๖ค^๖น^๖ละ^๖ห^๖าง

เล^๖อ^๖ก^๖เพ^๖อ^๖น^๖ส^๖าว^๖ส^๖อง^๖ส^๖ว^๖ย^๖ส^๖ำ^๖อ^๖าง

ให้^๖ค^๖เ^๖น^๖ค^๖็^๖ย^๖ข^๖ำ^๖ง^๖เจ้า^๖ส^๖าว^๖ไป

นาง^๖ท^๖อง^๖ย^๖ิม^๖ท^๖อง^๖ย^๖วง^๖ท^๖วง^๖หน้า^๖แจ^๖่ม

น^๖ั่ง^๖ค^๖แ^๖ม^๖ง^๖าม^๖ง^๖ค^๖ส^๖ค^๖ไ^๖่

ก^๖ระ^๖บ^๖ร^๖น^๖ห^๖ล^๖ง^๖ล^๖ว^๖น^๖ค^๖่^๖ถ^๖ำ^๖ค^๖อ^๖ก^๖ไม^๖

แจ^๖ก^๖ให้^๖ค^๖เ^๖น^๖ละ^๖ส^๖อง^๖ฟ^๖าย^๖ม^๖ือ

ท^๖น^๖ค^๖ส^๖ัน^๖ท^๖้ง^๖ก^๖ระ^๖บ^๖ร^๖น^๖ค^๖่^๖ล^๖ว^๖น^๖ห^๖ญ^๖ิง

เส^๖ียง^๖ท^๖น^๖ง^๖ห^๖น^๖ง^๖พ^๖ก^๖ัน^๖ส^๖ัน^๖น^๖อ^๖ือ

ย^๖ำ^๖ง^๖ล^๖อง^๖ร^๖ำ^๖ให้^๖ส^๖ัน^๖ท^๖ค^๖ี่^๖ท^๖ป^๖ร^๖ือ

เท^๖อ^๖ค^๖ถ^๖อ^๖ค^๖อ^๖ะ^๖ท^๖ำ^๖จะ^๖ค^๖ลา^๖ไ^๖ค^๖ล

๖ ๘ คำ ๖ เสมอ

แปล^๖เลข^๖๓

สาว^๖น่าน^๖นม^๖อ^๖ถ^๖อก^๖ไม^๖ ซื่อ^๖ใหญ่^๖งาม^๖ค^๖ี่^๖ส^๖ล^๖ย)

(จำ^๖พ^๖้อ^๖ร^๖้อ^๖น^๖ร^๖าย^๖เร^๖ียง^๖ร^๖ีบ

หัน^๖เว^๖ียน^๖เปล^๖ี่ยน^๖ส^๖ย^๖ก^๖ัน^๖ท^๖ก^๖น^๖าง)

(จ^๖ค^๖ส^๖น^๖าร^๖ท^๖เป^๖น^๖ส^๖าว

ถ^๖ห^๖าง^๖ละ^๖ด^๖ว^๖ย^๖ข^๖าว^๖ค^๖น^๖ละ^๖ห^๖าง)

(เล^๖อ^๖ก^๖เพ^๖อ^๖น^๖ส^๖าว^๖ส^๖อง^๖ส^๖ว^๖ย^๖ส^๖ำ^๖อ^๖าง

ให้^๖ค^๖เ^๖น^๖ค^๖็^๖ย^๖ข^๖ำ^๖ง^๖เจ้า^๖ส^๖าว^๖ไป)

๖ ๔ คำ ๖ เสมอ

ร^๖ำ

เม^๖อ^๖น^๖

ป^๖ัท^๖ป^๖ระ^๖ค^๖อ^๖ย^๖ท^๖ค^๖ี่^๖ท^๖ป^๖ร^๖ือ

น^๖ว^๖ล^๖นาง^๖ล^๖ำ^๖ห^๖ิ^๖พ^๖ค^๖ม^๖ย^๖

จ^๖ัก^๖ไป^๖ก^๖าย^๖ง^๖น^๖ง^๖ค^๖ะ^๖ย^๖อ^๖ย

ส^๖ำ^๖น^๖ส^๖ม^๖ก^๖ไ^๖่^๖ห^๖มา^๖ค^๖ฝ^๖าก^๖ไป^๖แ^๖ล^๖ก

ข^๖ว^๖ง^๖เปล^๖ก^๖ะ^๖เปล^๖ก^๖น^๖อ^๖ย^๖ให้^๖ญ^๖ะ^๖ให้^๖ส^๖ย^๖

ซ^๖ัก^๖ท^๖อ^๖ก^๖ท^๖วง^๖เ^๖น^๖เป^๖น^๖ล^๖าย^๖ล^๖อ^๖ย

เส^๖็น^๖น^๖อ^๖ย^๖น^๖อ^๖ย^๖ส^๖ัน^๖ท^๖ค^๖ี่^๖ม^๖ี^๖ว^๖า^๖ค^๖า

แต่จะให้ ร่วมรักสมัคหมาย
ไอ้สังสารชมพูลาหน้าระมัว

ก็เหลืออายเหลือทนเป็นคนชั่ว
ใคร่ต้องตัวนับว่าเหมือนสามี

๑ ๔ คำ ๑

ปราสาททอง	นักไปก็ให้	แหงนตาแกล้งเล่น	พอให้เป็นมดทินสันราษี
◎	นั่ง	เพิกเฉยเลยสละละทิ้ง	เหลือที่จะหยิ่งขังใจ
สังเวชจิตรเอ๋ยจิตรเฝ้าคิดเห็น			ว่าชมพูลาหาเป็นเช่นนั้นไม่
น่าระแสนโคกคัลย์เพียงบรรโดย			ไม่แนใจเหมือนชนกชนนี
คงไม่ทนทุกข์ได้ ไปถึงไหน			จะตายตามลูกไปเป็นผี
รำพลงนางแสนโคก			เพียงว่าชีวิตจะมรณา

๑ ๖ คำ ๑ โขก

(ปราสาททอง ไอ้บิทรมารคาน่าสังสาร จะรำคาญจนขึงหมองศรี)
 (รำพลงนางแสนโคก เพียงว่าชีวิตจะมรณา)

๑ ๒ คำ ๑ โขก

รำบ	เมื่อนั้น		ไม่ใฝ่ร้อนใจเป็นนักหนา
◎			
เห็นเขารุ่นทั้งบ้านการวิวาท			ก็ไปยกชมพูลาให้แจ้งใจ
ชมพูลาลังมาให้บอกนาง			ว่าหาละวางให้เขาไม่
ครั้นเห็นว่างคนก็เข้าไป			นั่งใกล้ล้าหับเห็นโคก
จึงแจ้งว่าชมพูลาให้มายอก			ว่าจะคิตยักยกพาหนี
คอยอยู่ยังมีไต่ท่วงที			ถ้าแข่งชีวิตตนจะสงกา

ซึ่งบิดาจะพาไปแต่งงาน
แล้วจะคิดผ่อนผันด้วยปัญญา

ให้ทำเป็นเบิกยานทรนชา
อย่าให้อาวรณ์ร้อนใจ

๑ ๘ คำ ๑

(๐) เมื่อนั้น
(ครั้นเห็นว่างคนก็เข้ามา
(จึงแจ้งว่าซ่มพลาให้มายอก
(ในการวิวาห์ครั้น

ไม่ใฝ่ร้อนใจเป็นนักหนา)
นั่งใกล้กลียาเห็นโคก)
ว่าจะคิดยกยอกพาหน)
อย่าทำท่วงทีให้กินใจ)

๑ ๔ คำ ๑

(๐) เมื่อนั้น
ฟังสนยนต์เป็นพันไป
เห็นคนตาพลางทางว่า
ครั้นรอดตายหายแค้นคืบ

นวลนางลำหีบพิศมัย
ตั้งได้ผ้าแดงสักร้อยพับ
มายอกเข้าสวัสดิ์คงจะคืบ
พศกัษไม่ใฝ่ไปมา

๑ ๔ คำ ๑

(๐) เมื่อนั้น
(ฟังสนยนต์เป็นพันไป

นวลนางลำหีบพิศมัย)
ตั้งได้ผ้าแดงสักร้อยตรา)

๑ ๒ คำ ๑

(๐) เมื่อนั้น
เห็นบ้ายังควรจวนเวลา
เร่งให้ไปแต่งตัวลำหีบ
พวกพ้องพ้องมาพร้อมกัน

ตองยิบยิบใหญ่ใจกล้า
จึงเรียกภรรยามาล้างปล้น
ให้งามสรรพเหมือนอนอย่างนางสวรรค์
จะได้ไปให้ทันฤกษ์พา

๑ ๔ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น
ชนชนสมถวิลจินกา

นางชวยเงาะไต่พงผัวว่า
ก็เข้ามาในทับฉวยไว

๑ ๒ คำ ๑ เสมอ

๑ ครนจงงกล้าววาจา
เจ้าจงรับทับฉวยไว

ปลอบลูกดวงตาพิศมัย
มาแต่งตัวให้วิไลลลลลลล

๑ ๒ คำ ๑

(๑ เมื่อนั้น
(เห็นข้ายังควรจวนเวลา

คงขียผู้ใหญ่ใจกล้า)
สั่งให้แต่งกายาทรามไว)

๑ ๒ คำ ๑

(๑ เมื่อนั้น
(เรียกขัตริมาที่ทับภายใน

นางชวยเงาะขี้มแย้มแจ่มใส)
แต่งตัวให้วิไลลลลลลล)

๑ ๒ คำ ๑ เสมอ

ชมตลาด ให้อายนำชำระกายหมกจด
๑ หอมชนนรนรววยสววยกายา
ห่มขิโยไว้รอขอรวิค
สรวมกำไลมกล้านอัยร้อยพลิกเพลง
วงกระหวัดรีทเฮอร์แล้วโยขย่า
หว่าไม่ไผ่ลายช่องไม่หมองมีว
ซาปองบ่าจัทมาลลลลลล
ตอกจำปูนแป้นคัมพูครนรววย

ขมินสดปร่งประทีนกลั่นนุขผา
นุ่งผ้าชอลลลลลล
สาวก่าทศครีทเคร่งเปล่งเปลวแสง
แล้วตกแต่งมาโดยใส่สรวมตัว
ลั่นนุขผากลั่นกลยตระหลยทั่ว
ลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล
ของนิยมแดงเด่นเห็นสรวสวย
แล้วทอกรรช่อนระทวยทำเนนมา

๑ ๘ คำ ๑ เสมอ

รำยใน

เมื่อนั้น

ตองยิบยิบค้เปนนักหนา

เห็นแต่งทิวสือกคิลองคองศา

ประคองพาเข้ากระบวนชวนตำเนิน

บิทรมารทาทอกน่านำ

แล้วนางลำหีบคิงหงษ์เห็น

เพอนสาวทงสองประคองเชิญ

ทส้เทินย่างเยองขำเลองแล

เหล่ากระบวนสัทรทคอยอยู่

กัพรังพรแวกลข้มท้อมแท้

ต่างพอนรำทำกระบวนปรวนแปร

ขบรื่องขบรื่องแซ่เทินนาคนวย

๗ ๘ คำ ๗ เพลง

(รำยใน
๑ เพอนสาวสัทรทคอยอยู่

กัพรังพรแวกลข้มพรมหน้า)

(ขบร่ำทำพริทกิริยา

เทินโดยมรคานาคนวย)

๗ ๒ คำ ๗ เพลง

(เพลงขำ
๑ ยามชาย

พระพายพิทมารวยรวย

ส่วนน้อยน้อยพลอยแต่งส่วย

จะไปช่วยการวิวาท

กำคอกไม้เต็มฟายมือ

ข้างทคข้างตอแยงยอไปมา

กลันชองใครหนอพิงขจร

ชอทมเสียบก่อนเดิตหล่อนจำ

คกออกกลางคทา

น่านเสียบคายนสัทธิ

เจ้าชองคอกไม่ว่าอย่างนะ

ฉินไม่ละว่าใครใคร

มาลัทกมขมคอกไม้

จะว่าให้ได้อบอวย

นางเงาะแก่จรงร้องไป

ว่าอย่าให้มันมากมาย

ชอเสียบเดิตขยออยู่นวย

งามจะหายเทอไคลยชัยเฮย ๗

๑ โเฮเฮเฮเห้เฮเฮ

เห้เฮเฮเห้เห้

๗

เพลงเร็ว ข้าหน้อยแม่นางก็อ้อยเออ อย่าทำไฉนอ้อยหน้าตาขยง
 ๑ ยิ้มเสียให้แฉ่งอย่าแสร้งมดง ข้าหน้อยแม่นางก็อ้อยเออ ๗๖
 ๒ ข้าหนักแม่ช่นจิตรเออ อย่าได้จืดจกระคั่งกระคั่ง
 ดอกไม้หอมกรุ่นกลิ่นฤจะทิ้ง ข้าหนักแม่ช่นจิตรเออ ๗๗
 ๓ ข้าอดแม่ นางอิดเออ ตามกันเป็นนัยคึกใหญ่พ้องว่า
 อย่าให้ช่านกจกเสียล้ำนำ ข้าอดแม่ นางอิดเออ ๗๘
 ๔ ข้าไว้แม่ช่นใจเออ ร่วงอกใหญ่อย่าให้ประทะ
 จะเก็คว่าความชู้ครันเอะอะ ข้าไว้แม่ช่นใจเออ ๗๙
 ๕ อย่าแค้นแม่แสนงอนเออ เวียนแต่ควักค้อนผกคววนวหน้า
 ผิดอีกหน้อยหนึ่งให้ถึงเวลา อย่าแค้นแม่แสนงอนเออ ๘๐
 ๖ ชะคำแม่ตาคุมเออ อย่าทำเอือกมึเมียงเมินเงินช่วย
 เหลอขมาลัดกันขอพิศตาสวย ชะคำแม่ตาคุมเออ ๘๑
 ๗ หน้อยแน่นแม่กีนรเออ ร่ำร้ายฟายพอนให้ตองจิ้งหระ
 อย่าทำตัวเตยจะเสียวระบะ หน้อยแน่นแม่กีนรเออ ๘๒
 ๘ ถึงแล้วแม่แก้วตาเออ เหนอยนกกฤจาเหือดกชีกชีก
 หยกพอกเสียทยงมียบทอก ถึงแล้วแม่แก้วตาเออ ๘๓
 ๙ ร่ำ ครนดงลานรทประสม เห็นคนชมนมอ้อยได้
 ๑๐ นางขวยเขินสันทินทุทัย ตามบิศาเข้าไปไม่คลาคลา
 ๑๑ บัดนั้น/2565 ผ่องชนชงประสมพร้อมหน้า
 ๑๒ เห็นเจ้าสาวดำเนินเดินมา ก็พากันเฮฮาให้ร้อง

๑ ๒ คำ ๑

ยอดปานเจ้างานมาทาทัก
เชิญไปนั่งแคว่ที่มีสำรอง
ผู้แก่ผู้เฒ่าเข้านั่งหน้า
นางลำห้วยเมินชมา้อายเอียง

ฮารักเอาใจมาให้หมอง
เหล่าพวกพ้องห้อมล้อมอยู่พร้อมเพรียง
ถึถึออกมาหนุ่มสาวฉาวฉ่าเลี้ยง
แลเลี้ยงขำเลี้ยงไปมา

๑ ๒ คำ ๑ นาคเกี้ยว

ทาบ^๒น^๒ต^๒ล^๒
◎ เมื่อน^๒

ชเนาเกษมสันต์หรรษา

เห็นโฉมลำห้วยกัลยา

โสภางพริ้งพร้อมล่อมลไม

๑ ๒ คำ ๑

ชม^๒โล^๒ม^๒ พิศ^๒ภ^๒ัก^๒คร^๒เพ^๒ียง^๒ประ^๒ยง^๒เม^๒ือ^๒ท^๒ร^๒ง^๒ก^๒ล^๒ค^๒ ล^๒อ^๒ห^๒ม^๒ค^๒ม^๒ไ^๒ค^๒มี^๒ร^๒อย^๒ฝ^๒ใ^๒

เนตรคมชำคำดั่งเซตสลักใจ
เรือนผมกลมชมวคเสมอสมา
กรกายคล้ายนางกินรา
อุรวาทครักเครื่องคุมแต่งตั้ง
ลำขายาทากี่เรียวพร้อม
ยังพินิจยังพิศวาสห้วง
นกกกระหิมอมใจพินทวิ

แลว^๒ไ^๒ล^๒ย^๒ข^๒่า^๒ก^๒ห^๒ค^๒ค^๒ิด^๒ค^๒า
เส^๒็น^๒เ^๒อ^๒น^๒ค^๒ำ^๒ค^๒อ^๒ว^๒ำ^๒ม^๒ง^๒า^๒ม^๒น^๒ัก^๒ห^๒า
น^๒ข^๒า^๒ผ^๒า^๒แ^๒ง^๒ค^๒ัง^๒แ^๒ล^๒ง^๒ย^๒อ^๒ม
ค^๒ะ^๒พ^๒เ^๒ก^๒ผ^๒าย^๒พ^๒อ^๒ก^๒ำ^๒ล^๒ัง^๒ม^๒อ^๒ว^๒น^๒ผ^๒อ^๒ม
ง^๒า^๒ม^๒ล^๒ม^๒อ^๒ม^๒ป^๒ระ^๒ม^๒ว^๒ญ^๒ส^๒ัน^๒ท^๒ัง^๒อ^๒น^๒ท^๒ร^๒ย^๒
ค^๒ัง^๒จ^๒ะ^๒เ^๒้า^๒ล^๒อ^๒ง^๒โ^๒ม^๒น^๒าง^๒โ^๒ม^๒ค^๒รี
เ^๒้า^๒ย^๒ม^๒แ^๒ย^๒ม^๒ย^๒น^๒ค^๒ือ^๒ย^๒ม^๒ว^๒าย

๑ ๘ ๑ คำ ๑

กั^๒ย^๒
◎ เมื่อน^๒

ชมพลาตาเขมน่มงหมาย

เห็นชเนากระหิมยมพราย
เคลอนขยขยับขนาทะแล้วไต้ คืด
ครันจะอยู่^๒ก^๒งาน^๒ค^๒อ^๒ไป^๒

ให้^๒ข^๒ัน^๒แ^๒ค^๒น^๒ร^๒ค^๒าย^๒ค^๒็^๒อง^๒ใจ
จ^๒ะ^๒ร^๒ย^๒ให้^๒ส^๒ัน^๒ท^๒มี^๒ไ^๒คร^๒ไ^๒ห^๒ว
ม^๒ั้น^๒ม^๒ั^๒ย^๒ง^๒ไ^๒้^๒จ^๒ะ^๒เส^๒ีย^๒ก^๒าร

จึงเสแสงวังแกล้งวักบัยอ้ายแค
มึงไปกัยกหน้อยไม่เนิ่นนาน
ว่าพลางทางพากันแหวกคน
กระซิบสั่งซ้อความตามคิควไ

กเจ็ยแท้ข้อยไม่ใ้จะไปย้าน
แล้วจึงมาตงานให้หนำใจ
ตนคนเค็นออกมานอกใ้
แล้วรบไปยั้งทัยลัษพลัน

๑ ๘ คำ ๑ เชือก

๐ เมื่อนั้น
แล้วกลับไปในทประทุมนั้น

เงาะแคจำคำถนถ่มัน
สังเกตสำคัญดูแยบคาย

๑ ๒ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น
ต่างจงลิกสาวแลลิกชาย
ต่างหทัยมอมาให้จิบกัน
แล้วอำนวยชวยพรโดยจำนง

สองเงาะเฒ่าชนชมสมหมาย
ใ้หนึ่งเวียงเคียงกายกลางวง
เช่นสำคัญยกใ้ใ้ตามประสงค์
ใ้ขยับยงคงค้อยู่นันตร์

๑ ๔ คำ ๑

๐ บัดนั้น
จึงเริ่มทำวิพลกรรม
จิบหอกประหารพือซานลัม
ย่นนวลเท้าจุกมูกไ้

ชอนลิกผู้เฒ่าคนขยัน
กระบ้อเผอกผกม้นกัยกอไม่
เค็นกัมภาวนาเข้ามาใกล้
บวิกรรมชขี้ไล่ปรางควาน

๑ ๔ คำ ๑ ตระ

๐ แล้วจึงให้หามตามมา
กล่าวคำเส้นวักลักการ

วางนำตะเคียนใหญ่ไพศาล
ตามแยบโยราณประเพณ

๑ ๒ คำ ๑

สระบุหรงใน ๐ ข้าองค์พระพนศบคิ อิกองค์พระศรี

พรหมรักรษฤทธิรณ ๗๖

๐ ทวยเทพสถิตยพฤกษมณฑล เชิญรับก้าน

อันข้ามรรเจ็จจงถวย ๗๖

๐ รัยเสวยมางษค่างโคควาย เผือกมันมากมาย

อิกทั้งเมโรยไซยยาน ๗๖

๐ ครันเสร์รับเครอของสัการ เชิญช่วยบวิบาล

บ่ารงผู้ชาทางผอง ๗๖

๐ จักแต่งวิวาหคักรอง ร่วมรมบสมส้อง

ให้เกดพิพจนส่วสัค ๗๖

๐ ไซยไซยสัทธิศรีศรี คุภทรวรจงนี้

สัมฤทธิทั้งจิตรงพอง ๗ ๑ สัการ ๑

๐ ไร่ เมื่อนัน

บิตาเจ้าย่าวสาวทงสอง

ทั้งมารภาคณาณาคีพวกพอง ๗ ๒ คำ ๑

ต่างแซ่ซ้องอำนวยอวยไซย

(เงาะขอ) ๐ ทองบ่อน ลูกรัก

จงคเยียงพัยคัมโคร่งใหญ่

ถึงร้ายกาจหาหาญย่านไท ๗ ๒ คำ ๑

ก้มไต่ทำร้ายแก่ลูกเมีย

(คองขย) ๐ บุญเหลือ

จงคเยียงแม่เลื่ออย่าอ่อนเฮีย

รักตัวผู้ตลกเฝ้ากอนลับ

มีสัครู้สัเลียชีวิตรแทน

๗ ๒ คำ ๑

(ชเนา) แหกต่อหยม้อ เอยนะ
 ๐ มตควนน้อยสามัคคีมาลิ่ง
 ทั้งญาตีวงษ์พงษ์เฝ้าเหล่าสหาย
 ข้าราชการพ่างชีวิตรทั้งคึกคุด

ลูกไม้ละลมคำที่ราสัง
 วองก็หวังพึ่งพาความการณู
 ขอฝากกายแผ่แผ่อช่วยเกือหนน
 ไม่หันหนโทษร้ายอายสัศวัง

๑ ๔ คำ ๑

พ่อ ๒ | นกจาก น้ำคำ
 แม่ ๒ | ๐ อินชนกชนนี้ญาตีวงษ์

เพราะลำับจิตรพิศวง
 ล้วนจิตรจงรักเจ้าเท่าข้า

๑ ๒ คำ ๑

(ทั้งหมด) ๐ นำพึ่งเนาะนำพึ่งช่างวังวอน ขออวยพรอยู่ด้วยกันให้หรรษา
 ขอบเอ็ดบอเอ็ดไว้ โห้หุขสา เราถ้วนหน้าจะการุญอุตุนกัน

๑ ๒ คำ ๑

(ลำหัย) เวศสุกรรม
 ๐ ควงบุบยามาตีไม่มีจิตร ยังหันหาอาทิตยทแสงฉน
 เมื่อยามค่าน้ำค้างพร่วงไพรวิน
 อินนารมีจิตรระผลเอน
 อินจาไรสักรที่เมาตัว
 สู้มาลิ่งมีไท้จิตรใจเอียบ
 ขอบิทรมารคาอ่ยารคาย

ยังหันหาอาทิตยทแสงฉน
 ธิ์แสงจันทร์อยุ่นไม่จุ่นมิ
 เมินใจคงจิงไม่หวังชั่ว
 ภาพันพวพาเพื่อนตองเออินอาย
 ขอย่าหวังเลยวาลำหัยนบัสหาย
 ท่านทั้งหลายรู้เห็นเป็นพยาน

24/06/2565

๑ ๖ คำ ๑

พ่อ ๒) มอญรำคาบ ฟังคำ ช่างลกลากลากล่าวเหมือนท้าวหาญ
 แม่ ๒) ๐
 แม่เหมือนดวงสุมาลที่เบิกบาน กลิ่นตระการกลยแคว้นแควนนา
 ๑ ๒ คำ ๑

(ทิ้งหมก)

๐ นำฟังเนาะนำฟังช่างกล่าวหนอ
 ขออวยพรอยู่ด้วยกันให้หรรษา
 ขอบเอ็ดขอบเอ็ดไว้ให้หุหยษา
 ใ้ญาซาซือนางอย่างมาลี

๑ ๒ คำ ๑

ว่า ๐ ล้าวหนุ่มคุมค้เคียงลี้ขย แซ่ค้พิทล้าเนียงเสียงค้ค้ลี้
 ๑) ๐
 ว่าพ่อออ่นระทวยทงอินทรีย สันน่มชยเพลงขรรเลงลาน
 ๑ ๒ คำ ๑

นางนาค ๑ ยามเย็นเด่นรำล้าราญ ลังคคชยชาน
 บรรเทิงลเลิงกลางแป่ลง ๗๖
 ๐ อาทิตยคิตยอกคไม่แผ่ลง จันทรเห็นแก่นแดง
 คังลอบมาเล็งแลเรา ๗๗
 ๐ ชย่สงสค้ล้าทำเนา โนนแน่ขุนเขา
 บังพลอยมาลลอบข้าเลอง ๗๘
 ๐ คเด็กพวกข้าไม่เคอง ต้นไม้โยเหลอง
 แลเข็ชวชอ่มช่มมอง ๗๙

- ๑ ไปรบคอกหยอกเล่นล้าดอง ห้วยลห่านธารคลอง
เคาะแคะคะคึกครึกโครม ๗๖
- ๑ เชิญเด็กชมข้าประโลม ให้เป็นที่โลม
มนัศยรรเทิงเริงใจ ๗๗
- ๑ ทวยท่านสถิตย์ที่ไถ่ ไถล ชมสองทรมไว
อันจะไต่เป็นคู่สู้กัน ๗๘
- ๑ จงช่วยอำนาจพรอนันต์ ให้พร้อมทุกพรรค
ตั้งขบผลชาติเราปราบ (ไปรบคอกไม้พายมือหนึ่ง)
เหาะ ฝูงสัตว์สับสนทั้งหลาย หลบซ่อนซ่อนกาย
๑ ฝูงสัตว์สับสนทั้งหลาย ๗๙
- เพราะเกรงพิณพาทย์เกรวี ๗๙
- ๑ มาเทอญเราไม่รวี โธเนอเสอหมี่
มาเถิดอย่าทำร้ายกัน ๗๙
- ๑ เห็นแต่ฝูงนกเนกนันต์ ไผ่ผลทกหิน
แลเห็นเวหาคาชคา ๗๙
- ๑ ซ้อแซ่แซ่เสียงจรรจา สี่สี่ขี้ดันทา
แลเต็มทั้งพนอมพร ๗๙
- ๑ กุดังรำร่ายฟ้ายพ้อน เย็นเราชาวคอง
ให้แพ ให้พายชายเอง ๗๙
- ๑ มาเถิดขบขันอย่าเกรง ขยเวียนเขตลเอย
ยรรเล่ายรรโลมลานใจ ๗๙

๑ พวกเราแสนสุขสยสมัย
ประคองฝูงสกุณา

ฮู่เถื่อนเป็นไทย

๑ เราจงร่วมจิตรหรรษา
อันเลิศให้เกศสวัสดิ์

โปรยปรายมาลา

(โปรยคอกไม้พ่ายมือหนึ่ง)

รำ ครันลินบทรำรบขบขัน

ก็ประสานสังคีตคีตลี

๑ ไกรังกรบริวารันภเวรี

เข้าขกซ์แลอเนนซ์สำเนียง

จะเข้ยาวกับขลุ่ยของหนอง

ข้างเล่นของบงส่งเสียง

ผิวปากไปข้างต่างจำเรียง

กักก้องเพียงเพิกยาพนาโดย

๑ ๔ คำ ๑ มหาไชย

๑ บัคนัน

พวกชาวครวัคัตถันฮู่ใหญ่

ต่างแต่เถื่อนหนึ่งคืบไต่

ทำครวัจนไปเป็นโกลา

ข้างทงเข้าคัมแกงขึงข้าง

เนือค่างมีรคเียนนิกหนา

ซิกกระแตกรวอกยุปลา

เผือกมันนานาพรอ้อมไว้

ครันเสร์จก็ช่วยกันยกมา

ทั้งสรวาหลายหลากมากไห

ตั้งได้รุมรุกซ์เรียงกันไป

สำหรับจะไต่เลียงไชยขาน

๑ ๒ คำ ๑ เจริงา

๑ เมื่อนัน

ขอขานปริเปรมเกษมสานต์

จึงชวนพวกที่มาช่วยงาน

กินสรวาอาหารสำราญใจ

๑ ๒ คำ ๑

๑ บัคนัน

ฝ่ายพวกศึกก็ฮู่ฮู่ใหญ่

ต่างคนพากันเข้าไป

นั่งกินมิไต่รังไร

๗๑๓

ขี้กระซากปากคายพนักค

ที่ใดคางอย่างเอกรอ้อยพ

ทกนเหล้ามาจืดแก้วห่วยง

ทแก้เมาเฝ้านั่งพเนาพนง

หมยหมยหมยข่มขยขยักถน

เอนากลัวักถนค้อคยเป็นเกล็ดขว

พวงลูกเก็กเล็กนอยพลอยชแ้ง

ผู้ใหญ่กลัวทอ้งเสียบเกล็ดข!กลดพลาถ

เคาเปลือกหอยตะบอยชคค่างกระค้าย

กินยังวิษเบ็กขานสำราญใจ

มตะเนอสังสทวุมไหหลด

ทมเด้ตามชอกนอืออง

ค้อขเข็ยงตะสข่างวางตั้งผง

โกลกมันข่งข่งเอามาเคยว

ผคคคเค้มขินท่าหนาเบยว

ไ้เแปลเหล็ดขวโกลกมุงงนพุงกาง

กอนพะแม่เหนยวติคคคคคข่าง

ค้อขมะพรว้าวท่างง้างออกหลายโย

คคคเข้ามากนวยแล้วส่งให้

ข่างเคินท่ยวขวกไชวไปมา

๑ ๓๒ คำ ๑ เส้นเหล็ก เจริจ

๐ เลียงกันจนควนร้อนรอน

ควนดังขงควรวจนเวลา

ข่างนงนอนเอามายกันนักหนา

ค่างคนค่างเวลาขรล

๑ ๒ คำ ๑ ใช้ค

แถมมอญ เมื่อนน

จึงกล่าวคำรำปลอยขยค

จำจะต้องพากันสญจว

ศรขเจ็ทราตรีจึงกลขยว

24/06/2565

คองขยขอยเงาะสอสงคว

ขคคเอาโตวคคค

ขมสังขรเบคคนแฉวนนงเอา

ลคขางไชให้สำราญ

๑ ๔ คำ ๑

รำบ ๑
๑ ๒ คำ ๑
สิ่งพลางทางมีอาไโดยนัก
ขยับกายจากทมพิทนนาน

๑ ๒ คำ ๑
โอด
สกินซึกซึกให้สิ่งสาร
ล้ำหีบเขาวมาลยยกยไ

ไอป๋ใน ๑
๑ ๒ คำ ๑
ไอว่าเฮย่นะของวงเฮย
สญสนเสนหาอาไโดย
จะส่งให้ไปยอัยกับเฮอา
เมอมไตรีจกมกจกน
เวลากมคมนาพสนรยา
จะลำยากยากเย็นเย็นกะไ
จงพาลักกลับไปทักกัน
นางชบหน้าอาครมิไคไยบ

๑ ๒ คำ ๑
โอด
ไฉนเลยจะละลูกเล็กไค
ลูกฝักอันโตจงลทันท์
เหมยอนข่มขืนแกล่งฆ่าให้อาสย
จะไปทวยเขานั่นฉนโค
มีว่าเขาจะพาไปไไหน
ย้งไม่ร้จักใจกันเลย
แลวจค้อยผ่นผ่นเอิกแม่เฮย
ทราวมเซยเพียงสันสมประคิ

รำบ ๑
๑ ๒ คำ ๑
แม่อนน
พงวอนสงสารพันทวิ
จึงปลอยว่าอย่าวิตกเลยลูกแก
แม่นเขาเมรักใครไไปรบกว
แต่ยกันจะมีให้เจ้าไปไเล
จะชวนกันตีฉินนินทา
แม่นเจ้ารักชนกชนน
จำเรียมศรีสวัสดิศตาวว

๑ ๒ คำ ๑
โอด
ตองยิบฮอยเงาะสองศรี
ครันจะมีสิ่งไไก็ไมคว
เจ้าไปแล้วพ้อจะตามทราวมสงว
พคจะควนชิงรับเจ้ากดับมา
ฝักนเขามาช่วยเข่นนักหนา
ว่าบิคาโลเลไม่แน่อน
จงพงวาททสงสน
ย้งอรเจ้าไปจงคิ

๐ เมื่อนั้น
 ฟังคำชกชนน
 นงนงตลงว่าฟังคิ
 มีรู้ที่จะว่าชานบ่ระการไค

นวลนางลำหทัยมารศรี
 ยิงทวอคอนตั้นใจ
 รอนจิตรตงพิศมเเพลิงใหม่
 นำคาทล่งไหลลงพร่วงพรวย

๑ ๕ คำ ๑ โศค

๐ เมื่อนั้น
 เส้นหาอาไลยมิไค้วย
 จำเป็นลาไปใจจะตาค
 หากลุลเหลือขวหลงเฝ้าขงพิก

ตองยิบชอยเงารักใจหาย
 แสนเสี่ยคายบุตรทริก
 นำคาทหายคหยคพรสัห้ามหัก
 อาไลยนักแข่งใจไคลคลา

๑ ๔ คำ ๑ เชิด

๐ ล่องเรือ เมื่อนั้น
 เห็นนงเขาวเฝ้าแก้วเวียนไคกา

ชเนาเกษมสันต์หรรษา
 จึงเข้ามาโถมเล้าเอาใจ

๑ ๒ คำ ๑

๐ ชาตรี จอมขวัญ
 ยิครมารทาคลวไคล
 ค้วยความสัคยทแสนพิศวาค
 ยิงเตเจ้าควงจิตรคิตพะวง
 วันยลเจ้าเขาวขอกเสินหา
 ไหรอนรุ่มกลุมกรวมธรรมนัก

จะเวียนไคกคัลยไปถิงไไหน
 เพราะเทอในควพิทเจคนึง
 จึงประสาทให้คาวคความประสงค
 มีเทมแจงจำนงที่เรียมรัก
 คิงนิลาตันคองอรุชก
 เหวือนอโประเห็นประจักษ์จะชาติใจ

จึงสู้ชนคนหาให้มาขอ
จงเมตตาปราณีมาโดย

เจ้าเหมือนหมอนมัยนัยจะตกย
อย่าได้เคืองชดศตไม่คร

๗ ๘ คำ ๗

ร้อย
๑๐ เมื่อนั้น

นวลนางลำห้วยมารศรี

๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

มิได้มีพจมานประการใด

๗ ๒ คำ ๗

ไอ้โงมออก
๑๐ งามประกอบ

เจ้าจะตอยสักคำก็หาไม่

จึงสร้างสนธิวิลาฮาโดย

ที่ในเคเรศมารตร

จากไปจะมีให้เจ้าช้อย

พอเจ้าศรพิจะพาดวงสมร

ไปให้พบภักตราอ่าอวรณ์

จะร้าวรอนหตุทัยไปโยม

แต่ขบคนจะพาเจ้าคลาไคล

ไปอยู่ทบก่อนเป็นเพื่อนพ

เหมือนช่วยชชวาในราตรี

มารศรีจึงได้เมตตา

จะนั่งอยู่ร่มไม้ ในกลางคน

ตกดินล้าวกนถน

ว่าพลางทางขยับเข้ามา

จะรุ่งกรกัลยาพาครวโดย

๗ ๘ คำ ๗

ร้อย
๑๐ เมื่อนั้น

นางลำห้วยนภพวันเทว

ร้องกรตศุคเสียงทราวมไวย

แล้วลุกขึ้นไปเสียดให้พน

๗ ๒ คำ ๗

๑๐ เมื่อนั้น

เงาะแคะขุมอยู่ในไพรสนท

ไต่ขบเสียงนางร้องชอขบกล

ก็ตอมต้นแฝงเงาเข้ามา

ครันถงจงเอาคิลาทัง
แล้วคอบขนำร่าป่า

นังขย่คร่หน่งพงท่า
แผ่งหน่ามไฟเห็นคว

๑ & คำ ๑

๐ เมอนน

ร้องว่านไครหนอไม่กลัว
ว่าพลางทางสังนางลำหีบ
แล้วออกจากร่มไม้ทนท

ชเนาขี้ใจมิไค่ขั่ว
กจะไปเอาหัวเสี้ยเค็ยวัน
เจ้าจงขยบงอยุ่น
เทยวหาพิทมาลชบป่า

๑ & คำ ๑ เพลงฉิ่ง

สารถัซักรถ เมอนน

ลอบย่องมองเขม่นเข้ามา
บักคนพจะมาพาเจ้าหน
จะหายเหอคเคือครอ่นรำคาญ

ชมพลาเห็นสมย่ราถนา
พอดงกลยักแแจงการ
ไปทีกลางไฟไพศาล
แล้วอุมเขาวมาลย์พาไป

๑ & คำ ๑ เข็ท

๐ ร้อ

ครันถงจงวางนางนงล็กษณ
พทจาโลมแล้วเอาใจ

ในถ่าทสำนกันหาไครย
ให้นางหายประหวั่นพรั่นวิญญา

๑ ๒ คำ ๑

๐ ขาตรี น้อรัก

อินอ้ายชเนาทหายข่า
เห็นฤไม่ในความพิศวาด
ถึงตัวจะตายวายชีวิ
โกรธขิงอินโคไอนน
ความรักรมใจถึงไฟชอ

ขย่าคกใจไปนักรังพัว
มันไม่หาญมาถงทน
มิให้เคลอนคลาดจากคำพิ
มไหรามารศรีไปพนมอ
จึงข้องกันมิให้ตองถือ
กระนฤทวงใจไม่เมตตา

ญาเคื่องใจที่ไปพามาอัน
เมื่อนั้นเจ้าแจ้งความตามสติหา
ความรักนั้นองใช้ระยั้งแต่สิ่งวาท
เมื่อนั้นมืออยู่ครหาจะกลับไป

ไม่คองที่มุ่งมาทปรวณา
พระพาไปส่งอย่าเสียใจ
จะตามไปจนชนาวฤคิตไฉน
พี่ก็ไม่สิ้นสวาควินิตา

ฯ ๓๐ คำ ๗

ร้อง ๒
◎ เมื่อนั้น
ฟังปลชชยชชชชในวิญญา

นวลนางล่ำหทัยเสนาหา
จึงตลยวาจาไปทันใด

ฯ ๒ คำ ๗

๑) นาค้า
มาเคลือบแฝงแต่งว่าไม่เต็มใจ
เมื่อนั้นเมตตาเหมือนว่าชวนให้ชรั
ปล่อยให้ให้แต่งงานการรักกัน
แล้วทำการทวงหักลักปล้น
ครั้นเมื่อพามาถึงถึงมือ
ยังซ้ำว่าจะพาส่งเล่า
ว่าพลางนางทำค้อนควัก

หวานลุ่มไม่มทเบรียบได้
ถึงหนึ่งว่าใครมิรักกัน
ทำไปไม่ชชชชเช่นค้มนั้น
พี่คนทั้งนั้นออกเลองภา
จะให้อายฝูงคนมิใช่ฤา
แล้วมารอว่าทำเพราะความรัก
จะให้อายเขาให้จึงหนัก
เม็นรักตรไปเสียใไม่นำพา

ฯ ๘ คำ ๗

ไอโกลโม ทรามสวาคี
๑) อันจะเข้าสัขอค้อบิตา
ข้างขเนาเขาจะว่าไว้ก่อน
คงจะไม่ได้เสยชมชิต

ช่างฉลาดพิไรว่าว่า
ไม่มีท่าทีจะได้สัมคิต
บิตาทย์อณชม ให้เขาเป็นลัทธ
จำจิตจึงต้องทำค้งน

จะว่าไปโยเล่าไม่เข้าการ
เมื่อนมาไกลเนอนองต้องอินทรีย์
ว่าพลางตระโถมโถมเล่า
ทั้งสองสุขเกษมเขรมใจ

๑ ๘ คำ ๑

๓๑
◎ เมื่อนน

ไ้ไ้ร่วมรมย์สมถวิลยินดี
นางสลดแสนรักใคร่ไหลหลง
หิวรวิกรชิกชัพโรชก
ลิมชนกดชนนทจากโย
เฝ้าอิงแอบแนบชนิศสนิทกาย

๑ ๖ คำ ๑ ทระ

๓๒
◎ เมื่อนน

ถึงคิลามาเท่าไรไม่โยค

๑ ๒ คำ ๑

๓๓
◎ เมื่อนน

เห็นชเนาไ้ไ้กระชั้นแคเข้าโย

๑ ๒ คำ ๑

๓๔
◎ เมื่อนน

เฮะสัทรคชั้หลวยอินจริง

๑ ๒ คำ ๑

เขาวมาลยงเห็นอกพ
สคทระหัทมัทกรักไว
คดงเคล้าทวยความพิคมีย
อยู่ในคหาพนาล
โถมพิณพาทย์

นวลนางล่ำหทัยมารศวี
ค้วยชมพลาผู้ทมิ์ใจรัก
เคียงข้างพลางลงนอนตัก
โอบอุ้มพมพลไม่เว้นววย
ลิมไม่เฝ้าเพอนเล่นทั้งหลาย
แสนสนนคชุชสยายทุกนท

ชเนาแคนไ้ไม่ถอยหนี
ยังวังรคิตตามไม่ขามใจ

อ้ายงอกช่อนชุ่นพุ่มไม้ใหญ่
ควยคิลาไ้คคอกท่มทั้ง

ชเนาใจรทกนกริ่ง
วางวังกลขไ้ไ้ช้อยงอกมา

๑ เมื่อนั้น

ผลตกกันทั้งก่อนศิลา
พอชนาให้หลังข้างไหน
ชนาวิ่งเวียนนวนุ่นวาย

๑ & คำ ๖ เชือก

๑ แต่เวียนนวนจนเวลาตกคน

สองคนพากันคนขานไม่

๑ ชเนาหยดยื่นหาไล่ไม่
กลับไปยังทบฉยพลัน

๑ ๒ คำ ๑ เชือก

๑ เมื่อนั้น

ชรอยจะมีเหตุสักสิ่งอัน
ไม่เห็นตรมไม่ ใจหายวาย
เทยวหาทุกพุ่มพงคองคอน

๑ ชเนาครีตรกนภพวัน
ก็กลับหันหวนมาหาขังอร
นำตาอาชยเหตุดกคอกชัน
ไม่หยดหย่อนนก้องร้องเรียกนาง

๑ & คำ ๑

๑ คณา ยินแต่เสียงร้องก้องบรรพต

๑ เสียงลึงค่างข้างชนครวดูควาระ
อนิจาโอว่าลำหีบเอ๋ย
โคกสลักหนักทรวง่วงมนมัว

๑ ไม่ปรากฏรูปนอชิงนภองขนาง
ก็วิ่งวางตามไปไจระวั
ทราวมเซยมากำจัดพลัดผิว
ทอดตัวลงกำสรวทโคก

๑ & คำ ๑ โอด

๑ โอ้นอก โอ้ว่าอนิจาเจ้าดวงจิตว

๑ อยู่หลัดหลัดฤมาพลัดไปตั้งนี้
แค้นใจไปพร้อมของร้าย
คือใครขงไม่รู้ว่าแวง

๑ รักตั้งชีวิตระของพิ
สัดที่จะทนเทวดแล้ว
มาทหมายชิงช่วงเขาดวงแก้ว
มาขอวแกแล้วแก่ภูจะตูกิ

ฤๅเจ้าตระหนกตกใจ
ฟาดฟัดกักกินอินทรีย์
เจ้ามาหายไยไม่ได้เค้า
ครวญครำน้ำตาหยาดขยับ

แล่นไปในป่าประเลื่อหมี่
ก็คงมีทวารกว้างให้เห็นรอย
สุดที่จะเหวาคิดค้อย
สลยขอยม้อยไยไม่สมประคี่

๗ ๗ คำ ๗ โยค

ทแย
๐ ครันไกล้งรังวางส่งแสง
ลมชวยรวบรศส์มาลี
พระพายชายพคณารน
ค้อยตำรงทรงกายชนพลัน

อรุณแรงเรืองอุไรรัศมี
ปักยศนคาหากัน
ชูชันจตรวาศคลาภกระศัลย์
ผายผันไปตามมรรคา

๗ ๘ คำ ๗

โอ้อ้อ
๐ เคนพลางทางคำเลื่องแลเหลียว
โอ้อ่าล้าหีบเจ้าฟ้า
นกกตอกตักชกฝงกระพือร่อน
นกกตอเตี้ยลคุ่มค้อยู่ปลายไม้
นกลั่นอกซอกซอนเที่ยวหาเหยื่อ
นกกตองตางประสานเสียงจำเรียงพิน
นกกากเสียงกไม่เพราะห
นกกากหลังเฉยวกระแต่เมือแม่เมิน

สัน โดษเด็ยกว่าวคินฉวิลหา
อนิจาจะเป่นประการใด
เหมือนเมือแท้ดวงสมรจะมาให้
เหมือนเมือไค่นั่งเรียงเคียงคู่กัน
เหมือนเมือกินเลี้ยงแล้วทำขวัญ
เหมือนพยลขยสาวสวรรค์ชวนคำเมิน
เหมือนสัตว์เข้ามาขวงให้ค่างเขิน
เหมือนใครฉกสมรเหินไปห่างไกล

นกขี้เลื่อยจับเจ้าญะหุเคี้ยว
คพลงทางวันทถถนญุทปะ

เหมือนอยู่เคี้ยวทกซู่ทนม่นใหม่
หยทขนรุ่มไม้แล้วโคก

๑ ๓๐ คำ ๑ โยค

รำบ

๐ ครั้นค่อยเคลอนคลายววยโศกา
จำจะวียไปแแดงแจงคค
แม่นรีว่าออยู่ค้ายลิต
ถึงล้วยคยมอ๊กไม่คว้าม
แม่นมีไต ไม่อยู่แปนคน
กว่าตัวจะคายววยชวิตร

ภระมาร้องให้ไม่พอด
จะได้มีผู้ช่วยคิตตาม
มีได้มีจิตรคคิเช็ดซาม
คงจะสงครวมจนสตุทท
จะคินคินพยายามตามคิต
คิตแล้วรบผวยผนคินพงไพร

๑ ๖ คำ ๑ เสิค

๐ ครั้นถึงบ้านพลนมีพนชา
สมทวงวังวังเซไป

เห็นอยู่พร้อมหน้าล้วนผู้ใหญ่
ชบหนาร้องให้ไม่สมประก

๑ ๒ คำ ๑ โยค

๐ เมอเน
เห็นชเนาเข้ามาโคก
จึงว่าอข่ารังไห้นค
มีเทกเทกผดกลโต

เงาะคองบิเงาะยอพ้อมแม่พ
ค่างมีความตระหนกคใจ
ลูกรักจงแจ้งแแดงไข
จงแล้วไปให้แจ้งกิจจา

๑ ๔ คำ ๑

๐ เมอนน
จึงแแดงแจ้งจรงทกลสิ่งมา

ชเนาเคว้าสว้อขเปนนักหนา
แล้วว่าโศกาอาไลย

๑ ๒ คำ ๑ โยค

๑ เมื่อนั้น

ได้ฟังกัศรหนกตกใจ
เงาฉายผู้ใหญ่จึงได้ถาม
เมื่อเวลาใกล้มาจากทุ่งน

บรรดาพวกเงาผู้ใหญ่
ชักไซร้พจหาหาเหตุการณ์
ใครทราบความอย่างไรให้ไขชาน
ใครมาถึงบ้านเวลาใด

๑ ๔ คำ ๑

๑ บัดนั้น

เงาเคอลชมพลาหนีหายไป
เมื่อเวลาเลิกงานการวิวาท
แต่อย่างออกย้ายแคคคู่ชว

ผู้คิดคำนึงแจ้งแฉ่งไข
มีไต่มาบ้านจนบคน
บรรดาคนทั้งปวงกักลยทั
ต่อไกลรุ่งวราตรีจึงกลับมา

๑ ๔ คำ ๑ เจริง

๑ บรรดาผู้ที่นั่งอยู่ทั้งนั้น

ว่ามีใช้ใครย้ายชมพลา
ครั้นจะเอาสองเงามาได้ถาม
คงจะปฏิเสธได้ไคล้
ก็ยั้งล้าหัยทัมลัก
ข้ถูกษาเสร์จพลันมีทันช้ำ

กัลลงเห็นตองกนพร้อมหน้า
มาลัถพาล้าหัยทันไย
ไม่มีหลกความขนยันไค
จิวจะจับให้ไคตัวชมพลา
จะไคจริงประจักษ์ไม่กังขา
ต่างคนต่างพารันหาไป

๑ ๖ คำ ๑ ใค้กั

๑ ชกมวช เมื่อนั้น

ให้คลั่งคลุ้มคลั่งมกัลคเคลมไคล้

ชเนาเศร์จจิตรจนเป็นไข
ไม่เข่นสติสมยระคั

๑ ๒ คำ ๑

เขมรเฝ้าโบไม้ ทอศควัดงกลางกินคอง แน่นอนเหมื่อนจะม้วยเป็นผี

แล้วร้อครวญคร่ำรำไค้	มีต้ออกซ้าระกำไ
สขบเสียงนกสลิกาก้อง	ว่าเสียงน้อร้อหาหนไไหน
ลูกซนผลผลรวมตามไป	ปะตันไไม่ยนกอกคสอตปะระทีย
แล้วพคปลอยโยนโยน่อคน	เสียงสท้อนกระเส้าไไม่เข้าคัพท
สิ้นแรงลมรวระหวยพิบ	พ้อแม่เคียงรียปะระคิบปะระคอง

๑ ๒ คำ ๑

ร้อ เหาวารล้วยไล่ให้ชชน

เห็นบิคามารตามานั่งมอ	กลยพันกายาในตาจ้อง
	กลยแผศร้อตคั่วว่าซมพลา

๑ ๒ คำ ๑

ศัพทไทอ อ้ายจรรไร

ผลลกซนไค	มึงมาพานางไปอ้ายโจรย้า
แค้นนงจกฆ่า	ลวยไไม่เืองอ่า
กจะลยช้า	ให้ม้วยขรรไลย
จนกากลนไค	จงหน้าแกใจ
	ไไม่แค้นล้าคอบ

๑ ๔ คำ ๑

๐ ลุกเขยลुकแกว

จึงมาค้ำทอ	ลมยตาแลวทเคยวหนอ
คยเคยคเืองตงต	คัพทอทำไไม
แย่งยอตอไไม	สกกอกสกกใจ
	เห็นไไม่เป่นการ

๑ ๔ คำ ๑

๑๑ ๑๒
๑๓ ๑๔
๑๕ ๑๖
๑๗ ๑๘
๑๙ ๒๐

๒๑ ๒๒
๒๓ ๒๔
๒๕ ๒๖
๒๗ ๒๘
๒๙ ๓๐

๓๑ ๓๒ คำ ๓

๓๓ ๓๔
๓๕ ๓๖
๓๗ ๓๘
๓๙ ๔๐
๔๑ ๔๒

๔๓ ๔๔
๔๕ ๔๖
๔๗ ๔๘
๔๙ ๕๐
๕๑ ๕๒

๕๓ ๕๔ คำ ๓

๕๕ ๕๖
๕๗ ๕๘
๕๙ ๖๐
๖๑ ๖๒

๖๓ ๖๔
๖๕ ๖๖
๖๗ ๖๘
๖๙ ๗๐

๗๑ ๗๒ คำ ๓

๗๓ ๗๔
๗๕ ๗๖
๗๗ ๗๘
๗๙ ๘๐
๘๑ ๘๒

๘๓ ๘๔
๘๕ ๘๖
๘๗ ๘๘
๘๙ ๙๐
๙๑ ๙๒

๙๓ ๙๔ คำ ๓

๙๕ ๙๖
๙๗ ๙๘
๙๙ ๑๐๐
๑๐๑ ๑๐๒

๑๐๓ ๑๐๔
๑๐๕ ๑๐๖
๑๐๗ ๑๐๘
๑๐๙ ๑๑๐

๑๑๑ ๑๑๒ คำ ๔

๑๑ เมื่อนั้น
ออกจากที่มณฑลทันที

๑ ๒ คำ ๑ เชิด

๑๒ ครั้นถึงจึงเข้าไปหา
กษัตริย์มากครั้นบรรทม
ฟังว่าแก้วเส้าเคาะงอน

ลูกชิ้นนึ่งของขอมดงเครื่องวาง
ว่าแก้วช่วยยกทหลังให้
ออกจากที่มณฑลยังมี

๑ ๒ คำ ๑ เชิด

๑๓ ครั้นถึงจึงเข้าไปในย่าน
กระซิบบอกเขาเหล่าพลาง

๑ ๒ คำ ๑

๑๔ ยี่สิบนั้น
เห็นคชังอย่างทางที่ท่านบังคับ
ว่าคชังเซมมิงค์จัตถ์แน่
ก็แสร้งขบพิศม์คิศจิตการ

๑ ๔ คำ ๑

๑๕ เมื่อนั้น
ชวนลูกสองคนรีบหนีไป

๑ ๒ คำ ๑ วิ้ว

ว่าแก้วรอนใจตั้งไฟ
รีบไปยิงที่คางซอมลูก

พศคากรมอຍังกำลังรุก
นอนไม่เป็นคชสตั้งควาง
นคชสเผื่อนเข้าไขว่ขวาง
เขยวงค่างค่างเครื่องกันตัว
หายใจคล่องหน้อยค้อยยังตัว
เห็นเคอพัวพัวมาตามทาง

ขยบ้านมารีบถึงข้างล่าง
พศคากรมอຍางเข้าในทัพ

ซอมลูกออกออยนอมอຍ
จึงบอกกับคางพอยชยาน
จะคชังสนแปรคิศจิตอ่าน
ตามอย่างโบราณท่านว่าไว้

ชยชานชุ่นชิ่งค้อยผ่องใส
แยกกิ่งไม้ผูกชันมา

๑ บัณฑิต

จึงไขว่เนรมิตมิได้ซ้ำ
พันในไซ้ใบของขำกร
จับหวายว่าขยวิทยาขง

ซอมลุกผู้ใหญ่ใจกล้า
จัดหน้าห้อยรอบขยขวง
เผือกมันบรรจุน้ำไม่หลอหลง
เรียกถึงตามเล่ห์ประเพณี

๒ โอมพระพนศยคี

อินมีกระบะเกรียงไกร

เจ้ายาพนาลี

ฯ

๓ สั่งขามาขยมิ่งไคล

ถึงกระจำพรรณา

ยักขำหมู่โต

ฯ

๔ หมู่หนึ่งนั้นเรียกว่าญา

มนุขยอนสขุคพิภยัย

คอกวงขัว

ฯ

๕ หมู่สองเรียกโรภภายใน

ประจกไม่ประจำคน

คอกะจกขูตไผ่

ฯ

๖ หมู่สามเซมมิงจกเวทมนต์

ให้เคล้มให้คลุ้มกลุ้มใจ

ไซ้เข้เข้คตล

ฯ

๗ หมู่สี่ขาคีท่านไซ

แห่งสขิวานาสาธารณ

คอกพิคัมภายใน

ฯ

๘ ทำฤทธิพิคัมร้ายปรางควาน

ให้คลั่งให้คลุ้มกลุ้มใจ

เหล่าโคขันคาล

ฯ

๙ กขยมิ่งเร่งออกไป

ด้วยฤทธิแห่งท้าวเทวา

ขันยู่ระประไลย

๑๖ ๑ ร่ำ ^๕เศกแล้วหมอเฒ่าทำอำนาจ ^๕ชั้ววาคจับหวายเงื่อง่า
 ๑๖ ๒ ๑ ^๕คิไม้ เคนไขวไผ่มา ^๕ทั้งพ่อพ้องยากี่ช่วยกัน
 ๑๖ ๓ ๑ ^๕อีกพวกบ้านใกล้ที่ไปเขื่อน ^๕ช่วยคิเตอนเวียรของก้องลั่น
 ๑๖ ๔ ๑ ^๕ให้ คิออกจากกายย้ายพลัน ^๕เข้าในกระโจมนั้นทันใด

๑ ๕ คำ ๑ วรร

๑๗ ๑ ๑ ^๕เทศะเขื่อนมนต์สาทิบขี้ผี ^๕ชเนาคั้นสมประคิม่าไปคิ
 ๑๗ ๒ ๑ ^๕ให้ระหวายระทศตศคิใจ ^๕วอนไหวแม่พ่อขอขมา

๑ ๒ คำ ๑

๑๘ ๑ ๑ ^๕บัตัน ^๕ชอมลูกแดงะระทั่วหน้า
 ๑๘ ๒ ๑ ^๕เห็นชเนาหายคิล้มกิล้มวิญญา ^๕ก็ต่างคนต่างลากลับไป

๑ ๒ คำ ๑ เช็ด

๑๙ ๑ ๑ ^๕จะเข้ทางขาว ^๕เมอนัน ^๕ชเนาเครั้าสท้อนตอนใจใหญ่
 ๑๙ ๒ ๑ ^๕ชอกซำระกำกายใจ ^๕มิไค่ มีศขสั๊กเวลา
 ๑๙ ๓ ๑ ^๕ยามกินลิ่มกินลั่นวค ^๕กลั่นกำสรคเข้าเียนเป็นภักษา
 ๑๙ ๔ ๑ ^๕ยามนอนไม่เปนนอนร้อนอร่า ^๕แต่ลิ่มคาทอชตอนจนค่อนคั้น
 ๑๙ ๕ ๑ ^๕บิครมารทามาโลมเล้า ^๕ไม่วายเครั้าโคกซำรำสอน
 ๑๙ ๖ ๑ ^๕ล้วงหลายวันหน่อยงค้อยพุน ^๕ชุ่มชมนมีกำลั้งวังษา

๑ ๖ คำ ๑

๒๐ ๑ ๑ ^๕ร่ำ ^๕จึงวอนว่าบิครมารทร ^๕ลูกชอลาสัญจรนอนข่า
 ๒๐ ๒ ๑ ^๕เสาะหาลำหัยกัลยา ^๕กว่าจะได้ประสพพบพาน

ไม่ได้ ไม่กล้าขืนดิน
ของงกรณาอย่าทักทาน

จะเที่ยวไปจนสิ้นสังขาร
ให้สักคนทรมานเถิดศรีอิน

๖ ๕ คำ ฯ

๐ เมื่อนั้น
จึงว่าลกลยาเจ้าอย่าร
เขาพากันไปหลายราตรี
แม้นมันไม่ทำกรไว้
หาใหม่เกิดเป็นไรลกแก้ว
จงเลือกให้สอศกล้องต้องอารมณ์

สอระเงาะพงศคคตอกซ้อน
จะอาไลยอวรณ์นางท่าไม
นางฤจะถืออยู่ใต้
ที่ไหนจะมีไฉยม
ทั้งสองแผ้วงามคดียังมีดม
พอจะแต่งให้สัมพันธ์ตา

๖ ๖ คำ ฯ

๐ เมื่อนั้น
จึงนบนอบตอบความตามขัญญา
แต่ข้าไม่เชื่อใจไหลหลง
จะหาให้ใหม่ฉันนัยพระคุณ
หญิงใดในโลกยังไม่เล็งเห็น
แม้นมิได้ก็ไม่นิยัค
จึงคิดจะติดตามไป
หนั่งอ้ายสัศวรตัวสำคัญ
จะรู้แห่งไว้หน้าหนไหน
บิทรมารดาอย่าระคาย

ชเนาฟังคำขิตาว่า
บิทรเรจจวด้วยการณ
ว่าใจคอมันคงจึงว่าวัน
แต่ลกลหากสันขณอยเพียงน
ว่าจะเป็นคนเทียบเข้ริษษมารศรี
ที่จะมีภรรยาชอกกว่านั้น
ให้ริช่าวทราวมไวยแม่มมัน
มิได้แก้แค้นมันมิใช่ชขาย
จะรีบแต่ไปไฟไม่รู้หาย
ขอให้สัมพันธ์หมายอำนวยพร

๖ ๓๐ คำ ฯ

๑) เมื่อนั้น

จึงกล่าววาทาด้วยฉาวรณ
จงชวนพลแค้นองสองคน
ขอให้สัมจิตรจงอย่าหลงรัก

สองเงาะฟังยุตรสักผืนผ่อน
เงาะจะจรคนเที่ยวเปลี่ยวนัก
ไปเป็นเพื่อนตนช่วยหาญหัก
เสร็จจมาญุ่บรุษแล้วกลับมา

๑ ๕ คำ ๗

๑) เมื่อนั้น

ชวนพลแค้นองสองรา

ชเนนิกสุมปรารถนา
เข้าในป่าไม้ไพรวง

๑ ๖ คำ ๗ เชิด

กบตัน

๑) ครันถงกลางคองพงพฤษ

ชเนนิกคานงถงความหลัง

เพราะเชื่อใจไม่ระวางระวัง
ควเราเขาใจไปตามช้อ
นางจึงนอกริตวติชู้ชาย

พลาดพลั้งฝักขยไก่อัยอาย
เชอถอผู้ใหญ่ไม่ชวนชวย
นิกหมายมาแกล้งแย่งชอ

๑ ๕ คำ ๗

เพลงยาวแหบ ๑) คิตมาก่น่ารังเกียจใจ

คิกตามมาทำไม่เลี้ยงไต่ฤ

แล้วหวนกติกวามคำวามช้อ
คิตเป่นชายมาหมั้นชวย
กจะคามสังหารผลาญชู้วิตร

ร้อนร้อห็นหนนคิต
มาครหมายเหมื่อนไม่มีคองจิตร
ให้ส่มชชาติชนิกทีเป่นพาล

๑ ๕ คำ ๗

๑) ทชอชเมบร อนิจาล่าหีบสาวศรี

บางทีมิได้ร่วมคิตชาน

ช่ายชมพลวมอแกล้งจิงทาน

หักหาญนุกคร่าพาไป

แม่นเป็นเช่นนี้หน้าสงสาร	จะแสนทุกข์ทรมานหมั่นใหม่
จะสู้ คิติดามไม่ขามใจ	เย็นไหนจะได้เห็นแก่ตา

๑ ๔ คำ ๑

ว่า ๑ คิติดลวกปากมันผืนผาย	ว่าแก้วพชายออกหน้า
ทั้งปองสองปองสาคอนชา	ชวนกันยกขาน่าใช่

๑ ๒ คำ ๑ ทอชย เช็ด

ฝรั่งตัด ๑ เมื่อนั้น	นางมือขึงวงคอนพิศมัย
ชอบกันพันผูกจใจ	ต่างรักใคร่ในขเนาเฝ้าจำนง
เห็นชมพลาทำทำนองก็ค้องจิตร	ต่างคนต่างคิดพิศวง
จะจับของลงคักที่ควรคง	จึงตกลงเลือกผลจากกระตากรกระเคียม
มือซึ่งได้ชมพลาทำหน้าที่ช่วย	วังคอนฉวยได้ขเนาเฝ้าชายเห็นยอม
แต่นั้นมามิไต่สเฝ้าตระเตรียม	คอยและเลียมผลชบายไม่วายวัน

๑ ๒ คำ ๑

ขึ้นปลับปลา ๑ ครั้นทราบว่าขอสักคำหีบ	เจียนลงจับเต้ว่าจิตรคิติดกระเศ็ลย
ทวนสวาทิชมพลาชนมาพลัน	ต่างผูกพันร่วมพ้องกันสองคน
พเ็นเป็นชมพลาพานางหนี	ชเนาอยู่ข้างนักขยณ
สองนางไม่สยบายวายกังวล	แต่ทุรนทุรายร้อนอวรณ์ใจ

๑ ๔ คำ ๑

ว่า ๑ นอนไม่หลับปรียบทุกข์กันยังรุ่ง	จนกาทิศย์พวยพุ่งเหลียมไต่ล
ชวนกันเบี่ยงข้อมองจ้องห้องใน	ใช่ที่ขยชมขาน่าดี

๑ ๒ คำ ๑ เพลงซ้ำ

เพลงช้า ยามส่าง

๑ สองนางฟังส่าง โคกัก
เค็นภคคตอชลดเคล้า
โน่นนั่นแน่แลครคุม
ฉิพนางช่างใส่ไคล
ผู้ฟังว่าทำตาเขียว
มาล้อเล่นเหมือนเช่นข้า
โน่นแน่ใครมาข้างหลัง
เหลียวหน้าฟ้าผู้

๑ โจ้เฮเฮเห่เฮเฮ

เพลงเร็ว ช้าใหญ่ฟ้าใจเย็นเฮย

ปล่อยให้เขากอกกุกกอกขาโดย

๑ ช้าแล้วแม่แก้วตาเฮย

เร่งเร่งไปเถิดระเถิดรำคาญ

๑ ชานกพรกนคังเฮย

อย่าได้วิตกนอชิงยกให้สิ้น

๑ ช้าฤแม่บุญฤเฮย

แม่น้เจอะใครก่อนขอของหล่อนวนัน

๑ เร็วเขาพเจานองเฮย

ผู้ปากผู้ใหญ่จะไท้ไพเราะห้

แสงทองกระช่างจำรัสศรี
ระริกชกช้พอพาใจ
กระชียงกระเส้าเผ้าไฟโร
ใครมาแอชช่มโยไม่ไหว
เจ้ายอตหัวใจของพมา
ประเทยวนณเถคหนา
ทำเป่นว่าข้าคนคี่
คงหายคสังแล้วควรวัน
ช่างล้อตีสัวใจเอย

เห่เฮเฮเฮเห่

มีวแก่ล้อเล่นจะไปถึงไหน

ช้าใหญ่ฟ้าใจเย็นเฮย ๗๘

ฟ้าจะพาไปให้ไกลบ้าน

ช้าแล้วแม่แก้วตาเฮย ๗๘

ฤตรกนคียงจะกลบคินถัน

ชานกพรกนอชิงเฮย ๗๘

อย่าอองอย่าอชิงยกเขาเซาเซ

ช้าฤแม่บุญฤเฮย ๗๘

ช้าไม่เกยวชชิงชควานทะเลาะ

เร็วเขาพเจานองเฮย ๗๘

- ๑) อย่าซ้ำควงตาพะเอย สาวล้านนาคะใจโศกเศร้า
ให้คำหน้าฉากจุยปากเงาเงา อย่าซ้ำควงตาพะเอย ๗๕
- ๑) ซ้ำก่อนพทอนจันทนเอย จะไปประชันแค่ข้างผายนำ
ที่อยข้างหลังช่างฤเห็นบ้า ซ้ำก่อนพทอนจันทนเอย ๗๕
- ๑) หยคหยคแม่สุคติเอย จะเร่งรีบไปพิทในหระเอย
จะกลบข้างหลังก็คงบังเออย หยคหยคแม่สุคติเอย ๗

แม่หลด เลียบเดินตามเนินแนวภูผา ชมพฤษภษาซันชัยสลัยสี่
 ๑) บ้างแดงกำคาลาเข็มเขี้ยวขจี ท่วงทีเอนชายหลายกระบวน
 กล้วยไม่ซ่ายผ้าผิดาห้อย ซ้องนางข้อยยวนอารมณ์เมอลมหวน
 เขียวกระแตกกลิ่นตระหลยมาอชอน ดังเชิญชวนให้สยายคลายกรรมล
 ตามซอกผาน่าชมกิ่งพรมลาค เปนตอกกาดแปลไปไร่เห็นต้น
 ล้วนเล็กเด็กหลายเหล่าเข้าแกมข่น เหมือนอย่างคนปลุกอิทธิจิตลวกลาย
 ทั้งสองนางต่างคนค้อยเลือกคิต อย่างระคอกไต่เขนมคยั้งเห็ดชหลาย
 เทยวเสาะหากอกแปลกเทินแยกย้าย สองโคมฉายชอนอารมณ์ชมสำราญ

๗ ๘ คำ ๗ แมลงภูทอง

(แม่หลด เลียบเดินตามเนินแนวภูผา ชมพฤษภษาซันชัยสลัยสี่)
 ๑) (บ้างแดงกำคาลาเข็มเขี้ยวขจี ท่วงทีเอนชายหลายกระบวน)
 (กล้วยไม่ซ่ายผ้าผิดาห้อย ซ้องนางข้อยยวนอารมณ์เมอลมหวน)
 (เขียวกระแตกกลิ่นตระหลยมาอชอน ดังเชิญชวนให้สยายคลายกรรมล)

๗ ๘ คำ ๗ แมลงภูทอง

หอมหวาน แต่เพลิงเพลิงต้นคานชานไศล ถึงต้นไทรร่วมกว้างข้างลหาน

รากล่านยืนย้อยห้อยยาวยาน เยาวมาลัยโหนดเด่นเป็นชิงช้า
ผลัดกันเกี่ยวไต่จืดเขอนยิตผัน แล้วยี่พระพนักรักจนขี้แจ้วจิมบ้า
แลร์งเย็บขะเปรยเย็บหยันกันไธรวา ในอุราคว่ำหมองร่วมพ้องกัน

๓ & คำ ๓

(วังคอน) เชนง น้าร้อน เราเคยคู่ชุลโมสระเกษมสันต์
ปลาดแต่แฉ่วไปเขนหมันต์ ให้หนาวควันสันตทกหัวอกเรา
ไอหงษ์ทองส่องฟ้าเทียวหาคู่ นำอตุสเสียวงษ์หลงกระเทว้า
ฟ้าโผผินบินพรากทกล้านา ไช้จิบเจ้าจิกขนอย่หนิโค
ละพนางเหมราชองข้าเจ้า ให้หิงฮอยเหงาทุกชทนหมั่นใหม่
คอกไม้ซ้อชอดววยเทพไท ช่วยคลไหงษ์ทองอย่าล่องเลย
แมนหวนกลับมารีบนางชกช จะพลัดปลับทองของเสวย
นั้งจะนั่งนิยมนเฝ้าชมเชย พลอยเสวยววยเยื่อเหล็ดถวนเอย

๓ & คำ ๓

(วังคอน) เชนง น้าร้อน เราเคยคู่ชุลโมสระเกษมสันต์
(ปลาดแต่แฉ่วไปเขนหมันต์) ให้หนาวควันสันตทกหัวอกเรา
(ไอหงษ์ทองส่องฟ้าเทียวหาคู่) นำอตุสเสียวงษ์หลงกระเทว้า
(ฟ้าโผผินบินพรากทกล้านา) ให้พี่เราจริงว่าคร่ำครวญเอย

๓ & คำ ๓

ร่าย ๒๔ มีนาคม ๒๕
นักรบศึกสมายชวน นางมือซังฟังลำคำไทยหวาน
ค้ำถ้ำนวนคเหลอซิมเหนือลม

จะขยับคอบขอบใจให้ฟังหวาน
ไกวชิงช้าและอย่าช้าด้วยคำคม

เหมือนนำตาลต้องจืดรสนิทสนม
ถึงแก่กับไม้สักเท่าใดไม่ละมือ

๗ ๕ คำ ๗

(มื้อซัง) ^๑ ^๒ ^๓ ^๔ ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐}
(มื้อซัง) ^๑ ^๒ ^๓ ^๔ ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐}
ฝนตกพรำคร่ำหน้าจันทาปรีดิ์
ไอ้กวางทองป่องกระจงเฝ้าหลังไหล
นางทรายทองนั้นไม่ปองใจนิยม
ช้อบขมาช้าถวายพระไทรย้อย
เห็นไวไวใครหนอมามองเรียง
เสียงกรากแกรกแหวกลมตามาข้างซ้าย
พระไทรศักดิ์สิทธิ์ยงจิ่งหนาน้อง

แต่ปางก่อนเช่นที่เคยมีฤฯ
เสียงฮะฮ้อพยพจนชวนอารมณ์
เจ้าจิ้งโศกทุกขังจรคึกไม่สม
จะนำชมเขยอยู่เป็นคู่เคียง
คลงใจหน้อยเด็กให้มัวอย่าหลงกลเสียง
พัวพวยเพียงซอให้กลายเป็นทรายทอง
แลลม้ายเหมือนชนาหน้าเค้าหมอง
มีเชื้อขามามองล่องดูเขย

๗ ๘ คำ ๗

(มื้อซัง) (^๑ ^๒ ^๓ ^๔ ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐}
(ฝนตกพรำคร่ำหน้าจันทาปรีดิ์)
(ไอ้กวางทองป่องกระจงเฝ้าหลังไหล)
(นางทรายทองนั้นไม่ปองใจนิยม)

แต่ปางก่อนเช่นที่เคยมีฤฯ
เสียงฮะฮ้อพยพจนชวนอารมณ์)
เจ้าจิ้งโศกทุกขังจรคึกไม่สม)
เชิญมาชมสมสู่เป็นคู่เคียง)

๗ ๙ คำ ๗

^๑ ^๒ ^๓ ^๔ ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐}
^๑ ^๒ ^๓ ^๔ ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐}
รับสาวเท่าก้าวเข้าไ้ไม่ระอวัง

ชนาคันคนคนขยับ
เอียงหลังคิยตรบพวง
ยินดีคนกันกว่าพยสยสมหวัง
เห็นสองนางกำลังไล่ จิ้งช้า

๗ ๑๐ คำ ๗

๑ ติถาระทุมนอก พิศโลมประโลมลานสวาทิ งามปลาเกล็ดเล่ห์รูปเลขา
 จริตงอนออันอันทั้งกายา ทั้งกินวารวร้อนอ่อนเอวองค์
 ซึ่งชำโยนโอนกายคล้ายผืน ขยัขยั้นเหมือนนกวิหคหงษ์
 เสี้ยวสวาทิวาจิตรพิศวงยง คลั่งหลงแลนางไม่วางตา

๑ & คำ ๑

๑ ว่าย เมื่อนั้น สองนางนกร้อมยิ้มในหน้า
 ๑ เห็นชเนาคดังไปไม่เจรจา ทำมารยาเหมือนหงษ์จะรู้
 นางวังคองวังซ้อนข่มไม้แฝง มือยังแสรังทำเชิงหน้าบ่ง
 เจ้านใครโธนกกล้ามาลอบดู ทำจุลข่มเหงไม่เกรงใจ

๑ & คำ ๑

๑ ใจขวัญอ่อน เมื่อนั้น ชเนาตระหนกจิตรคิดทวนไหว
 ๑ นังพินิจพิศสองทวามไว กิจำได้ว่าเคยพยประสยกัน
 ๑ ึ่งวอนว่าข้าขอโทษเถิดพิ เมือตระกเคิดมจิตรคิดกระศึย
 ๑ ไม่เอื่อมอาจประมาทจิตรมีศสำคัญ ข้าหมายมั่นว่าเหมือนพทเคารพ

๑ & คำ ๑

๑ ว่าย เมื่อนั้น นางมือยังยงเอนอยู่หระหอบ
 ๑ นคัยถุานันถ้อยคำทำนอบนบ ไม่ร้กคยแล้วจึงแสรังแกล้งคเยา
 ๑ จะเห็นแต่ลำหีบหลยตาคิต คนอนคิตว่ากระสิือเจียวฎาเจ้า
 ๑ สงสารหน้าผาคลาคำเค่นเงา ยังจะเฝ้าครวญคว่ำไปทำไม

24/06/2565

ชมพลาพาไปไกลณโยชน
เนอเข้าปากเสอจะเหลือไว้
ถึงตามไปไค้มากหน้าหมาง
แม่นหาใหม่คงจะไค้ทักงาม

๑ ๘ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

เอาค้ต้อตอขำจ้านรรกา
แต่แค้นใจแม่นมิไค้ตามล้างผลาญ
ทจะหาให้ใหม่ไค้การุญ

ระลึงโลกตามคบงไปถึงไหน
จงคิกไค้ครวญก้อย่ำว่าวาม
คงเหลือลางคารหลงจงพงห้าม
ถ้าทำตามคิตจะช่วยทวยเมตตา

๑ ๘ คำ ๑
ชเนางงพงตงนาหนา

ชงกรณานองรับนบพระคุณ
ระเคอคตลวุ่นวายไม่หายคุณ
พอสิ้นวุ่นวายใจไม่ละวาง

๑ ๘ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

เห็นจะเสอจสมคิตไม่จิตรจาง
ไค้รุจกมกเจบพิไว้
เผาชยัลลยล่อไม่ค้อตา

นางมอชงพงถอยค้อยกรจ่าง
จิงเรื่อกนางวังคองให้หล่อนมา
จะไค้พิงพากันไปวันน่า
จะมารยาไปถึงไหนจะไค้รู้

๑ ๘ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

บนกมชมชอขยผาช
นางมอชงชาเคอนเหลือเขอนบค
ผันแปรแลขำเลองเยอองกราย

นางวังคองแลชม่ายอายชดส์
โถมครอิตเออนไม่เคลอนคลาย
ไล่จริตเคอองคิตนงอนใจหาย
มายนอายแลบหลังบงพนาง

๑ ๘ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น 2565

จิงว่ามารุจกกันใจพลง

นางมอชงสันทคโมชิตชวาง
เหมอนท่าทางไว้ให้เคยนไม่เวียนวก

ข้าเป็นเหมือนนั่งร้านคพานเรือก
แมน่สนงานท่านก็เห็นเป็นเรียววก
แน้ชเนาถ้าเจ้าสมอารมณ์หวัง
จะรักหมากฝากให้รักทั้งหลาย

ถารอกเซือกช่วยประคองกันขงตก
น้แลลอกคนเช่นข่ามน่น่าอาย
อย่าคว่นชงเครื่องมอริอสลาย
ทำแบบคายเคื่องคอินตัวขงอนใจ

๗ ๖ คำ ๗

จันมถ่ง เมื่อนั้น

นางวังคอนอ่อนกว่าเราเมื่อไร
จะซัดคำทำไมให้หม่นหมอง
ตัวน้องเช่นเครือเขาเถาดคา
แมน่เมตคากให้เข้าได้ ยศเกาะ
เหมือนหวานเข้าไหนแล้วจะเปล้าเปลือย
ยคนซาขอลาฟไปก่อน
มาทแมน่มีคายววยชีวิต

ชเนาผันกล่นยมีใครไหว
มายกให้เป็นน้องจองเหมือนนา
จิงสนงขอขบค้ำทรวัว
หมายฟังพาไม้ใหญ่ไต่ไต่เลื่อย
ไม่แฉาะว่าที่ไหนคงไต่เรื่อย
กลับเป็นเพื่อยหญ้าไปไม่ควรคิด
เทยวสญจรหาสตร์สตามตึก
คังจิตรจะกลับมออย่าปรารมภ์

๗ ๘ คำ ๗

ว่าช เมื่อนั้น

เห็นสมหวังทั้งจิตรคตินิยม
ถึงจะห้ามปรามอย่างไรไหนจะอยู่
ทั้งสองก็มีภักทราลงจาขยับ
เชือนอ้านวยอวยพรสที่อินจิตร
แมน่ชิงไซชโยคัสนนแก่ไพร่

สองนางต่างอายชม้ายกัม
แล้วกลีบวกลมที่จะไปเสียไกลกัน
เห็นสค์ศรีสคฤทธิคิถกระคัลย
สื่อนอินอ่อนอารมณ์ไม่สมพระคิ
จงเปลืองปลิกขันเทาทกซ์เป็นคู้
อย่าลุ่มที่รักใครไต่สญญา

ถ้ามีคนคนหลังตั้งหน้าไว้
ว่าพลางสองนางก็ไต่กา

จะบรรลัยมิได้ทันมาเห็นหน้า
ประหนึ่งว่าจะตายวายชีวิต

๑ ๘ คำ ๑ โฉก

๑๑ เมื่อนั้น

ส่งสารสองนางจึงหยกนึ่งคิด
จะแจ้งความตามสติยศตศวาที
จึงปล่อยโยนสองนางให้ส่างใจ

ชเนนิกปลากอนาถจิตร
มาหมายฉิกเขอนักรรรมทำกระไร
ไหนสองนางนางจะหยกสุทวิไสย
แล้วอำลาครวโดยเข้าในคง

๑ ๔ คำ ๑ เชิด

๑๒ ทอขอลาว

๑๒๑ เกิดพลางทางตรกนกกษัตริย์

๑๒๑๑ กเหมนอนอนาถจิตรพิศวง

นางที่เราจิงจิตรคิดจำนง
ส่วนนารทมไคเคยนกฝน
เฮอโลกนมนนเป็นอย่างไวไป
ออกจริงหญิงคนนมนนอย
เมื่อตัวเราหวังจะใคร่ได้ทีดี
โธลาหีบลับอยู่ไม่รู้ซัด
นกอวารธรอนรณพนกำลัง

เกือบไคคังคู้แล้วกลับแคล้วไกล
มาหมายมั่นจิงจิตรพิศมัย
จึงคิดให้ไขว้เขวเล่ห์ทงัน
หานยวีรชัยไม่ยากเย็นเช่นสองพิ
โยไม่มีความเพียรเวียนรวัง
ฤวิบัติเสียแล้วเราไปเมาทวัง
เดินเซซังไปในป่าพนาโดย

๑ ๘ คำ ๑ ดาวกระแตกไคไม้

๑๓ ขอม

๑๓๑ เมื่อนั้น

ขุมอยู่คหาห้องใน
แต่เฝ้าเฝ้ายวนชวนชีวิต
ล้ำสักริมยชนนถัด

ชมพลาเพลินจิตรพิศมัย
กับลำหีบถรามไววิไลยลักษณ์
แนยสนิทขั้มนางชนวางตัก
พุ่มพุ่มไคเว่นวาย

๑ ๔ คำ ๑

ร่ำ ครั้นเวลาสายฉันหึ่งเย็นพยับ กอดประทัยปลดปล่อยโลมโลมฉาย
จนจิตรวราอย่าประหวั่นพรุ่งนภาย พึ่งจะกล่อมฤๅสายให้ไผ่สยา

๑ ๒ คำ ๑

พัดชา ดวงเนตร หัวเวียงวันเวศหว่างภษา
จะเสาะไฉนผู้เจ้าลำภาพหงา ไม่พึงหาเห็นลักขยานักเคย
จะควรค้อยแต่ดวงประยงทิพย์ อันลอบลึบนวลลของแล่นอิงเขย
เคราะห์ของพศกระไรจงไต่เขย แล่นเสยยทุกเวลาเนาที่เขย

๑ ๔ คำ ๑

ลีลากระทุ่ม ดวงสวาทิ งามศิริวิลาศเฉลิมศรี
อาจเอนอินจิตรชวยชาตรี ให้สิ้นรักชิวเพราะหวังชม
แมนมาทพลาตมิอไม่เหม้นคนหมาย ควรวางวายที่ถ่าอยู่คลาศศัสสม
นแลเนาจิตรพทนิยม เกลี่ยวกลมกอดประทัยหลับไปเขย

๑ ๔ คำ ๑ ทระ

ร่ำ ครั้นนอนรบยหลัยสนิท ก็ยังเกิถนิมิตรณเฝ้า
สัจจันครระหนกตกใจ กอดคำหีบไว้ไม่เคล็ดจนคลาย

๑ ๒ คำ ๑

เมื่อนั้น นวลนางลำหีบก็ใจหาย
เห็นชมพลกอดกระหวักตัวกาย ไฉนฉายก็ถามไปทันใด

๑ ๒ คำ ๑

๑๑ เมื่อนั้น

จึงเล่าความผันแปรไป
อันอนันต์แหลมกิ่งขนเม่น
สู้กันในกลางพนา
ไฉนมาคว่ำคายนันค่อไว้
กึกกึกจนชีวิตรวางวาย
ถึงพจะตายวายชีวิต
ทุกซ่แต่ถึงเจ้าลำภาพาล
เล่าพลางอาครพุดเทวศ
แสนโศกโศกกาฮาไลย

ชมพลาณกถงนหม่นใหม่
ว่ามีกาศช็ใหญ่มหิมา
โศกเค้นไต้ประชีตชีวิตข้า
ยังมีตาโกะศวิลย
คักรนเท่าไรไม่ขยาย
ผันนเห็นร้ายเหลือประมาณ
มีเศศคกกลวชช็ตยสังขาร
สงสารจะเป็นประการใด
ชลเนตรแตรถึงหลั่งไหล
กอดลำหีบไว้ไม่เคลอนคลาย

๑ ๓๐ คำ ๑ โศก

๑๒ เมื่อนั้น

ฟังคำว้าเล่าขรรยาย
จึงว่าถ้าเจ้าอินตวราย
มิขอย้อยู่สู้ โศกซ่งพรากรัก

นวลนางลำหีบโถมฉาย
ใจหายประหวั่นพรั่นนัก
เมื่อยจะตายตามจงประจักษ์
ซบลงเห็นอศกแล้วโศกา

๑ ๔ คำ ๑ โศก

๑๓ ครันค้อยเคลอนคลายวายโศกคัลลย์ พอดวันเรือแรงแสงกล้า

ชวนกันเสพยร์คโภชนา
แต่มาอยู่คหาก็หลายวัน
จนจะสิ้นเสบียงที่เตรียมไว้

ชมพลาว่าฟังคั้งใน
หาได้ซัดเลือกมันมาเติมไม่
จำจะไปเที่ยวหามาสำรอง

๒4/06/2565

จึงบอกเล่าหทัยกลยา
ไม่ช้าจะมาเพื่อน้อง

จะไปหาหมื่นอย่าหม่นหมอง
เจ้าจงอยู่ห้องให้สำราญ

๑ ๖ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

หวาดหวั่นพรันใจพันประมาณ
เจ้าณรายนักษัตรในราตรี
ถึงจะลศอยากล้ายากใจ
แมนพ้อไปมีอันตรราย
จงเมตตาขออย่าเป็นกังวล

เล่าหทัยกลยาฟังว่าท่าน
นางจึงพักทานห้ามไว้
วันหน้าควรไปไม่
ก็จะเป็นไรไปอย่าร้อนรน
เมื่อยจะตายอยู่ในไพรสณฑ์
อยู่ด้วยกันสองคนอย่าควรไต่

๑ ๖ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

จึงว่าเจ้าอย่าร้อนใจ
ถึงจะมีสัตว์ขู่ประจัน
อันสิ่งสาราสัตว์อย่าคำนง

ชมพลาชมแหม่มแจ่มใส
ทำไม่กับฝนไม่พรันพรัง
สิ่งไม่เกรงมันสักนึกหนึ่ง
ป้ายหน้อยพวงจะกลบมา

๑ ๔ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

ลุดที่จะทานทักษิณวิญญา

นางลำหัดหัดคำคำว่า
นางนั่งโศกจ๋าไร

๑ ๒ คำ ๑ โศก

๐ เมื่อนั้น 2565

ปล่อยเมียบพลางทางเข็ชชชในย

ชมพลาหาสทกสทกันไม่
เจ้าอย่ารำให้ไม่ต้องกรร

นกลูกใจมิได้พานางมาด้วย จะได้ช่วยซัดสมสมมุ่งหมาย
 เหมือนไม่องอาจเช่นชาติชาย นึกอัยชายเย่ถ้าเปลี่ยวไม่เหลือवल
 ๑ ๘ คำ ๑ เช็ด

ร้าย ครนมาถงเชิงชานลานขรรพต เคนเลี้ยววลคตามชายสายกระแสด
 ๑๑ เทยชชคหาเผือกนินฉันแฉว ได้เต็มแล้มากมายถ้ายกอง
 คิศจะเขากระเหว่าไปย้าง เสียงค่างรองพิฤกกก้อง
 คว้ายเลาเข้าไปเคนต้อมมอง ย่างย่องแหงนระเง้แลค
 ๑ ๔ คำ ๑ เพลงฉิ่ง

โกลใจโท เมื่อนน ตาจของล่องแค้นใครไม่มีค
 ๑๒ อีเถาถึงกาลฉนมมีชี่ อ้ายวางซของเสือกจเข้าครวยครอง
 ชวนตาเถาจยชยวเขาข่า วานแกมาช่วยขมนเป็นทลอง
 โรงศาลกไม่มทจะพอง รงจใจได้แต่ลองฉมฉมน
 ๑ ๔ คำ ๑

เขมรไล่ควาย เคนพลวงทางย่นคุ่มคัม กรรมอัยกรรมกรรมอะไรนั
 ๑๓ ไปแปรรักเสียดสยเท่านั้น มันพากันว่าตายโหงโง้งโคงคุด
 อัดถอยหนิงห้อยเหมือนคางคก ยังอยากกกรำไปไม่รู้หุค
 อ้ายวางซของสวระย่ำทำทตทระรุด กูไม่กตหัวได้ไม่ไ่ช่ชาย
 จะแหวงควายข่าเคมนเกะกะ แลวกจจะตายง่ายอ้ายฉิมหาย
 จะศ้อยมนให้คมาคำชควาย จงจจะวายแค้นคยดังตยไค
 24/06/2565

อินเพือนเราสองข้างค่างหง่าเหงอก
จะกำหนดเวลาซ่าร่วม

จะเลือกอวอวอโตให้ควอร์ท
เมื่อต่อทเวาไม่ยคอกอใจ

๑ & คำ ๑

๑ บคินน

เพือนของท่านหน่มกว่าซ่าเท่าโต
เพือนของซ่าว่าจะชกด้วยกำหมัก
ญาไม่สู้สารภาพไม่หยาบคาย

ตาจับขยับจ่ายปากถากถางให้
ญาจะใช้ส้าคราน่าไม่ฮาย
เพราะเงินจิกเหลือคักไม่หันหาย
ขอโทษหมายจะรอภัยไม่ของเวร

๑ & คำ ๑

๑ บคินน

อินวางซองของซ่าหมักมวยเงิน
ครีตรองตุเสียให้คัพขยับ
ไม่แกล้งคยข่มทว่าค่อนแคะ

ตาตอลเอนเต้นว่าเหมือนท่าเขน
จะประเคนศอกส้านกระบานแยะ
จะถุกถับถลาล่มจมแหมะแะ
ธยาหัวเราะแะแะแะคงเห็นกัน

๑ & คำ ๑

๑ บคินน

ขอกเวลาซาณคัจจักคกัน

ตาจับขยับขอดคักไม่มีพริ้น
แล้วผายฉั่นกลบมาหาเพือนตัว

๑ ๒ คำ ๑

๑ เมอนน

ซีกเลาะเตยะตงกระสันไม่พินพิว
แล้วบ่ายหนามายนกลางแปลง
แล้วจทหมักมอองธยอท้าย

พม่าใหม่
สองนิกเลงผีใหญ่มีไช่ซั่ว
เศกสามพัวเขาปลอดคตลอกกาย
ที่สองแจ่งกำหนดคักนคัทหมาย
ทั้งสองนายชกค้อยไม่ถอยกัน

๑ ประเด็ยวใจไคยักเหอตกชาน ทสองทยานเขากางกัน
เหอนอยขอบหอยไครงเปอนอินอิน ใหน่าเสร์จพลันค้อยันเทา

๑ ๒ คำ ๑ เจริงา

๑ ต่างคนต่างลกชินชกอก หลยหลิกคอบค้อยอด้วยเข้า
เทะถยดองหลังตั้งไม่เขา สองเมาทพรทคอตทน

๑ ๒ คำ ๑ เจ้าเซ่น

๑ เมอนน ชมพลาเทยวมาในไฟรสลท
ถึงมอนแลงทแจจจรกต ใไปพยคาสองคนค้อยกันนัว
จิงเข้าใไปห้ามว่าอย่าหนหัน ทยคค้อยกันลักครู้เก็คยชัว
เพอนสองข้างต่างเข้าช่วยพันพัว ริงควลากนคักหลคพลัน
ชมพลาเข้าใกล้จำไค้นแ่ ว่าคาแก่เจ้าฐักคชิน
จิงใไ้ตามเหตคผลแต่คณน มาค้อยกันทำไมในคองคาน

๑ ๒ คำ ๑

๑ เมอนน สองเมาเหอนอยลิมลมสวาน
ช่วยกันคินนวยคอยู่เปอนนาน ทรายเหอนอยอาการจิงค้อยพน

๑ ๒ คำ ๑ เจริงา

๑ เมอนน คารองลองเลาพลางทางสอน
เข้าใคากลบมาเมอวานชน เมยเปอนของคณอินทิงเรอินชาน
อ้ายวางชองจองทองมาครอยง่า เข้าอ้อยประจำเสี่ยทงยาน
ไม่มีใครจะใไ้เปอนตระลาการ จิงนคมาค้อยคานคัวค้อยคัว

๑ ๔ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น

ใช้ข้าจะคิดร้ายไม่อาจกลัว
ข้าก็เป็นพ่อม่ายไรแม่เรือน
ครั้นผู้มาทำดาอุยบังแวง
เมื่อนว่ามีเคราะห์การศาลถามข้า
นั้นหาไม่จำใจต้องออกมา

ความวางช่องตอกชกหัว
เพราะนางถึงว่าฉันตายแล้ว
คิดหาเพื่อนปลงศพองให้ฝังแแล้ว
พึงรู้แกว่าแก่ปดหมดยัญญา
จะให้การให้ประจักษ์ไม่กังขา
เพราะเขาทำไม่รับก้อยอาช

๑ ๒ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น

ให้ นกขนิทลนหัวควากับยาย
เสียจิตระคิดถึงเวียงของตัว
เรามีต้องต่อยถนกันยสนเนา
คิดพลางทางพดไกล่เกลย
จะรักใคร่ไปทำไมกับคนกลาง
อันความอายชายหน้ามาค้อรบ
จึงค้นทับคืบใจให้สหาย

ชมพลาพวงคำว้าชยาย
มาเควงระหว่ายซึ่งผู้คืบเว
เมื่อนเจ้าผัวเชื้อข่ามาพมเชัก
แต่ผิดเคำกนอยนคทิจตรนาง
ข้าจะขอเสียทั้งสองข้าง
เป็นเบียงอย่างสัตรีทชวร้าย
ก็พอสมอ่ยรายค้ให้หมตหาย
ธยารุ่นวายตาทั้งสองจงตรงความ

๑ ๓ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น

ค้อยรงขคืบโกรธที่ลกลาย
ถอยที่คืบกันไม่ชิงโกรธ
ต่างคนอำลาพากัน

สองเฒ่าหนึ่งนั่งฟังคำห้าม
ยอมตามชมพลาว่ากล่าวนั้น
ยมาโทษไม่รังเกียจเคียดฉน
ค้นค้นกลับบ้านสำราญใจ

24/06/2565

๑ ๔ คำ ๑ แยกตกลง

แจกบรเทศ ^{หม่อม}เมื่อนั้น

สนกเรื่องขยายตาเป็นพันไป
เหลือหวดสรีรียายเห็นย้ายคล้อย
จึงตัดตีนมรคาเข้าขำรัง

ชมพลาขมเข้มเข้มใส่
คิดไว้ว่าจะเล่าให้เมียฟัง
ถ้าหิยจะคอยอยู่ข้างหลัง
จะยังยังภาวหาโฉมทรู

๑ ๔ คำ ๑ เช็ด

ต้นเพลงยาว ^{หม่อม}เมื่อนั้น

พอเหลือหวหน้ามาเห็นสัตว์

อเนาเดินเวี่ยนวนคั่นอยู่
โหมจู้เข้ามรควาโฉมทรู

๑ ๒ คำ ๑

รำย ^{หม่อม}ชักขาเคระออกมาตั้งท่าแวง
ปล่ากนัยนยคชชิต

กวัดแก่งวาระชั้นชิตชิตลยัต
แวงกระหวคชิตต่างไม่วางกัน

๑ ๒ คำ ๑

๐ ^{หม่อม}เมื่อนั้น

จึงว่าแก้อเนาไปพลัน
นฤคณกลหน้าไม่อาย
ม่งท่าทงนกเพวระกลัว

ชมพลากลัดไม่มีพรัน
ไฉนนั้นจึงไม่ให้รู้ตัว
ลอมทำอันตรายกว่าหัว
อ้ายชาติชวลชยกับตเหมือนสสัตว์ราย

๑ ๔ คำ ๑

๐ ^{หม่อม}เมื่อนั้น

ไต่สคตริตรรกนกอาย
เวามาเจรจาว่ากัน
ว่าพลางวางให้ไม่ยคยอ

อเนาฟังชมพลาว่าเสียหาย
จึงว่าอย่าว่านวายจะวางมือ
อย่าเพื่อหนหันคั่นคือ
ม่งฤพาเมียกหนึมา

๑ ๔ คำ ๑

๑๑. เมื่อนั้น

ก็ไปรับลำหับกัลยา
ขยันนางก็เป็นเมีย
จึงไปหาใหม่อย่าใจเขา

ชมพลาตอยไปด้วยใจกล้า
เพราะว่านางสมศรีรักเรา
จะห่วงใยอย่าทำใจเฒ่า
เช่นเจ้าท้าวไหนไม่ยากนาน

๑ ๔ คำ ๑

๑๒. เมื่อนั้น

เร่งพิโรธโกรธใจทั้งไฟกาล
มุ่งไปผดนางมากกลางคืน
ทำการร้ายกาจชาติอัสวี
ก็จะสังหารผลาญชีวิต
อ้ายคนร้ายกาจชาติทรลิกษณ

ชเนาฟังว่าเห็นกลาหาญ
จึงว่าอ้ายเตวหลานช่างพาที
แล้วแก่งข่มขืนกตช
ยังจะมาอวดคิดว่านางรัก
มิให้ตีตบระณ้อยให้หนัก
ใครคิดได้ระจักษ์กนิวนน

๑ ๒ คำ ๑

๑๓. เมื่อนั้น

ชักขาเตะออกมาร่วงกลาตี
ต่างคนต่างว่านางรัก
มาสู้กันใครตายวายชีวิต

ชมพลาฟังตอยไม่ตอยหนี
มาต่อตักนตให้รู้ฤทธิ
ความจริงไม่ประจักษ์แจ้งจิตร
นางคงเป็นสิทธิ์ของผู้ยัง

๑ ๔ คำ ๑

๑๔. เมื่อนั้น

แก่งขาเตะรวมรุกยกจำบัง

ชเนาได้ฟังคงจะคลั่ง
ก็ว่าขยอนขยิบกสิขแถง

๑ ๒ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น
วัยรอนข้อยกกันกลางแปลง

ชมพลาท้าวหาญชาญกำแหง
กวัดแกว่งผลัดผันกันไปมา

๑ ๒ คำ ๑ กลองแจก เข็ช

๐ ชำหวน เมื่อนั้น
แต่ละห้อยคอยหาภักศดา
ไม่เห็นคนหลังมายังถ้ำ
นั่งนั่งรำพึงตลึงตโล

นวลนางลำหับเสนาหา
จนเวลาตะวันลงโรโร
จนพลยค้ำนำระมีเหตุไฉน
นางไม่มีคู่ชุลกนาที่

๑ ๔ คำ ๑

๐ รำธ ออย่าเลยจะตามไปกุ
คิดพลางอย่างเอียงจรลั

จะเขยนอย่างเฝ้าอยู่ให้รู้ที่
แลหาสามมัททแห่งไป

๑ ๒ คำ ๑ เพลงเร็ว

๐ ทอช คั่นตามนำถ้ำลำธาร
นางยังตระหนกตกใจ
ร้องเรียกเท่าไรไม่ขานรับ
เดินพลางอย่างย่องมองเมียง

หาพยพานร้องรอยแห่งไรไม่
ตะโกนกำหวั่นไหวให้สำเนียง
หกรับฟังไปไม่มีเสียง
นางเพียงจะพินาศอนาใจ

๑ ๔ คำ ๑ โธ

๐ รำธ ครั้นค้อยเส้อมคลายวายโศก
คักคั่นมวคาคลาไคส
เห็นรอยยาทาปรากภูซั้
ค้อยยืนเฝ้าเขาเวทศแคทล

กัลยาทกษั้ทนม่นใหม่
ลงจากเนินไศลถึงลำธาร
ละระลักลีขยน้ำลำลหวน
เขาวมาลย์ตามรอยจรลั

๑ ๔ คำ ๑

๑ ^๕ _๕ เหมือน

เห็นจวนตัวกลัวน้องจะอินทราย
เอาขุ่ยหุ้มขีลาพลันบรรจุกล้อง
พอเห็นชเนาห่างออกมา

รำแก้วคอยเขม้นไม่ขาดสาย
หทัยยอเลามุ่งหมายไม่พริบตา
จดจ้องเล็งหล่นววนหน้า
ก็เข้าลูกขีลาโผละไป

๑ & คำ ๑ เชิดฉิ่ง

๑ ขีลามาตั้งชมพลา
พิศม์แล่นวิ่งจลาเข้าในไพร
พอมาประทะประลำหีบ
ตกใจไม่รู้สึกตัวนาง

เผาะดวงหน้าผากเพียงคักมัย
มิได้รู้คำบลทนทาง
นางวิ่งเขารับพอลมผาง
กอดฉิวเข้าปลางคลั่งไป

๑ & คำ ๑

๑ ^๕ _๕ เหมือน

แลเห็นลำหีบทรามไวย

ชมพลาถ่มตาขึ้นมาได้
ผวากอดเข้าไว้แล้วโคก

๑ ๒ คำ ๑ โธก

๑ ^๕ _๕ โอ้ป้า โอ้

โอ้โอ้ลำหีบของเรียมเอ๋ย
จะขออำลาเจ้าแล้วคราวนี้
ชเนาเขาตามสังหาร
มีผู้ลอบยิงจากในไพร
พตายจากพรากเข้าไปทิ้งร้าง
มาตามแม่น้ำชีพม้วยมิต

ทรามเซยผู้เทียมชวีครพ
มิได้มีชวีครสืบไป
ก็พอค้อค้ำเขาได้
เป็นจนใจจำลัษย์ชวีคร
สุทจะหักห้ามวิโยคโคกจิตร
จงคนคิดรักใคร่ในชเนา

เขาคงพิศวาสไม่ขาดหมาย
ให้พิศตายวายพระวงศ์ยงเยาว์

จงเส้อมสำอางวิโยคโคกเครือ
จะหลบศัลลาเจ้าบรรลัยลาญ

๑ ๘ คำ ๑ โยค

ร่าย ๕
๑๐ เมื่อนั้น

ฟังคำอำลาทุกประการ

นางลำห้วยเขาวยอดคสงสาร
เขาวมาลัยจะพินาศขาดใจ

๑ ๒ คำ ๑

ไฉนขาดนที ไฉนว่าชมพลาของเมียเอ๋ย ไฉนเลยมาตั้งตั้งนี้ได้

พ่อเคาจิตรเมียผิดคิดเช่นฝันไป
คงกลัวตายหมายแต่จะหาศข
อินผ่องหญิงจริงอยู่ยอมมากม
พ่อตายฤจะหมายมีผิวใหม่
ว่าเคยสองคงป้องสามไม่ข้ามวัน
รักของน้องป้องแต่ให้แก้เพียง
จะให้พ่อวายชนม์พันห่วงใย

ควีนกว่าวิไลเป็นนารี
ถึงยามทุกข์เขาสักหน้อยก็ถอยหนี
แต่ใจของน้องนี้ไม่เหมือนกัน
ให้กินใจกันเป็นนิจคิดทวาดหัวนี้
รักรักนั้นคงจะจางด้วยหมองใจ
ไม่หลีกเลี่ยงเข็ดขามตามวิไล
เมื่อเกิดโทษจะได้พยับประสยกัน

๑ ๘ คำ ๑

ร่าย ๕
๑๐ รำพลางนางฉวยยาเทมา
แทงสอกซอกคอฉับพลัน

จากมือชมพลาที่กำมัน
มอคน้วยช้วนทันใด

๑ ๒ คำ ๑ โยค

๕
๑๐ เมื่อนั้น

เดี่ยวจิตรพิศม์แล่นตลอดใน

ชมพลาเร่ตักอกหมกใหม่
โลहितหลังไหลววยปราณ

๑ ๒ คำ ๑ โยค

เขาสดาของ ค่อยร้งยักกับกำสรวตสคคิคร นังพินจนกสังเวชเป็นนั๊กหนา

๑	เขานอกปากชมชมพลา	เขาควรรนยี่ว่าลุกผู้ชาย
	ช้อตวงจงวักไม้หักทวน	จนจนคืบซี่พสุญสลาย
	ยั้งไม่เกียจกันเห็นแก่กาย	หมายแต่ศขของสตาตวงใจ
	คักขงเป็นผู้รักคนหนึ่ง	ไม่เท่าดังเทียบเทียบเปรียบเขาได้
	ช่าเป็นมิก่ช่เหตุเภทโทษ	ให้เขายรรโดยทั้งสองคน
	แมนมีชีวิตรอยยตรายไค	นกกชนมาเมื่อไรไม่เป็นผล
	คงจะพาวิคคิครวิกล	สคจะทนทรมาณสืบไป

๑ ๘ คำ ๑

๑	คิกพลางหมกมุ่นหันหัน	ควยยาเคะมาพลันหาช่าไม่
	แทงตลอดคอกช่ายทลใน	มอคม้วยยรรโดยเคียงกัน

๑ ๒ คำ ๑ สระหม่า โสค

๑	เมอนั้น	ร่าแก้วตกใจไหวะทวัน
	อิกทั้งปองสองป่องสคณัน	วังเขาไปพลันทันที
	กชคศพชเนาเจ้าไว	พากันว่าไรองม
	ข้มประหน่งจะสนสมประค	ทั้งสองศคิครวญคว่ำว่าพรณ

๑ ๔ คำ ๑

๑	วสันตาโอด	มาลงล่อโลมพาคคนอาลัญญ
	ถึงสามศพสขมเวียงเคียงกัน	ลวันทาวรักทั้งนั้นอนาใจ
	แสนสงสารล้าชยี่ลวอนอย	บุญใดที่คอยส่งให้
	งามโฉมประโลมโลกย์เลคิวิไลย	ผูกจิตรช่ายไคคังควา

กรรมไต่ขันตาลสังหารเจ้า
 ไซ้ซ่มพลาหน้าซ่มผมอมี
 ควรฤาเราสามตามสังหาร
 ตรงต่อรักหัก ไม่เห็นแก่คน
 อนิจาสนาเจ้าเพื่อนเชื้อ
 ช่างอาภัพลัษหลังจงจิตรนัก
 อนิจารักกระไรใจจิตเหลือ
 จงรู้ฤทธิรักกรายอย่าหมายเซย

๗ ๓๒

ว่าบ ๐ ว่าพลาบพ้องทั้งสองวา
 ๐ นงนงตกลงขงแขงไป
 แลวงจทรศรศรียกฤษากัน
 เวลาพลบค่ำเข้าวารตรี
 จะช่วยกันฝังศพทั้งสาม
 แล้วชวนกันชกหลุมที่ซ่มไม้

๗ ๖

ฝรังคว ๐ ครันเส้วจชงการชกหลุม
 ๐ ใหนักอนข้างเคียงเรียงวัน
 ซมพลาชวาศพโถมฉาย
 หยคณังพินิจพิศพลาบ
 ช่วยกันชนคินมาถมกลบ
 แล้วชวนกันเก็บคอกไม้

๗ ๖ คำ ๗

ให้พลอยกลืนรักเข้าไปเป็นล
 ๐ นำใจคักกล้าหาญทานทน
 ๐ กังตาโกะทยานไม่ย้อข่น
 ๐ ควรนับว่าเป็นคนซ้าความรัก
 ๐ ได้ขุ่นข้องลำเค็ญเพราะรักหนัก
 ๐ ไม่มีส่วนศษสีกหน้อยหนงเลย
 ๐ ไม่แผ่แผอผลาญชีพเล่นเฉยเฉย
 ๐ ศพจะเกยถ่ายกลาตอนาดใจ

คำ ๗

๐ กลอดคล่าวนน้ำตาหลังไหล
 ๐ ทวยธาไโดยมิใคร่จรวดี
 ๐ จะทิ้งศพไว้นั้นไม่ควรท
 ๐ จะเป็นเยอเสอัสหลังเวชใจ
 ๐ ตามมมีความเกิดจะทำไต่
 ๐ กว้างใหญ่พอเพียงเรียงกัน

คำ ๗

๐ ช่วยกันอุ้มศพขมขมมัน
 ๐ นางลำหยันนั้นใหนักอนกลาง
 ๐ ซนาเบองช้ายเคียงข้าง
 ๐ ไม่เลื่อมส่างโคกเคร้าเหงาใจ
 ๐ มีคศพมิให้เสอศัยไต่
 ๐ มาเรยรายไว้ด้วยความรัก

๗ ๖ คำ ๗

นางหงษ์

ร่ำ เสร็จแล้วกล่าวคำอำลา
จะจำจากไปฮาไลยนัก

โศกเศร้าโศกาเพียงอกหัก
ย้ายภักตร์ผูกขาดลาไกล

ฯ ๒ คำ ๑ โยค

ไอ้ลาว เกินพลาญทางคึกค่านอง
สามราพาถันมาในไพร

ถวิลถวิลน้องแล้วร้องไห้
ฤจะกลับไปแล้วสองเรา

ประยงทรงกลดเมฆยดบัง

ศกตั้งช่วยวิโยคโศกเศร้า

มองเขม่นเห็นเม็งรังจะเวา

นึกว่าเงาน้องยาเจ้ามาตาม

นกกแซ่งแซวแจ้วมาเวลาดก

สตั้งนึกว่าน้องร้องทักถาม

อนิจาปานนี้สักกยาม

ให้วบหววมโรยแรงแข่งใจจร

พี่พรองน้องพรำว่าหา

เปลี่ยวเปลี่ยวิญญาสที่อันถอน

ผูกชฎุตติยาพนาคร

พอเรือแสงทินกรกริบคลา

ฯ ๘ คำ ๑ โยค เฑิด

ร่ำ ครนรุ่งรางสว่างแสงสุริย์ใส
แจ้งการมารตรบิดา

ก็อย่างย่องเข้าไปในเคหา
ตามเหตุมีมาทุกสิ่งอัน

ฯ ๒ คำ ๑

แมลงวันทอง เมื่อนั้น
ขึ้นอกครวญครำรำพรรณ

สองเงาจะฟังบุตรศุคโศกคัลย์
ลูกทั้งสองนั้นไม่สมประที

ฯ ๒ คำ ๑ โยค

ร่ำ บรรดาพวกเงาที่ทมิฬ
บอกต่อกันไปไม่ช้าที

ต่างคนตกใจของม
รู้ทั่วทั้งทณคำขล

พากันรยมาหามากหลาย
 คองขบชอยเงาะทังสองคน
 อิกทังเฒ่าชาวนผู้เสียงแห่ง
 จะใคร่รู้เรื่องราวข่าวล้าคัญ

๑ ๖ คำ ๑ เช็ด

๑ ครั้นถึงจึงชวนกันเข้าไป
 ถามข่าวราวเรื่องเหตุการ

๑ ๒ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น
 จึงเล่าแถลงแจ้งคดี
 ลูกข้าตามไปประชุมพลา
 ชมพลาเสียดทหนวัน
 นางลำหิ้นนั้นประทับประคองอยู่
 ชมพลาที่พลอชวอควาย
 ทังนเป็นคนเพราะคนคด
 ชายชอเสียดเค้าเพราะเมามัว

๑ ๘ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น
 เห็นว่าน่าจะผูกใจ

๑ ๒ คำ ๑

มีนายญาเงาะนั้นเข่นต้น
 คินกันเคินขามางงิน
 แจ้งว่าชมพลาพลอยอาสา
 ก็พากันมายังบ้านยอปาน

นั่งแน่นอยู่ในลานบ้าน
 ตามซังมันคาลเก็กม

ยอปานมานะทังสองศรี
 ว่าเหตุนี้มันจะควรเข่น
 โกรชาติค้อก่อเขี้ยว
 ชเนาตามไปเห็นล้ายากกาย
 แล้วจู้ดแถงคอกคนสลาย
 ลูกข้าก็ตายเพราะแถงตัว
 ประมอญหิมคความจริงหญิงมันชั่ว
 จงเร่งกล้วเร่งไกลใจสัตว์

เงาะยังพงคำถวนถี่
 จะว่ากล่าวให้ตั้งถวนคักความ

มอญแปลง ๐ คึกแล้วจึงมีวาจา

เราจะว่าเป็นกลางทางทั้งสาม

อันลำห้วยกับขนาเราไม่รู้

กลียวิธคายไปข้างฝ่ายนายชมพลา

ครั้นผู้ใหญ่จติให้โคผัดค

ฉิ่งผัดรายก็โตคายวายช้วน

ฝ่ายขนาเด่าก็คายเพราะหมายผิด

พวกเรายังอย่าคิดของจิตรจง

น้แนศูราท่านทั้งสาม

พิเคราะห์ตามเหตุผลแต่ต้นมา

ว่าเป็นครักใคร่ได้สยหน้า

น่าจะได้ออมรักใคร่กัน

จึงจูลักไปใ้ไพร่ลัดค

ใช้ ไทษทนต์ถึงทศยุคคิง

คลังคลังมคิรักใคร่จนไหลหลง

เร่งเข้ล่องข่ลงอาณาฏให้ชาวพนก

๗ ๘ คำ ๗

๐ เมื่อนั้น

ถ้อยที่หายเหือคเคือคคาลกัน

สามบิดาเห็นจริงทกลิ่งสรรพ

สามแม่จายข่ย่นพิพราย

๗ ๒ คำ ๗

(สามแม่) แยกลพบรูสามชั้น

โ้ลูกเราสามราเลียงมายาก

ยามจะพรากเหมือนฟ้าแลบแปลมเคือหวาย

(ทั้งหมค) แยกลพบรูสองชั้น

นำสังสารสามแม่ล้นแกกกาย

เลียงลูกคล้ายผ่งนกกทกฟอง

(สามแม่) แยกลพบรูสามชั้น

ถนอมมากมิให้พรากไปหนไหน

มาเหมือนใช้กระบทยแตกแยกเป็นสอง

(ทั้งหมค) แยกลพบรูสองชั้น

สังสารล่านาคาอาชยหน้าอง

เหมือนวางรองขารามาแต่ถาร

(สามแม่) แกลลพบรูสามชั้น แม่เลี้ยงมาหวังว่าจะฝากวาง
มาชากกลางเหมือนต้นไม้ ใครประหาร

(ทั้งหมด) แกลลพบรูสองชั้น สงสารนักความรักมาชากวาน
เหมือนเตี้ยก้านขั้วสกลไม่หมดโดย

(สามแม่) แกลลพบรูสามชั้น โอ้แดนแม่จะมีแต่ร้อนว่า
เหมือนเพลิงเผาถวกลนต้นไม้ใหม่

(ทั้งหมด) แกลลพบรูสองชั้น สงสารจริงยังดั้นย่นพิว
เหมือนเตี้ยไฟส้มขอนระร้อนนาน

(สามแม่) แกลลพบรูสามชั้น แม่จะเปนเช่นต้นไม้ตายเพราะลูก
เห็นก็ถูกควรถัดด้วยสังขาร

(ทั้งหมด) แกลลพบรูสองชั้น สงสารแท้เห็นไม่รอดคงวอดข่าวาด
เหมือนไฟผลาญไพรพนาศเหลือคัตถ์รอน

๑ ๓๐ คำ ๑

ราช เมื่อนั้น สามยथाผาณสนอนฮอน
จิตจะตบจตรเศวาทเวารอน จึงฝันพอนพรวณาด้วยฮาโดย

๑ ๒ คำ ๑

(ชาวน) แกลลขามคึก โอ้ โอ้สมพลาอย่างกล้าเหลือ
เข้าแย่งเหยื่อจากปากพยัคฆ์ใหญ่

(ทั้งหมด) ใจเขาเค็ดใจเขาเค็ดน่าเข็ดใจ
เราฟังไตเคยเห็นคนเช่นนั้น

(ชารุน)

ยังรักหญิงยิ่งกว่ากายจนหายห่วง
กลับเป็นห่วงหวังแต่สุขของโฉมศรี
ขอรให้รักชเนาว่าเขาคี
ถึงผิดก็ยังไม่เห็นเป็นคนตรง

(ทั้งหมด)

ใจเขาเด็ดใจเขาเด็ดไม่เข็ดขาม
จนถึงยามสิ้นชีวิตรนำพิศวง

(ทองยิบ)

โธ่ลาหัยคยชีวิตรจิตรมันคง

ไม่พะวงแต่ความสุขสนุกสหาย

(ทั้งหมด)

ใจนางเด็ดใจนางเด็ดไม่เข็ดขาม

ช่างคอยความคิยังหญิงทั้งหลาย

(ทองยิบ)

ใช้แต่พดลวงล่อพ้อห้วงคลาย

ฆ่าตัวตายมิให้มีตรศิตประวิง

ไม่กลัวความมรณาช่างกล้าเหลือ

คยแปลกเขอชาติเช่นที่เข่นหญิง

(ทั้งหมด)

ใจนางเด็ดใจนางเด็ดทั้งเพ็ชรจริง

ใครท้วงคิงก็ค้องเห็นว่าเป็นพาล

(ขอปาน)

อนิจาชเนาว่าเซลาฤฯ

ทแท้ ชอแสนฉลาดทั้งอาจหาญ

(ทั้งหมด)

ใจเขาเด็ดใจเขาเด็ดเข็ดสันดาน

จับชมพลาแล้วไม่เผลอญเมื่อเผลอตัว

(ยอฮ่าน)

รู้ตระหนักรู้ว่านางรักข้างคู่แข่ง
ไม่คิดแย่งยอมให้เขาเป็นลัว
ครั้นนางตายไม่วายรักหึงความกลัว
สักกลิ่นกลัวสตั๊กกับรักหึงใจมรดก

(ทั้งหมด)

ใจเขาเต็มใจเขาเต็มใจไม่ทิ้งถอย
ตรงไม่หนีไม่เคยเห็นเช่นแต่ก่อน
ทั้งสามมีดีประเสริฐควรเชิดช้อน
พอแย่งผ่อนที่พวกเรารู้ว่าเมารัก

๑ ๑๒ คำ ๆ

(เงาะฉาบ) **คลุ้มไปง** **©** **พี่น้องเอ๋ย** ที่ว่ามาก **ถุก** **วัง** **ลุกร** **วัง** **หลาน** **คช** **หาญ** **หัก**

เขารักกันจงเงาะเงาะรักใคร่ **ไว้** **ความ** **หนัก** **ให้** **แก่** **ผู้** **อยู่** **ทั้ง** **มวญ**

ไหนจะเศร้าที่เขากำจิกจาก **ไหน** **จะ** **ยาก** **จริง** **ไหน** **คั้ง** **ไต่** **สวน**

ไหนผู้ใหญ่ใจละห้อยพลอยแปรปรวน **ที่** **มี** **ควร** **ขาด** **หมาง** **ก็** **จาง** **กัน**

(ทั้งหมด)

พดเป็นกลางพดเป็นกลางข้างตรงตรงรัก

ความคิดลึกลึกสนิทไม่ผิดผัน

ควรผูกรักอย่าให้รานสมาณพินท์

ผูกให้มั่นสามมงษังงเป็นเคียว

๑ ๒ คำ ๆ

(เงาะฉาบ) **ตะเชิง** **©**

โอ้พวกเราเหล่าเงาะล้วนแควระหัวขย

จะต้องย้ายทชหาทชยาเปลียว

24/06/2565

เพราะคนตายร้ายเช่นนั้นไม่ตีเจียว **ญา** **จะ** **เที** **ยว** **เร็ว** **อัน** **ควร** **ผ่น** **ปรน**

มาชวนกันบุกเข้าถวายเป็น
ให้พวกข้าพเจ้าโอบใจโลภณ

ราชนาช่วยระงับคดียุติผล
ทั่วทุกคนสามัคคีมีไชยเทอญ

๑ ๕ คำ ๑

สิงโตเล่นหาง

๑

มาจะกล่าวยกไป

ถึงผู้รังพิทลุงเป็นใหญ่

ตั้งแต่ได้ว่าขานการทั่วไป

มีใจโอบอ้อมอารี

ทวีไทรในการปกครอง

ไปตรวจทุกบ้านช่องท้องที่

จนถึงขลุ่ยแคนบูรี

อันมีพวกเงาะเลมาะไพร

คอยระงับจับโจรผู้ร้าย

มิให้ทำอันตรายกำเริบได้

ราษฎรสุขเกษมเปรมใจ

สรรเสริญทั่วไปทั้งภรา

๑ ๖ คำ ๑

๑

วันหนึ่งออกนั่งที่ว่าการ

ข้าหลวงพนักงานพร้อมหน้า

ตรวจชำระราชการนานา

พอได้เห็นความฉิบหาย

สั่งมาแต่เมืองสงขลา

จะใคร่แจ้งกิจจาเหตุผล

จับมคนอัยตบัตตล

สักตบหนึ่งสี่อ่านทันใด

๑ ๘ คำ ๑

เอกบท

๑

ในลักษณะนั้นว่ามทองตรา

พระราชสั่งให้

แสวงหาลพพวกเงาะไพร

จะมีใครล่มีคักคัก

เลือกให้ใคร่ข่มกเหมาะ

ตามเพศพวกเงาะฉวฉฉ

24/06/2565

คุณลาภลาภเลาทั่ววงที่

อย่าให้มีขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้

ให้หลวงผู้รังทั้งใจ
ถ้าสยบค่าน่าจะมีรางวัล

หาถวายให้ใต้จังกวตขัน
แม่นไต่แม่นมันจงบอกไป

๗ ๖ คำ ๗

๑๐ ครันอ่านเสร็จสิ้นในสาส์น
เตรียมตระพาหนะพร้อมไว้
ให้ห้าของต่างต่างอย่างเงาะชอย
อีกเสบียงอาหารมากมี

ผู้รั้งราชการหาข้าไม่
แต่ในเวลาราชาภิ
หมายมอຍจำนวนถนัด
พอรุ่งวางสร้างศรีจรัญชร

๗ ๔ คำ ๗

๑๑ ยัตนิน
พากันมาจัดทนายคน

ทนายรับคำสั่งฟังสดอน
วิบริชนสำเร็จเสร็จพลัน

๗ ๒ คำ ๗

๑๒ สรีษาเรื่องรองสองแสง
สรวมเสื่อหมวกยศระยัยพรพธ
ข่าวไพร่ติดตามหลามหลัง
นำน่านันตำรวจกฐ

ผู้รั้งแต่งกายคิมสัน
จรรวัดมาชนกญุช
ห้ามทั้งเสบียงฟักหมอน
พากันสัณญจรัญไป

๗ ๔ คำ ๗ เช็ด

๑๓ เค้นทางหว่านทุ่งวังเขา
หยกทวดถ้ำทันโต
ข่าวไพร่เข้าใจเดินทาง
ผูกเชือกกระยางกางซัก

ล่องลำนเนาถึงชายป่าใหญ่
สั่งให้ปลงช้างลงพัก
ช่วยกันกางเต็นต์เสายก
โยงหลักรั้วทรวกวดตั้ง

พวกทนายคนสนิทคดีอ่าน
พวกท้าวศรีวิวัฒน์ของกินง

ผูกเปลสายบ้านโยงชิง
ข้างนั่งชิงเห็นเห็นอ้อยเมือขยลา

๑ ๒ คำ ๑ เจริง

๐ บัคนัน

แจ้งว่าผู้รับภรรยา
ต่างคนยืนตีปรีดา
ชอกมาค้ำขยับพลาง

พวกผู้ใหญ่บ้านทั่วหน้า
ชกมาตรวจการด้านทาง
จัดหากล้วยอ้อยหลายอย่าง
แจ้งการต่างต่างทุกสิ่งอัน

๑ ๔ คำ ๑ เจริง

๐ เมื่อนัน

จึงขู่ถูกษาหารอคนทั้งนัน
ขันทนมีพระราชประสงค์
พาไปชบเลี้ยงในเวียงไชย

ผู้รับฟังคำเกษมสันต์
จะคิดอ่านผ่อนผันนันใด
ตรงลูกเงาะว่าจะใครไต่
แต่อย่าให้เป็นที่เดือดร้อน

๑ ๔ คำ ๑

๐ บัคนัน

ว่าพรวเงาะเหล่าชาวตอน
เชื่องรายลงกว่าแต่ก่อนหย่อนตนแต่น
ทั้งไต่ลาภสการนานา
ซึ่งจะคิดเกลี้ยกล่อมเอาไปนัน
เงาะฉายเรียกว่ายังตั้งไว้

นายสินธุ์สนของคำซำฉันผ่อน
ตั้งแต่ไปเมืองนครกลัยมา
ด้วยไต่เห็นไต่เฝ้าเจ้าหน้า
เพียงพอข้ราดนาล้วนพึงใจ
เห็นจะพอผ่อนผันให้เชอไต่
ให้เป็นหัวหน้าดูแล

จะไปตามตัวมาร่ว่าเกลียดไกล่
ข้าจะไปช่วยกันฉันทันแปร

เห็นคงจะหาโตโย่นแน่
สัดแท้แต่จะให้โตมา

๑ ๘ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

ชนทมสมถวิลจินดา

คือผ้าแดงลดยคมคพิข

จอยเสียมเคืองมดเหล็กไม้

ผู้รังพึงคำขี้ใหญ่ว่า

จิตของนานาทพิงใจ

คล้ายหลังกระจกเล็กใหญ่

จะได้ไปแจกจ่ายให้ขัน

๑ ๔ คำ ๑

๐ บัดนั้น

ข้าลาพากันออกไปปล้น

นายสินนุ้ยชนทมหลุดรวย

หมายมั่นเผลาะบ้านเงารยัง

๑ ๒ คำ ๑ เชือก

๐ ครนถงจิงชนไปบนทัญ

สินนุ้ยแฉดงแ่งให้พิง

เงารญาบมารัชชัญให้หนึ่ง

โดยทังผู้รังสั่งมา

๑ ๒ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น

นั่งนั่งทวารหศริตรา

คล้ายเกิดเหตุเภทพาลเป็นกรารร้าย

อ้ายคนึงพ่อแม่มันไม่มี

อยู่แต่เท็กสองขวาน่าสังสาร

อ้ายคนึงยังเล็กแมนพาไป

เงารยังพึงคำทว่าว่า

เห็นว่าเป็นเวลาเหมาะที่

พวงเงารทังหลายจะย้ายที่

ทังพิชายกหนควยกลัวไภย

อ้ายคินกรางานพอใช้โต

จะออกอยากยากใจในอรัญ

รูปร่างพอใช้ ไค้ชานาค
จึงว่าอันจะหาเช่นว่านั้น
แต่พวกเงาเรานั้นชอบ โนรา
แม้นมีนมาข้าจะแกล้งหน่วงไว้

ทั้งฉลาดท่วงทีคมสัน
คงจะได้ไ้แม้นมีนมิเป็นโร
ขอให้หามาเล่นจึงได้
สังตว์ให้ไ้ได้คังใจจง

๑ ๓๐ คำ ๑

๑๑ ยศนั้น

กำหนดคนตีหมายมันคง

สิ้นนัยชนชมสมประสงค์
แล้วตรงมายังผู้รั้งราชการ

๑ ๒ คำ ๑ เช็ด

๑๒ ครันตงจึงกราบเวียนความ

เห็นไม่สู้เดืออรอนรำคาญ
ฟังเป็นกำพราไม่ชานัก
อาไ้รอยอัยทวยพชาย

ตามทีเงาเรายังว่าชาน
ด้วยเดือคนั้นมารดาบิดาตาย
สิ้นผู้ปกครองทั้งหลาย
จะนำไปถวายเป็นสังควร

๑ ๔ คำ ๑

๑๓ เมื่อนั้น

จึงสั่งทนายพลันวันจวน
เร่งหาโนราชนมา
พาหนะอันใดผิดเคือง

ผู้รั้งได้ฟังก็แยมสรวล
ให้รีบด่วนคนหลัง ยังกวางเมของ
เลือกทีโรงตฤฎาเลอง
อย่ากลัวเปลืองจ้างให้ไ้รีบมา

๑ ๔ คำ ๑

๑๔ ยศนั้น

มิไ้ได้ นิ่งนอนใจไปคลคลา

ทนายรัยคำเห็นอเกรา
มีช้างกึงกลางเมของ

๑ ๒ คำ ๑ เช็ด

๑ ครั้นถึงจึงไปขอหา
ช่วยขณรัชการบัณฑิตรองน้องเนือง
ทิวลครผ่อนบอกพวกตาเถร
มายอมให้ ซัดคอหัวร่อน

โนรามณะมอฏาเลอง
หีบเครื่องลึงเทรคของลำคัญ
เฮอเพื่อทงมวณูล้วนขยั้น
พากันตรงไยพนาลี้

๑ ๔ คำ ๑ เชือก

๑ ครั้นถึงจึงไปหาไครย
ค้างอยู่ในเวลารাত্রี

ที่ข่านผู้ใหญ่เกษมศรี
พรงันจึงจะได้ลงมือ

๑ ๒ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น
เรียกพวกพ้องมาพูดหารือ
จึงให้บ่าวร้องพวกศกกลอย
จะมีโนราโรงลำคัญ

เงาะยังผู้ใหญ่ใจซื่อ
ค้างอออเห็นด้วยจะช่วยกัน
ใหญ่่น้อยทัวบัพนาสันท
ให้ฝ่ายผันมาคุด่ายวัน

๑ ๔ คำ ๑ เจริง

๑ แดพอบอกนิตยัติใจ
เด่นโลกโตคมาด้วยยินดี
แต่อ้ายจอกอ้ายแคไม่แนจิตร
ลอบหลยตัวไปในไพรวัง
กับอ้ายคินได้ ยินข่าวมา
ก็ใจคังจะโตคโลกลอย

พวกศกกลอยน้อยใหญ่องม
เค็มที่น้ำทขเงาะยัง
กลัวเขาจับผิดเรื่องหลัง
เหลือแต่คณังนั้งน้อย
สองรามได้ รั้ความถ้อย
ชวนกันหยอหยอหยอวัยมา

๑ ๖ คำ ๑ เชือก

๑ ถึงบ้านอ้ายขงพรังพรอิม เขาไปนั่งแวดล้อมสลับหน้า
 พกจ่าจ่าโหนทโคโนนา ชะเง้อชะแง้มดตามีใครพริบ
 ๑ ๒ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น อ้ายขงนั่งพักอวยชัย
 ก็ย่นายสินธุ์คยกระชียบ ขยับขยับขยับทำอวยชัย
 ร้องว่าบรรดาพวกเด็กเด็ก ยังเด็กเข้ยกกันมากหลาย
 จะเจียพวกชอกช้ำระกำกาย ควรขยายให้ ชื่นกนชานเรือน
 จะไต่คักการเล่นเห็นถนัด เราช่วยกัน คัดคิดเด็กเพื่อน
 เรียกลูกสาวมาส่งนั่งเคอน อ้ายเฉยเชยเคนเตกนอัยคอบคยแล
 ๑ ๒ คำ ๑

๑ บัดนั้น พวกร่วมคิดฟงศิริกระแล
 เห็นว่าญักวักขงอ้อนแอ เรียก้อชอลอมแม่อ้อมขึ้นมา
 อิกอ้ายคำไลลกอ้ายโวะ ยังเด็ก โยะโยะให้นั่งนำ
 อ้ายไม่เฒ่แลคนงทั้งสองวา พากันขงไปไม่พรั่นพรง
 ๑ ๔ คำ ๑

๑ บัดนั้น ฝ่ายพวกโนราพอมาถึง
 ปรเสือกตงวงลงเชือกอง แล้วยพเนาพนงแต่งตัว
 เบกตั้งขลกขลกประคักประเทคิต หียบเทวักขงสนอศสรวมหัว
 นายโรงร้องรำกัลยพันพิ้ว กลองรวิวรรกกระหน้าตามทำนอง
 ๑ ๕ คำ ๑

24/06/2565 ๑ ๕ คำ ๑ เจริญการเล่นโนรา

๑ ยัตนั้น

กฐิโนรวารันรมย์ส่มป่อง
พวกขัันนอกออกสนุกลกขณน
ข้างทำม้าชอยเต็นเป็นวงกง

พวกคกกอยน้อยใหญ่ทั้งผอง
นังยองยอองมองเขมน้อยเปนอง
โจษนนกรอ้อยพลอยชัตสัง
ไหลหลงเพลิดเพลินเจริญใจ

๗ ๔ คำ ๗ เจรจา

๑ เมื่อนั้น

หีบเอาสิ่งของทักองไว้
ฝ่ายนางชิลี้อยผู้ลกสาร
ออกมาเลียงเงาะเงาะน้อยน้อย

เงาะยังซังเช่นหัวน้ำใหญ่
มาแจกให้เงาะบ่าทมาคอบ
หามะพร้าวเข้าปลากด้วยอ้อย
พวกนกินอ้อยสำรวญ

๗ ๔ คำ ๗ เจรจา

๑ ครั้นเวลาสุริยาเย็นพยับ

เผาเผือกเผวมันตามสันตาน
พวกเต็กเต็กไต๋ของกินสันวิตก
กฐิโนราสนกมากมาย
ตกพลยค่าเข้ากัทาวอนอน
ลงพิงพายรายอ้วยยัตคัล

ต่างคนต่างกลยไปบ้าน
เป็นอาหารกินอ้อยพวย
หลายทอดหลายยกอ้อมเหลอหลาย
นังสยายไม่ยักเย็บเย็บคน
คูลเม็งลครไม่เป็นผล
ก็เอนหัวลงกรนหลับไป

๗ ๖ คำ ๗

๑ เมื่อนั้น

พยับเรียกสินน้ยเข้ามาใน

อ้ายยังยลชอยอชฉฉวาไศรย
อ้อมคนังสั่งให้ทงนัทร

๗ ๒ คำ ๗

๑๑ บัณฑิต

ให้ข่าวร้ายคนึงแยกคลา

๑ ๒ คำ ๑ เช็ด

สิ้นนัยบัณฑิตเป็นนักษา
ขมมาวิตถาทสานกัน

๑๒ เมื่อนั้น

นั่งตลงของอยู่เป็นครู่พัก

พอรู้สึกนกกกลวจนตัวแขง

กันกระแตกเพคณประทะเข้าทานไว้

ถยทลึงตงตงไม่ยงหยต

โมโหเหะหะศตชค

๑ ๖ คำ ๑ เช็ด

คนึงคนนอนคกใจหนัก
ไม่ยงระจักษ์ว่าอยู่แห่งใด
คืนเต็มแรงคนอิมทนไม่ไหว
สามสี่คนเข้าไปช่วยกันยค
ช่วยกันฉกเหลวยงสยคตคต
ยล้ากันนอศคตมาส่งเตนต

๑๓ เมื่อนั้น

ขนแก้วเกษกมิลมเข่นเข่น

คิใจออกไปรับเข้ามา

เห็นจะสมที่ประสังคังจำเพาะ

หียบเสอผ่ามาแต่งตัวให้ใหม่

จัดของกินมาให้จากในครัว

๑ ๖ คำ ๑

ผู้ร้งนั่งอ่านหนังสือเล่น
เงยหน้าขึ้นเห็นปลาลูกเงาะ
ชมวาร์ปร่างช่างเหมาะเจาะ
พดประเหลาะเอาใจให้หายกลว
หาเพื่อนเล่นให้ชวนยมหัว
คุมตัวกักไว้ใช้ปลอยโยน

๑๔ แยกศุหรัศ

ล่วงเวลายามค่ำคตคค

พวกทออยู่รักษาพากันใจน

เข้าปลอยพาตั้นหลังยังเตนตไค

ทำนอนหงายเท้าจุ่มหิงกยัน

๑ ๖ คำ ๑

คนึงนั่งถงทยชยโยน
เตนเคียวโตนแทยโล่มิโครทัน
ควรวนแกลึงใส่ไคไลให้ชยชน
นำคานนเหลหลังพรงพวาย

แต่เฝ้าหอยปลอยเท่าไรก็ไม่
พุดเพื่อพุดพินเพื่อนเหมือนจะตาย
ให้หว่าทหวนพริ้นตัวกลัวไปหมด
จนเหนื่อยอ่อนนอนมัวหัวเอนอิง

เหมือนเป็นลมชักจริงน่าใจหาย
เห็นคนรายรอยจ้องร้องว่าลึง
จะปลอยปลดเปลื้องเท่าไรก็ไม่
เกล็ดอกกลังกลอดกลดล้วยไป

๓ ๘ คำ ๓ ตอน

๑ ครั้นเวลารุ่งรางสว่างฟ้า
ให้ ไทรมลงตรงขึ้นไปผิวยาว
เต็กนอชยกลวนกระไรไม่เคยเห็น
พอดึงหลังนั่งจ้องเฝ้ามองเมียง

ผู้รังเรียกช่างมาหาชำไม่
สั่งให้สิ่งคนนั่งมานั่งเคียง
หัวอดเค้นตาพองร้องสอเสียด
เค้นโยกเขียงกลัวตกตระหนกใจ

๓ ๙ คำ ๓ ตอน

มอญร้องให้ พอเคยหน่อชค้อยสยายหายหว่าทเสียว
๑ เสียดคายทขนิยวันแต่จะไกล
ห้วงเถอนถ้ำลำธารชานไคไล
เคยเข้านกจับปลามาจวนเจือ
โอดนถานลานบ่าจะลาแล้ว
ผู้รังปลอยคนนั่งนอชค้อยกลากถน

คนั่งเหลียวหลังกลนถอนให้
แสนอวไลยวงษ์ว่านว่านเครือ
เพื่อนไม้ไผ่คู่ชีวิตคิดถึงเหลือ
จะนั่งเขยอนว่าทุกคำคน
นำตาแตรร้องไหลให้สอน
แล้วชวนชนชวมพนมวน

๓ ๑๐ คำ ๓ ตอน

ชมลงใน ออกชายไพรแลไปสู่ศัสายเนตร
๑ น้ำลำปากคค้อมอ้อมเวียนครัน
ถาคหาสวรรค์ตรงนั้นแน่
เห็นคนนั่งยังเหงาเศร้าอรา

เห็นขอยเขตรมิใด มีตกถกน
เขาลกน้นอกทลปรุ ไปรุ่งตา
เดินเร็วแท้หน่อชหนองงพานสลา
หทัยเสียดผาหมวกใหม่ให้ใส่ล่อง

แต่ผลก็เปลี่ยนเวียนไปเป็นหลายอย่าง เห็น ส้อมสังฆชอยเหงาทะเคราหมอง
ซี้ซ้างผ่านบ้านสวนชวนเยียมมอง นังย่มย่องเพลิดเพลินเจริญใจ

๑ ๖ คำ ๑ เชือก

๑๐ ครันตงจวนคว่นตงจากคชสาร พาคันงเข้าบ้านหาซ้าไม้
สังทนายทังนันทนโค เราจะให้ทำขวัญในวัน
จิตขายครันมแมแล้วเรียกหา แต่ขรรคาผู้ใหญ่ใกล้ ทัน
มาช่วยกันไหว้องทังซิมซิติ ออย่าให้ทนราตรีเร่งเตรียมการ

๑ ๕ คำ ๑

๑๑ ยักันน นายค่านับรัชวรหาร
เร่งรตเต็มทาคาลิตาลาน มีพินนานพรอมนกตงขัญษา

๑ ๒ คำ ๑

๑๒ เมื่อนน ผู้รังกริมยทรรษา
จึงเรียกคนงนออกมา ให้นังนำขายครันมแม
ผู้ทำขวัญนงตรงบายศรี นอกนให้นังเรียงเป่นแถว
ครันพรอมล้าเร่งเส็จแล้ว สั้งให้จุกแวนแก้วแวนไว

๑ ๕ คำ ๑

๑๓ ยักันน คาเฒ่าผู้รักรใหญ่
รัชเทียบชนวนคิกไฟ มาจุกเทียบไชยฉัยปลัน
แล้วนังประนมมือหลับคา โอมน่านคาถาว่าทำขวัญ
จยลาฉ้องลันเป่นตัวคัญ ให้อันนไปถวันสามครา

๑ ๕ คำ ๑ ว่าทำขวัญ

มหาฤกษ์ แล้วคืบเทียนไชย โยคควัน กระแจะจุดเงินพันเจ็ดหมื่น
 ๑๑ เจิมสองให้หลังแลอุรา ต่ายชอกกลางมาผูกข้อมือ
 เสริ้งแล้วอานวยอวยพร เจริญศุขสถาวรธำตงคอบ
 ให้ทาศิมศเลื่องภา บอภษธระขอนามสืบไป

๑ ๔ คำ ๑ มหาไชย

๑๒ ราช เสริ้งการทำขวัญนายคั้ง ผีร้องยมแย้มแจ่มใส
 ส่งทนายไปปล้นทันใด ให้แต่งโรงละครพวงนี้
 เขาว่าลครคนชรา มาแต่กรุงเทพอยทัน
 หามาให้เล่นเห็นจะดี เรืองราวเขาที่เกยวักเงาะ
 จับเมื่อทั้งหกไปหาปลา เงาะถอยครูปมาพอเหมาะเงาะ
 เขาว่าร้องรำลำเพวระ ออกมาเฉพาะพียงเวลา

๑ ๖ คำ ๑

๑๓ ๑๒ บคินนี้ ทนายรับคำเห็นอเกษา
 รัชไปจัดการตามบัญญัติ ไข่ว่าหาลครพร้อมไว้

๑ ๒ คำ ๑ เสมอ

๑๔ ๑๓ ครั้นเวลาสายแสงสุริยา ลครมาลงโรงหาซั้ไม้
 จับขตามกำหนดทันใด เล่นตั้นกระไรล้วนตัวแปน

๑ ๓ คำ ๑ เล่นลคร

๑ พระนิพนธ์เงาะขาวว่าตามเค้า คณึงเล่าแต่งต่อล้อมันเล่น
ใช้ภาษาเงาะขาวว่ายากเย็น แต่พอเห็นเงื่อนเงาเข้าใจกัน
ทำแปดวันครั้นมาถึงวันศุกร สิ้นสนกไม่มีท้อซ้อขึ้น
วันที่สองของเดือนกุมภาพันธ์ ศกรอวยชัยสืบสมันจบหมดเอะย

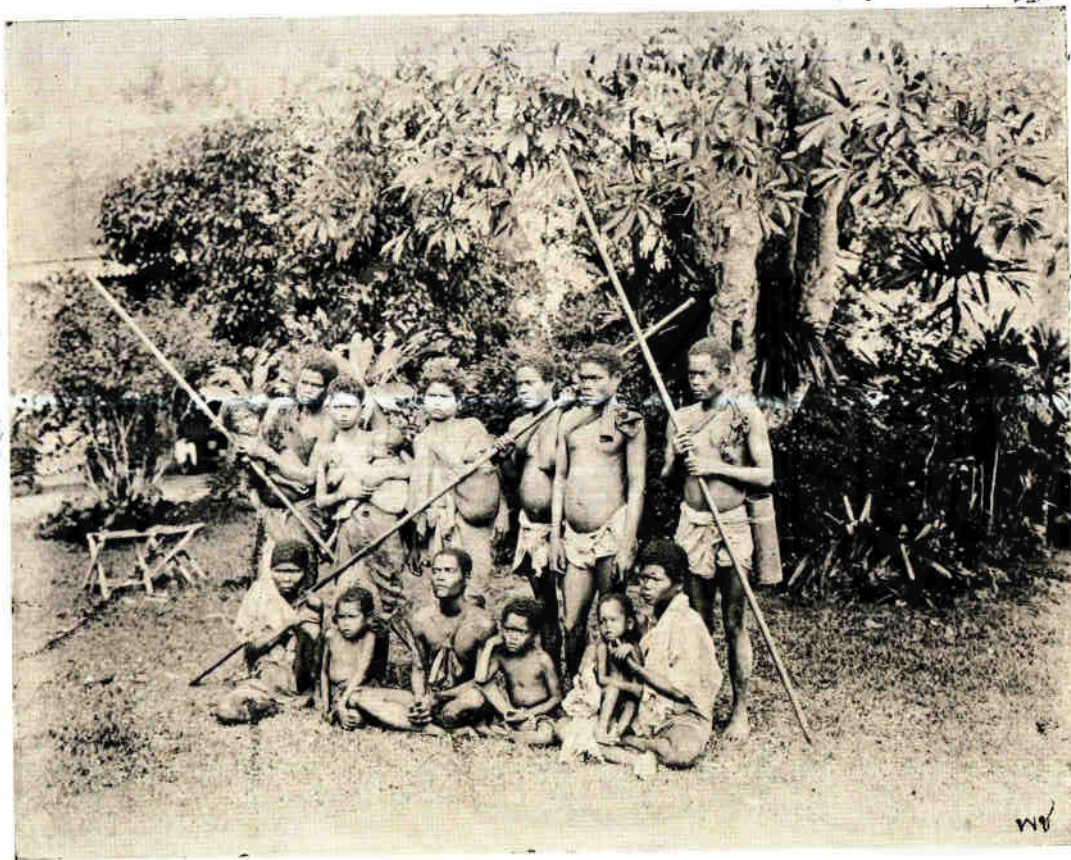
จบ	บทประติษฐ์แกลัง	กล่าวกลอน
เรื่อง	หลาการเล่นละคร	ก็ไต่
เงาะ	ก็อวยเกิดในตอน	แทนพิท ลึงนช
ขาว	เป่นเรอนยากไว้	ย้อมรั้ววิกเป่น

24/06/2565

รูปชายคนึงเงาหมหาดเล็ก

24/06/2565

รูปเงาชาย หญิง พวกนายคน้ง

24/06/2565

รูปนายคณัฏแต่งตัวเป็นเจ้าเงาะ

รูปนางคนึงแต่งเต็มยศตามเสด็จ